



VOOR EEN BRUSSEL IN VORM



Voor een veilig, proper en efficiënt Brussel
**“De noodzakelijke verandering voor de
hoofdstad”**

Verkiezingsprogramma N-VA Brussel

Beste Brusselaar,

Op 9 juni 2024 vinden belangrijke verkiezingen plaats. Een hoogdag voor de democratie waarbij Uw stem van cruciaal belang is om de noodzakelijke kentering in Brussel teweeg te brengen.

Na meer dan 30 jaar PS-beleid – met de steun van de liberalen, socialisten en de groenen – is onze hoofdstad meer dan ooit toe aan een grondige hervorming. De schuldenberg is de afgelopen legislatuur meer dan verdubbeld, waardoor er nog amper marge is om nieuw beleid te ontwikkelen. De onveiligheid in de hoofdstad is alleen maar toegenomen.

Brussel spant de kroon op het vlak van armoede. Maar liefst 30% van de inwoners zit onder de armoededrempel. De middenklasse verlaat de stad en bedrijven keren meer en meer Brussel de rug toe. Alle alarmbellen staan op rood. Het is tijd voor een beleid waar al wie werkt, spaart en onderneemt gerespecteerd wordt. De N-VA is de enige partij die deze kentering kan teweegbrengen met een plan voor **meer welvaart** en ondernemerschap.

De drugsproblematiek en daarmee gepaard gaande criminele activiteiten hebben gezorgd voor een toenemend onveiligheidsgevoel van onze hoofdstad. Talrijke schietincidenten met doden en gewonden hebben van bepaalde wijken no-go zones gemaakt. Talrijke burgers verenigen zich in wijkcomités om het toenemend geweld in hun wijk aan te kaarten. De regering Vervoort blinkt helaas uit in afwezigheid. De N-VA is voorstander van een lik-op-stukbeleid. We moeten de criminelen onmiddellijk een halt toeroepen en de **veiligheid van alle Brusselaars** garanderen. Dit is een absolute topprioriteit voor de N-VA.

Brussel is één van de meest kosmopolitische en diverse steden ter wereld. Het is dan ook een uitdaging om alle Brusselaars in goede verstandhouding met elkaar te laten samenleven. Een geslaagde inburgering van nieuwkomers – met respect voor de waarden en normen van de Verlichting, de kennis van het Nederlands en het Frans en het aanbieden van kwaliteitsvol onderwijs – zijn hierbij van cruciaal belang. De N-VA gelooft in het enorme potentieel dat Brussel te bieden heeft. Het is hoog tijd dat er een gedegen beleid gevoerd wordt voor de Brusselaars zodat ze zich kunnen **ontwikkelen tot talentvolle arbeidskrachten, inspirerende ondernemers en fiere stedelingen** die zelf hun leven in handen hebben.

Brussel is de hoofdstad van Vlaanderen, België en Europa. De kennis van het Nederlands en de aanwezigheid van de Vlaamse gemeenschap in Brussel zijn en blijven de steunpilaren voor een **gegarandeerd aanbod voor de Nederlandstalige stadsgenoten**.

Als aanbodpartij heeft de N-VA een **duidelijke visie over de toekomst van Brussel** en dit land. België en Brussel hebben dringend nood aan een structurele hervorming. De N-VA staat klaar om de **noodzakelijke verandering** door te voeren in Brussel en haar **verantwoordelijkheid voor alle Brusselaars** op te nemen. Onze visie en voorstellen kan u hieronder lezen in ons verkiezingsprogramma.

U kan meer dan ooit op ons rekenen. **Voor Brusselse welvaart. Voor een Brussel in vorm.**

Bart De Wever

Kandidaat Premier

Een efficiënt Brussel	4
Een beheerd Brussel	6
Een welvarend Brussel.....	9
Een tweetalig Brussel.....	14
Een veilig Brussel.....	16
Een mobiel Brussel	20
Een energievriendelijk Brussel	24
Een leefbaar Brussel	26
Een proper Brussel.....	28
Een diervriendelijk Brussel	31
Een lerend Brussel	32
Een actief Brussel	37
Een huiselijk Brussel	42
Een internationaal Brussel.....	45
Een divers Brussel	50
Een gezond Brussel.....	52
Een verwelkomend Brussel	58
Een behulpzaam Brussel	60
Een jong Brussel	63
Een sportief Brussel	64
Een bruisend Brussel	65

Een efficiënt Brussel

Visie

Brussel is een institutioneel doolhof. Met meer dan 670 overheidsinstanties telt het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bijna één instantie per 1.600 inwoners. Dit kluwen zorgt ervoor dat iedereen bevoegd is, maar niemand zich verantwoordelijk voelt. Het maakt de controle op de overheid minder gemakkelijk. Ook de bewindvoerders zelf zien vaak het bos door de bomen niet meer. Brusselaars worden vaak van hot naar her gestuurd – van de ene naar de andere administratie. Een administratieve vereenvoudiging dringt zich dan ook op – en dit ten behoeve van alle Brusselaars.

De 19 burgemeesters beschermen hun eigen belangen en houden elke verbetering en vereenvoudiging tegen. De Brusselaars zijn de dupe van dit wanbeleid. Een grondige hervorming is broodnodig. Dit hoeft bovendien geen afbreuk te doen aan de belangrijke eis van nabijheid van de dienstverlening.

Deze vereenvoudiging van de complexe Brusselse structuren loopt als een rode draad doorheen heel het verkiezingsprogramma.

Brussel blijft de hoofdstad van de Vlaamse en Franse gemeenschap.

Voorstellen

Eén stadsgewest met meer bevoegdheden

De N-VA wil eindelijk werk maken van een samenvoeging van de 19 Brusselse gemeenten en deze omvormen tot één stadsgewest. De OCMW's zullen eveneens worden samengevoegd in dit stadsgewest.

De huidige gemeenten worden omgevormd naar districten - naar het voorbeeld van Parijs. Op deze manier wordt de nabijheid met de burger gegarandeerd. De bevoegdheden van de districten zijn beperkt en ondergeschikt aan het stadsgewest. Ze heffen ook geen eigen belastingen, hun financiële middelen zullen door het stadsgewest worden verdeeld.

De fusie tot een stadsgewest zal ertoe leiden dat er op tal van domeinen een homogeen en duidelijk beleid kan gevoerd worden. We denken hierbij bijvoorbeeld aan één mobiliteitsbeleid, één woonbeleid, één netheidsbeleid, één veiligheidsbeleid, één fiscaal beleid, één sociaal beleid en één ruimtelijk ordeningsbeleid. Daarnaast kunnen er tevens enorme schaalvoordelen en efficiëntiewinsten geboekt worden.

De conferentie van burgemeesters zal door de creatie van één stadsgewest geen nut meer hebben en bijgevolg afgeschaft worden.

Minder politici

Brussel heeft meer politici, zoals gemeenteraadsleden, per vierkante kilometer dan andere gelijkaardige Europese hoofdsteden zoals Wenen en Berlijn. De omvorming tot één stadsgewest zal ertoe leiden dat er veel minder mandatarissen zijn en bijgevolg ook veel minder zitpenningen en vergoedingen moeten uitbetaald worden.

Het parlement van het stadsgewest bestaat uit 70 leden en wordt rechtstreeks verkozen door alle inwoners van de regio. Er is een gegarandeerde vertegenwoordiging van minstens 15 leden van elk van de beide taalgroepen.

Daarnaast vertraagt of blokkeert de Conferentie van Burgemeesters soms opzettelijk het besluitvormingsproces, waardoor de aanpak van belangrijke uitdagingen vaak op zich laat wachten. Zo blokkeert ze bijvoorbeeld het gewestelijk parkeerbeleid.

De N-VA is dan ook voorstander dat dit orgaan de nodige transparantie verleent. Van zodra het eengemaakt stadsgewest gerealiseerd is, heeft dit orgaan geen reden van bestaan meer.

Transparante overheid

De **actieve openbaarheid van bestuursdocumenten** moet de norm worden. Bestuursdocumenten moeten makkelijk terug te vinden zijn voor de burgers.

We maken een einde aan de praktijk dat **de wedde van ambtenaren die aan de slag gaan als lid van een kabinet van een regeringslid** (deels) verder wordt betaald door hun oorspronkelijke werkgever. Dit kan aanleiding geven tot belangenvermenging. De wedde van gedetacheerde ambtenaren moet volledig met de beschikbare kabinetskredieten gefinancierd worden.

De burger heeft recht op maximale transparantie over de wijze waarop een wet tot stand komt. Daarom vermelden we in een **lobbyparagraaf** welke belangenbehartigers geconsulteerd werden bij de totstandkoming van de wet

Betere wetgeving

We streven naar minder, maar betere wetgeving. Het wetgevend proces moet met de grootste zorg gebeuren, maar het houdt niet op na de inwerkingtreding van regelgeving. Elke wetgever zou op regelmatige basis en met input van experts aan **ex-post wetsevaluatie** moeten doen. Hierdoor meet men de impact van wetgeving op de samenleving, kan men lacunes identificeren en eventuele onbedoelde gevolgen aanpakken. Door deze zelfevaluatie kunnen parlementen proactief reageren op nieuwe uitdagingen, de effectiviteit van wetten verbeteren en eventuele problemen in de praktijk snel oplossen.

We zorgen er ook voor dat de parlementsleden met volledige kennis van zaken wetten kunnen goedkeuren en **hun controlefunctie** kunnen uitoefenen. Zo zorgen we ervoor dat het parlement (o.a.) kennis kan nemen van het advies van de Inspectie van Financiën en het voorafgaand akkoord van de minister van Begroting samen met het wetsontwerp betreffende de begroting.

Neutrale overheid

De neutraliteit van de overheid staat voor ons niet ter discussie. Als burger is men vaak afhankelijk van de overheid. Zeker in een superdiverse stad als Brussel is het belangrijk dat alle burgers bij die overheid terecht kunnen. Ieder overheidsfunctionaris moet zijn job dan ook steeds neutraal en onpartijdig uitoefenen. Het dragen of tonen van levensbeschouwelijke tekens of politieke voorkeur zou de indruk kunnen wekken dat dit niet het geval is. Dat vereist dan ook een kledingcode die het dragen van uiterlijke symbolen van politieke, filosofische of religieuze aard verbiedt, tijdens de uitoefening van de job. Zo vermijden we elke schijn van partijdigheid.

Een digitaal ambitieuze en toegankelijke overheid

De digitalisering biedt enorme kansen om het functioneren en de dienstverlening van de overheid, vooral in de interne werking, maar ook op het vlak van toegankelijkheid te verbeteren en efficiënter te maken. Niet alle burgers hebben echter even veel digitale vaardigheden. Daarom moet de dienstverlening door de overheid via menselijk contact, zij het aan het loket, telefonisch of per post toegankelijk blijven, zowel in het Nederlands als in het Frans. Daarnaast bieden we voldoende en toegankelijke begeleiding voor burgers die hun digitale geletterdheid willen versterken.

We rollen *City of Things* uit. Deze proeftuin van communicatie tussen voorwerpen moet van Brussel het stadsgewest van de toekomst maken: kennis uitwisselen, investeringskosten delen of zelfs concrete slimme toepassingen inzake verkeerslichten, parkeerbegeleiding, meten van luchtvervuiling, afvalbeheer, energieverbruik, enzovoort.

Een betrouwbare overheid

In Brussel richten we één **onafhankelijke externe auditdienst** op, die de efficiëntie en integriteit van alle Brusselse overheidsdiensten en lokale besturen controleert.

Efficiënte overheid met modern personeelsbeleid

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werken meer dan 10.000 ambtenaren; waarvan het gros statutair ambtenaar is. We maken de omslag naar het **contractueel aanwerven van ambtenaren, met uitzondering van de gezagsfuncties (zoals politie, inspectie, enz.)**. Vanuit het principe van 'gelijk loon voor gelijk werk' zorgen we voor een **harmonisering van de loon- en arbeidsvoorwaarden tussen contractuelen en statutairen**.

De Brusselse administratie heeft dringend een **modern HR-beleid** nodig, dat toelaat het personeel flexibel in te zetten in plaats van die te beperken in rigide statutaire structuren. Op deze manier kan de administratie de concurrentie aangaan met de private arbeidsmarkt en talentvolle profielen aantrekken om de overheid en de dienstverlening aan alle Brusselaars te versterken.

Een beheerd Brussel

Begroting op orde

Visie

De Brusselse financiën staan er slechter voor dan ooit tevoren. Nooit eerder bouwde een regering zo veel schulden op als Vervoort III. Die schulden rusten op de schouders van de volgende generaties. Want zij zullen de factuur betalen. N-VA wil geen facturen meer doorschuiven. De begroting moet terug in evenwicht en de schulden onder controle.

De terugkeer naar gezonde overheidsfinanciën wordt voor N-VA een absolute prioriteit bij de regeringsonderhandelingen. Dit is geen dogmatiek, dit is goed bestuur. Het is door een gezonde begroting dat we gewapend zijn voor toekomstige crisissen en steun kunnen bieden waar nodig. Zonder gezonde financiën is er in de toekomst geen ruimte meer om het hoofd te bieden aan de vele uitdagingen waar we in Brussel voorstaan.

Voorstellen

De huidige regering stapelde aan een ongezien tempo de tekorten op. De volgende regering moet die tekorten snel afbouwen en terugkeren naar een begrotingsevenwicht. Voor N-VA is dat het eerste punt dat op de agenda van de regeringsonderhandelingen komt.

Met een aanklappend activeringsbeleid en door de werkloosheidsuitkering in de tijd te beperken, zetten we meer Brusselaars aan het werk. Zo vergroten we onze inkomsten. Gelijktijdig snoeien we drastisch langs de uitgavenzijde. Dat vereist een kerntakendebat. In ieder geval is er geen plaats meer voor het cliëntelisme dat de Brusselse politiek al te lang kenmerkt. Het is gedaan met de uitdeelpolitiek van de voorbije dertig jaar.

De voorbije regeerperiode stegen de uitgaven sterker dan de ontvangsten. De Brusselse regering besliste om geld uit te geven dat niet voorhanden was. Om dat in de toekomst te vermijden, kiest N-VA voor een **uitgavennorm**. Daarmee brengen we in kaart hoeveel onze ontvangsten zullen groeien en stemmen we de uitgaven daarop af.

We zorgen voor een **efficiëntere overheid**. We verhogen de efficiëntie door, waar mogelijk, administraties te fuseren en door het aantal ambtenaren voorlopig te bevrozen. De ministeriële kabinetten slanken we af.

We wieden in de wirwar aan subsidies. Elke subsidie wordt periodiek en grondig doorgelicht naar haar efficiëntie en doelmatigheid waarbij overbodige subsidies worden geschrapt. De huidige subsidiedatabank in Brussel is niet volledig en onvoldoende transparant. De nodige maatregelen worden genomen om tot een **duidelijke en transparante databank** te komen.

We versterken de parlementaire controle op de begroting. Dit doen we door – in tegenstelling tot de huidige regering – onze eigen begrotingsregels na te leven. Gedaan met achterpoortjes die de parlementaire controle op de begroting uithollen: het parlement wordt opnieuw betrokken doorheen de volledige begrotingscyclus en beslist over de begrotingsopmaak, de begrotingsaanpassing en de eindrekening.

We herorganiseren de bestaande structuren en installeren **een volwaardige begrotingswaakhond** naar analogie van Nederland (Algemene Rekenkamer) en het Verenigd Koninkrijk (Office for Budget Responsibility). Deze instantie wordt verantwoordelijk voor het vastleggen van de cijfermatige doelstellingen, conform het EU-begrotingskader, en het opvolgen van de begrotingsuitvoering. Het Rekenhof wordt gewaardeerd als een volwaardige auditor die de overheidsfinanciën doorlicht. Bij een negatief oordeel, zal de betreffende regering worden veroordeeld tot herstelmaatregelen.

De N-VA is voorstander van een **prestatiegerichte begroting** waarbij elke minister verantwoordelijk wordt voor zijn/haar budget en dus ook verantwoording aflegt voor de besteding van de toegewezen middelen. De ministers verlenen ook naar het parlement toe de nodige transparantie. Voortaan zal er een centenboekje voorgelegd worden bij de beleidsverklaring. Op deze manier kan men nagaan waaraan de overheidsmiddelen besteed worden en waar er bespaard zal worden.

We gebruiken het geld uit het **Belirisfonds** opnieuw waarvoor het dient: infrastructuur- en mobiliteitsprojecten die de internationale en hoofdstedelijke rol van Brussel bevorderen. Prioritair wenden we het Belirisfonds aan om Metro 3 te realiseren. Gedaan met de tapijthandel van projectjes tussen de 19 gemeenten.

Lagere belastingen

Visie

N-VA pleit resoluut voor **lagere belastingen**. De laatste jaren is de belastingdruk in België opnieuw toegenomen. Belgische alleenstaanden betalen de meeste belastingen van alle OESO-landen. Daarnaast is onze winkelkar steeds duurder geworden, niet alleen door de inflatie, maar ook door tal van taksen en accijnzen die enkel in België bestaan.

Op federaal niveau maken we werken lonender en zorgen we dat de winkelkar goedkoper wordt door heffingen te schrappen. Maar ook Brussel heeft nood aan belastinghervormingen. De registratie- en successierechten liggen onredelijk hoog, zeker voor alleenstaanden of voor wie zonder nabestaanden overlijdt. De 19 gemeenten, met elk hun eigen belastingreglementen en alsmaar toenemende tarieven, maken wonen en werken in onze stad onaantrekkelijk. N-VA kiest in Brussel voluit voor **minder complexiteit en lagere belastingen**.

Voorstellen

De Brusselse **registratierechten** van 12,5 procent behoren tot de hoogste in Europa. Daardoor is het voor veel huishoudens, in het bijzonder alleenstaanden en jongeren, moeilijk om eigenaar te worden en zien velen zich genoodzaakt om Brussel te verlaten. We schaffen de complexe korting op de registratierechten (het *abattement*) af en vervangen dit naar Vlaams voorbeeld door een **uniform, laag tarief** bij aankoop van de eerste woning. Bij een ingrijpende energetische renovatie of sloop/herbouw daalt de registratiebelasting nog verder. Zo stimuleren we ook de verduurzaming van ons woningbestand.

Wie vandaag een woning koopt, moet hier **vijf jaar blijven wonen** om de korting op de registratierechten te genieten. Wie vroeger verhuist, moet duizenden euro's terugbetalen. Dit is onrechtvaardig. Het zet een onnodige rem op vaak zinvolle verhuisbewegingen en het leidt ertoe dat zeker jonge mensen twee keer nadenken alvorens zich duurzaam in Brussel te vestigen. We schaffen deze verplichting dan ook af.

N-VA beschouwt de **erfbelasting** als een belasting op verdriet. Onze wens is om deze op termijn geheel af te schaffen. Hier moet natuurlijk eerst de nodige budgettaire ruimte voor gecreëerd worden. Die is er vandaag niet.

De erfbelasting loopt in Brussel op tot 80%. Hiermee kroont Brussel zich tot erfbelastingskampioen van Europa. Hier grijpen we op de korte termijn alvast in. Zeker de hoogste tarieven moeten drastisch en zo snel mogelijk naar omlaag worden bijgesteld.

De **onroerende voorheffing** in Brussel is te hoog en te complex. Sinds het ontstaan van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest steeg de onroerende voorheffing in alle 19 de gemeenten. De voorbije regeerperiode zette die trend zich door. N-VA wil de onroerende voorheffing drastisch hervormen. We zorgen voor een harmonisatie van de uiteenlopende gemeentelijke tarieven en streven naar een zo laag mogelijk tarief om het verwerven van een eigen woning te bevorderen.

Wie tijdelijk zijn woning of kantoorgebouw niet kan gebruiken wegens een grondige renovatie moet gedurende die periode **vrijgesteld** worden van de **onroerende voorheffing**. Zo stimuleren we de renovatie van gebouwen en de reconversie van kantoren tot woningen.

Wie in Brussel werkt en onderneemt, wordt geconfronteerd met een eigen **waaier aan bijkomende gemeentelijke belastingen**. Dit gaat van de kantoorbelasting en de belasting op parkeerplaatsen tot de dans-

en terrastaksen. Dat alles maakt ondernemen in onze stad onnodig complex en duur. Daarenboven verliest Brussel aan competitiviteit ten aanzien de Vlaamse rand, waar dergelijke belastingen niet bestaan of stukken lager liggen. N-VA wil deze belastingen waar mogelijk schrappen. Op korte termijn maken we werk van een **harmonisatie** tussen de verschillende gemeenten.

Een welvarend Brussel

Visie

Ondernemers verdienen ons respect, ons vertrouwen en onze steun. Het zijn zij die de handen uit de mouwen steken, risico's nemen en welvaart creëren. Zij innoveren en geven werk aan anderen. Eenvoudigere, lagere belastingen en minder administratieve rompslomp, daar hebben onze ondernemers nood aan. En het komt de gehele samenleving ten goede.

De N-VA wil van Brussel één grote broedplaats maken voor startende, doorgroeiende en gevestigde ondernemingen. Het principe van de vrije markt levert de beste garantie voor kwaliteit, keuze, prijs en innovatie. Het bewaken van een gelijk speelveld voor alle ondernemingen is daarbij fundamenteel. Oneerlijke concurrentie, oneerlijke handelspraktijken en machtsmisbruik moeten eruit. De N-VA is voor een echte bescherming van de consument. Daarnaast moet de overheid ook een betrouwbare en rechtszekere partner zijn voor ondernemers.

Brussel blijft de grootste kenniscluster in België maar de groei van het aantal kennisjobs stagneert. Spijtig genoeg is het aantal bedrijven dat uit onze hoofdstad wegtrekt hoger dan het aantal bedrijven dat zich er vestigt. We verliezen jobs met hoge toegevoegde waarde en veel indirecte jobcreatie. Vooral tegenover de Vlaamse rand heeft Brussel de laatste jaren enorm aan populariteit ingeboet. Bedrijven botsen in Brussel op een hogere kostprijs om een gebouw neer te zetten, een tekort aan hoogopgeleid personeel, mobiliteitsproblemen en de vele taksen op voornamelijk bedrijfsvastgoed. De gemeenten jagen bedrijven weg door keer op keer de onroerende voorheffing en kantoorbelasting op een onvoorspelbare manier te verhogen.

De zelfstandigen en lokale handelaren zijn de ruggengraat van elke wijk en winkelstraat. Maar het gaat niet goed met het ondernemerschap in Brussel door te veel regels en bemoeienis door de (lokale) overheden. De middenklasse trekt weg uit Brussel, wat het aantal kapitaalkrachtige klanten voor handelaars doet slinken. Mede daardoor staan heel wat winkel- en handelspanden leeg. Tegelijk moeten we vaststellen dat een gemeente als Brussel-Stad heel wat gebouwen in eigendom heeft en onbenut laat. De winkel- en handelskernen in Brussel hebben zuurstof nodig. Daar ligt onze focus; voor grote winkelprojecten in Brussel zien we geen toekomst meer.

Met onze voorstellen willen we door bij te dragen aan de verbetering van het ondernemingsklimaat en ondernemerschap, duurzame en inclusieve economische ontwikkeling en groei bevorderen.

Voorstellen

Levendige stadskernen met een bruisende middenstand

We zetten de voordelen van lokaal kopen in de verf. Het **lokale vakmanschap** moet als kwaliteitsmerk synoniem staan voor innovatie, ondernemerschap met succesvolle start-ups en doorgroeibedrijven.

Winkelstraten en –kernen moeten belevingsstraten worden, die elk een uniek thema kunnen uitdragen dat typisch is voor de wijk. Onze handelaars zijn immers essentiële bouwstenen van ons sterk Brussels economisch weefsel. We stappen af van grote winkelprojecten in de stad zoals het shoppingcentrum op de Heizel en gaan

daarentegen een partnerschap aan met de verschillende handelsverenigingen om handelskernen nieuw leven in te blazen.

Buiten de handelskernen zetten we volop in op bijkomende **KMO-parken** met een optimale invulling zodat onze KMO's ruimte krijgen om te groeien.

Er moeten in Brussel terug voldoende **geldautomaten** aanwezig zijn, waaronder in afgesloten ruimtes waar mensen met een veilig gevoel dagelijkse verrichtingen kunnen doen. We stimuleren de gelijke verdeling van geldautomaten over het Gewest door de gemeentelijke belastingen op geldautomaten te harmoniseren op gewestelijk niveau.

Horeca is deel van ons erfgoed en is samen met het toerisme van groot belang voor de Brusselse economie. Vandaag zien we dat onze horeca het moeilijk heeft door de stijgende kosten, de wurgende loonlasten en overdadige reglementering. Gezien haar grote sociale, culturele en economische belang voor onze samenleving, is het belangrijk dat we de horeca sterker ondersteunen.

We gaan voor maximale eenvormigheid en simplificatie voor alle horecazaken van de regelingen omtrent BTW-tarieven, overuren en RSZ-verminderingen. We houden de vinger aan de pols door om de drie jaar metingen uit te voeren in onze winkel- en horecakernen. Zo krijgen we inzichten in trends en kunnen we ons beleid bijsturen waar nodig. We betrekken de lokale horeca in de plannen voor de organisatie van evenementen.

We bestrijden leegstand

Leegstand van bedrijfspanden wordt aangepakt. Eigenaars worden aangesproken op hun verantwoordelijkheid om de panden actief te exploiteren, onder andere via de leegstandsbelasting. Handelaars moeten de gevel van en het voetpad voor hun pand onderhouden.

Om nieuwe ondernemers aan te trekken en leegstand te bestrijden werken we met '**plug & play**'-**winkelconcepten**. Zo krijgen starters de kans om hun concept te testen in een fysieke winkel vooraleer ze zelf deze grote stap zetten. Tegelijk promoten we het starten van pop-upzaken.

We willen het potentieel van de **Brusselse galerijen** benut zien. Sommige galerijen zijn gemoderniseerd en druk bezocht terwijl andere zoals de Louizagalerijen met heel wat leegstand kampen. In overleg met de betrokken partijen denken we mee aan nieuwe bestemmingen voor de leegstaande (panden in de) galerijen. Tegelijk voeren we de arbeidsinspectie op in galerijen die bastions zijn van zwartwerk en uitbuiting.

Om de Brusselse kantoormarkt aantrekkelijk te maken en de exodus van bedrijven tegen te houden, harmoniseren we de **gemeentelijke belastingen op kantooroppervlakte op gewestelijk niveau** om ze vervolgens te verlagen.

We activeren de leegstaande panden in eigendom van de overheid door ze te verkopen of een bestemming te geven.

Minder overheidsbemoedening

We bouwen de participaties van de overheid in commerciële bedrijven af. Bedrijven zoals Bpost, Proximus en Belfius die actief zijn in een commerciële omgeving waarbij de overheid een meerderheidsbelang aanhoudt kunnen niet optimaal functioneren. Om het maatschappelijk belang te bewaken behouden we, waar nodig, een minderheidsbelang met blokkeringsoptie aan.

We rationaliseren het aanbod en de werking in binnen- en buitenland van hub.brussels, dat complementair samenwerkt met en zichtbaarheid geeft aan de private ondernemersorganisaties. Zij blijven het eerste aanspreekpunt voor bedrijven en startende ondernemers in hun vraag naar ondersteuning, begeleiding en netwerking. Hub.brussels legt de focus op diensten die niet op de private markt worden aangeboden. Hub.brussels blijft Brusselse kmo's ondersteunen in het zoeken naar nieuwe markten en mogelijkheden om internationaal uit te breiden.

Binnen de activering van werkzoekenden gaan we het **zelfstandig ondernemerschap nog meer promoten**. We willen er met alle betrokken partners voor zorgen dat mensen begeleid worden op weg naar hun eigen onderneming. Daarbij rationaliseren we de steun aan de tientallen actoren die zich bezighouden met de begeleiding van (jonge) Brusselaars naar ondernemerschap.

Bedrijven en werknemers moeten de autonomie krijgen om zelf op de werkvloer all-in-akkoorden te sluiten, met afspraken over de lonen, arbeidsvoorwaarden, maar ook ploegenarbeid, over aanvullende voordelen, over flexibiliteit, ... Via een opt out-clausule kunnen bedrijven, mits sociaal akkoord, afwijken van de centraal onderhandelde loonafspraken,

Laagdrempelig ondernemen

Zonder het algemeen belang uit het oog te verliezen, **vereenvoudigen we de regels voor de toegang tot gereguleerde beroepen** zodat ondernemen in Brussel en Vlaanderen even toegankelijk is. We garanderen dat ook Nederlandstaligen het examen om hun bekwaamheid voor een gereguleerd beroep aan te tonen, snel kunnen afleggen in hun eigen taal.

We pleiten voor een **verregaande verlaging van de loonkosten**. De kostprijs wordt grotendeels gecompenseerd door het afschaffen van tal van bestaande fiscale en sociale loonsubsidies en moet gepaard gaan met een **drastische arbeidsmarkthervorming**. De maatregel moet zorgen voor een drastische vereenvoudiging van de bestaande wetgeving en vooral een hogere rechtszekerheid voor ondernemers én werknemers.

Er komt, net zoals bij zelfstandigen, een loonplafond voor de heffing van de patronale bijdrage waardoor de kostprijs van vooral oudere werknemers lager wordt. Uitkeringen zijn geplafonneerd als een percentage op het loon. Aan de sociale bijdragen op het loon zijn echter geen beperkingen. Het verzekeringsprincipe wordt daarmee uitgehouden. Wij willen dat verzekeringsprincipe herstellen.

Ondernemers worden nog steeds geconfronteerd met een overmatige last die onze economie jaarlijks miljarden euro's kost en een hinderpaal vormt voor ondernemingszin en innovatie. We leggen opnieuw de focus op de verdere afbouw van administratieve overlast voor bedrijven en ondernemers. Digitalisering en automatisering van overheidsprocessen moeten hierbij helpen. Voor elke nieuwe regel die wordt ingevoerd, worden er twee afgeschaft. We voeren ook een KMO-toets in bij nieuwe wetgeving.

Ondernemers moeten kunnen ondernemen. We versoepelen de diverse maatregelen en reglementering inzake openingsuren, zondagsarbeid, nachtarbeid en minimale arbeidsduur, zodat er meer vrijheid komt voor ondernemers om hun klanten te helpen wanneer dit nodig is. Op die manier creëren we een gelijk speelveld tussen fysiek en online winkelen.

We beschermen de consument en zetten in op digitale inclusie

Bijkomende aandacht voor **consumentenbescherming** is meer dan nodig. In vele sectoren zien we dat mede door gebrek aan concurrentie de belangen van de consument onvoldoende gewaarborgd zijn. Dit uit zich in te

hoge tarieven of een gebrekkige dienstverlening. In sectoren zoals energie, telecom en de financiële sector moeten er periodieke en grondige screenings komen van de marktwerking en prijsniveaus door de regulator. Het is de taak van overheid om de consumenten te sensibiliseren en transparant te communiceren over de goede marktwerking. Daarnaast moet de economische inspectie meer slagkracht krijgen om ambtshalve inspecties uit te voeren en zo concurrentievervalsing en oneerlijke handelspraktijken op te sporen.

Ook in een digitale economie moet **essentiële publieke dienstverlening worden gewaarborgd**. Hoewel de digitalisering van de economie onomkeerbaar is en sterk aangemoedigd moet worden, dienen we steeds waakzaam te blijven dat we elk lid van onze samenleving mee aan boord houden. Bedrijven in essentiële sectoren dienen daarom steeds een basisdienstverlening fysiek aan te bieden. We denken hierbij onder andere aan: een rekening openen bij een bank, een internet of telefoonabonnement afsluiten, postdiensten, ...

De nieuwe jobs die gecreëerd worden moeten worden ingevuld door arbeidskrachten met de juiste digitale vaardigheden. In Brussel hebben 170.000 Brusselaars geen enkele digitale competentie en 475.000 Brusselaars bezitten slechts zwakke vaardigheden. Bijna een op de drie Brusselse huishoudens beschikt niet over een internetaansluiting. Volop inzetten op **digitale inclusie** is daarom ook van cruciaal economisch en sociaal belang. We ondersteunen initiatieven van het middenveld rond digitale inclusie en integreren het concept 'digitale vaardigheden' in alle opleidingstrajecten die door de overheid worden georganiseerd.

Kracht van innovatie

De technologische innovaties van vandaag zijn de jobs en de welvaart van morgen en overmorgen. Daarom zorgen we dat Brussel de doelstelling bereikt om **3 procent van haar bruto regionaal product te investeren** in onderzoek, ontwikkeling en innovatie.

Naast het streven naar een werkzaamheidsgraad van 80% is het inzetten op een verhoging van onze productiviteit essentieel om onze economische groei op peil te houden en zo de kosten van de vergrijzing te kunnen dragen.

We voeren een ambitieus beleid rond **artificiële intelligentie en cyberveiligheid** in samenwerking met het onderzoeksveld en de ondernemingen. AI moet ingezet worden om menselijke capaciteiten te versterken, hen te ondersteunen en via opleiding en tools productiever te maken. Met een AI-barometer brengen we elk jaar de implementatie van AI bij Brusselse bedrijven in kaart. Het moet een prioriteit zijn om de adoptie van AI door onze Brusselse KMO's te verhogen. Tegelijk waken we erover dat mogelijke negatieve effecten maximaal vermeden en geremedieerd worden.

Inzake digitale infrastructuur moeten we dringend bijkomende inspanningen leveren. Brussel loopt enorm achter inzake **5G-dekking en de uitrol van glasvezel**. Extra investeringen in digitale infrastructuur moeten ervoor zorgen dat de Brusselse economie concurrentieel blijft. Tegen 2030 moet elke onderneming toegang hebben tot supersnel internet (> 1 Gbps). Waar mogelijk moeten samenwerkingsverbanden zorgen voor een efficiënte uitrol van de werken die de overlast voor de burger en onderneming tot een minimum beperkt. We focussen op concurrentie in diensten en niet in infrastructuur.

De gemeentelijke belastingen op zendmasten en antennes harmoniseren we op gewestelijk niveau om de uitrol van het 5G-netwerk niet af te remmen.

We hervormen de manier waarop we omgaan met subsidies. Voor economische steun schakelen we over naar het concept van een rollend fonds met een sterke focus op groeiende bedrijven en productiviteitsverhogende projecten. Daarnaast maken we overheidssteun meer gebonden aan voorwaarden die het Brussels economisch weefsel ten goede komen zoals creatie van werkgelegenheid en betrokkenheid van KMO's bij de uitvoering van

projecten. We stappen af van betutteling en ideologische vooringenomenheid en focussen op duurzame groei en innovatie.

Dynamische economische kringloop

We faciliteren en ondersteunen alle initiatieven die circulariteit ondersteunen. Onder het motto: “**afval is een grondstof**”, vereenvoudigen we de procedures en verminderen de administratieve rompslomp voor afvalregelgeving en recycling zodat dit wegvalt als struikelblok voor de ontwikkeling van circulaire economie.

We zorgen ervoor dat kortgeschoolde werknemers in de sociale economie een alternatief zijn voor bedrijven die taken uitbesteden naar het buitenland. Om dit mogelijk te maken verwijderen alle mogelijke tussenschotten en administratieve hinderpalen. Tevens zetten we in op de samenwerking tussen sociale economie met de zorg- en welzijnsvoorzieningen om doelgroepwerknemers ondersteunende (deel)taken te laten uitvoeren.

We maken het voor Brusselaars mogelijk om op een fiscaal voordelige manier geld te investeren in kmo's gevestigd in Brussel. Tegelijk promoten we het gebruik van de proxi-lening waarmee Brusselaars op een fiscaal voordelige manier geld kunnen lenen aan kmo's, wat voor die bedrijven goedkoper is dan via de bank.

Brussel als congres- en beursstad

Wij willen een nieuwe totaalvisie voor de Heizelvlakte met een toekomst voor de tentoonstellingspaleizen, die dringend aan renovatie toe zijn. Brussel moet kunnen uitpakken met een moderne, duurzame en ruime tentoonstellingsruimtes die voldoet aan de hedendaagse verwachtingen van klanten en bezoekers.

Ruimte voor de economie

We pakken prioritair brown fields en verwaarloosde terreinen en stadskankers aan zoals verouderde gevangeniscomplexen met een evenwichtige mix van functies.

Brussel heeft diverse economische functies nodig. We hebben aandacht voor industrie in de stad en herontwikkelen verouderde industrieterreinen zo veel mogelijk met plaats voor moderne, duurzame bedrijven.

Toerisme als een troef voor heel Brussel

Brussel heeft meer toeristische troeven dan enkel de Vijfhoek. We moedigen de spreiding van bezoekers over het hele gewestelijke grondgebied aan. Dat moet enerzijds de diversiteit van het aanbod van de Brusselse wijken in de verf zetten en anderzijds de toeristische druk op het hypercentrum verminderen.

Brusselaars die nu en dan (een deel van) hun eigen woning aan bezoekers willen verhuren, moeten dat kunnen zonder een slopende procedure te moeten doorploegen. Deze extra bron van inkomsten is mogelijks een duwtje in de rug voor mensen die anders geen eigen woning kunnen verwerven. We willen een evenwichtig, eenvoudig en eerlijk regelgevend kader voor de uitbating van toerismeverblijven.

Een tweetalig Brussel

Visie

In Brussel worden er – door het statuut van Europese hoofdstad – heel wat verschillende talen gesproken. Dat is geen probleem, integendeel, het kan zelfs een verrijking zijn voor de bevolking. We mogen echter niet vergeten dat Brussel een gedeelde hoofdstad is van het federale België, van de Franse Gemeenschap, en van Vlaanderen. Vlamingen moeten in Brussel dan ook in hun eigen taal geholpen kunnen worden.

De aanwezigheid van het Nederlands heeft bovendien een grote **meerwaarde** voor Brussel. Door de grote openheid en kwaliteit van de Vlaamse instellingen in Brussel, en het feit dat tweetaligheid betere kansen biedt, heeft het Nederlands aan respect gewonnen bij Brusselaars van elke origine en socio-economische achtergrond. De Nederlandse taal is steeds meer een symbool van kwaliteit en sleutel tot werk en welvaart. Het Nederlandstalig onderwijs in Brussel is bijzonder sterk in het afleveren van twee- en meertalige jongeren.

Met N-VA willen we bijdragen aan deze positieve dynamiek, en zetten we maximaal in op het verder promoten van het Nederlands ten aanzien van alle Brusselaars.

Niettemin stellen we vast dat de Brusselse politiek en instellingen achterblijven. Zowel volgens de Grondwet als volgens de taalwetten is Brussel een taalgebied waar het Frans en het Nederlands op voet van gelijkheid horen te worden behandeld door de overheidsdiensten. Bovendien moeten in de Brusselse gemeenten en OCMW's - maar ook in bijvoorbeeld de openbare ziekenhuizen - alle personeelsleden die met het publiek in contact komen ook Nederlands kunnen spreken. De cijfers wijzen echter jaar na jaar uit dat deze taalwetgeving flagrant en massaal met de voeten getreden wordt. Onwettige aanwervingen, gemeentehuizen waar men niet in het Nederlands geholpen kan worden en Nederlandsonkundige ziekenhuizen en politiediensten zijn in Brussel nog steeds schering en inslag. De taalwetgeving wordt te vaak behandeld als een vodge papier.

N-VA vraagt dan ook een streng optreden om de taalwetgeving te doen respecteren. We benutten maximaal de bestaande mogelijkheden om sturend, en waar nodig sanctionerend op te treden ten aanzien van overheden en instellingen die de taalwetgeving niet respecteren. We scherpen de controlemogelijkheden aan en versterken de garanties op een degelijke Nederlandstalige dienstverlening. Er moet ook veel meer worden ingezet op het versterken van het Nederlands gedurende de loopbaan, bijvoorbeeld via **gratis taallessen tijdens de werkuren**. Alleen zo kunnen we het statuut van Brussel als Vlaamse hoofdstad vrijwaren.

Het is voor ons ten slotte evident dat publieke optredens van uitvoerende politici zoals ministers, staatssecretarissen, burgemeesters en schepenen zowel in het Nederlands als het Frans plaatsvinden.

Voorstellen

We promoten het Nederlands

We voeren een taalstimulerend beleid en promoten het gebruik van het Nederlands ten aanzien van elke Brusselaar. We investeren verder in een uitgebreid aanbod lessen Nederlands Tweede Taal (NT2). We bouwen het *Huis van het Nederlands* verder uit tot hét referentiecentrum voor Nederlands en voeren een ruime campagne om het Nederlands Tweede Taalonderwijs te promoten als toegangspoort tot arbeidsmarkt, onderwijs, cultuur en gemeenschapsvorming.

We werken een **masterplan** uit voor de Brusselse administraties om een doorleefde tweetaligheid te bewerkstelligen, en dit in goede samenwerking met het Huis van het Nederlands. Elk lokaal bestuur moet

daarom ook een **samenwerkingsakkoord** met het Huis afsluiten en een concreet **stappenplan** uitwerken om de tweetaligheid in elke vorm van de dienstverlening te verzekeren.

De taalwetgeving moet gerespecteerd worden

De taalwetgeving is van openbare orde en dient dan ook gerespecteerd te worden. De taalwetgeving garandeert dat in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest iedere burger naargelang zijn voorkeur in het Nederlands of het Frans bediend kan worden door de overheid. Waar de taalwetgeving niet gerespecteerd wordt, moet streng worden opgetreden – mét de toepassing van gepaste sancties.

We ontwikkelen en versterken verder het Vlaams meldpunt Taalklachten, dat eenvoudig toegankelijk en wijd bekend moet zijn.

Bepaalde gemeenten blijven moedwillig de taalwetgeving schenden. Zo blijkt volgens het rapport van de Vicegouverneur dat slechts 16% van de lokale benoemingen in 2022 in overeenstemming was met de taalwetgeving. De Brusselse regering moet zijn **taak van toezichhoudende overheid** ter harte nemen en alle onwettige benoemingen van lokale overheden binnen de reglementaire termijn schorsen én vernietigen. De Vicegouverneur kennen we naast de bestaande schorsingsbevoegdheid ook een **vernietigingsbevoegdheid** toe.

Wat de onwettige benoemingen uit het verleden betreft, moeten de onwettig benoemde ambtenaren binnen een bepaalde termijn alsnog hun tweetaligheidstest behalen.

We responsabiliseren uitvoerende mandatarissen, zoals burgemeesters en schepenen, die de taalwetgeving categoriek weigeren na te leven.

Strikter toezicht bij betaling van aangevraagde taalpremies

Er worden in Brussel tweetaligheidspremies betaald aan ambtenaren die in de feiten niet tweetalig zijn. De Brusselse regering moet jaarlijks een volledig overzicht van de desbetreffende ambtenaren en de bewijsstukken van hun tweetaligheid overmaken. **Ambtenaren die over een tweetaligheidstest beschikken moeten periodiek een nieuwe test afleggen om de premie te behouden.** Op die manier wordt gegarandeerd dat de kennis van het Nederlands onderhouden wordt en niet simpelweg een eenmalige formaliteit is bij het begin van de carrière.

Een tweetalige politie- en brandweerdienst

Politieagenten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest moeten volgens de taalwetgeving zowel het Nederlands als het Frans machtig zijn voor ze worden aangeworven. Nochtans spreken vier op tien politieagenten in Brussel geen Nederlands. We maken een einde aan de onwettige aanwerving van eentalige politieagenten. We zetten extra in op taalopleidingen, zowel voor reeds aangeworven politieagenten als in de politieopleiding.

We passen het taalkader voor de brandweerdiensten aan zodat de tweetaligheid bij interventies steeds gegarandeerd wordt.

Een tweetalige gezondheidszorg

De Brusselse openbare ziekenhuizen en de spoeddiensten van alle Brusselse ziekenhuizen moeten zorg voorzien in het Frans én het Nederlands. Dit is cruciaal voor correcte zorgverlening. We brengen de talenkennis van al het personeel duidelijk in kaart, ook van de niet-landstalen, en verplichten waar nodig het volgen van een **gepaste taalopleiding**. De verwachtingen moeten voor het personeel glashelder zijn.

We versterken in samenwerking met het Huis van het Nederlands het taalbeleid. We zetten ook in op extra stimulansen voor tweetaligheid in de private ziekenhuizen en voorzien daarvoor financiering die gelijkwaardig is aan die voor de openbare ziekenhuizen. We creëren in de ziekenhuisfinanciering mogelijkheden om ziekenhuizen die onvoldoende inspanningen leveren voor de wettelijk gegarandeerde tweetaligheid te sanctioneren. Bij de tot stand gekomen ziekenhuisnetwerken mag geen Nederlandstalig zorgaanbod verloren gaan.

Nederlandstaligen die op weekavonden, in het weekend of op feestdagen een huisarts nodig hebben, moeten bij de wachtdienst terecht kunnen voor zorg in hun eigen taal. De huisartsenwachtdienst wordt echt tweetalig.

Tweetalige rusthuizen

Alle Franstalige rusthuizen werden de afgelopen legislatuur omwille van financiële redenen overgedragen van de Franse Gemeenschap naar het Brusselse bicommunautaire niveau. Iedere Brusselse senior moet in deze instellingen zorg kunnen krijgen en geholpen kunnen worden in de officiële taal die hij/zij verkiest. We werken samen met de sector een **actieplan** uit om de tweetaligheid te versterken.

Een veilig Brussel

Visie

Brussel is een diverse en bruisende stad die bestaat uit 118 woonwijken. Helaas worden sommige van deze woonwijken geconfronteerd met ernstige uitdagingen die de leefbaarheid en veiligheid van hun inwoners en gebruikers bedreigen. Drugsgebruik en -handel, diefstal, inbraken, geweld en andere vormen van criminaliteit werpen een schaduw over deze wijken. Het is verontrustend dat sommige wijken, die voorheen een vreedzame en veilige leefomgeving hebben gekend, nu het voorwerp zijn geworden van een territoriumoorlog tussen criminele bendes. Schietpartijen met zware wapens zetten de leefbaarheid van heel Brussel zwaar onder druk. We mogen deze wijken niet verder laten evolueren naar "no-go zones".

De grenzen van de Brusselse gemeenten en politiezones lopen kriskras door elkaar. Maar grenzen houden geen criminelen tegen. Politie en gerecht staan machteloos. Dieven, dealers en geweldplegers worden opgepakt maar ook meteen weer vrijgelaten wegens een gebrek aan middelen en magistraten bij het Brussels parket en plaatsgebrek in onze gevangenissen of gesloten centra. Het is nochtans alom bekend dat het onbestraft laten van kleine criminaliteit steevast leidt tot escalatie en tot zwaardere criminele feiten.

Daarom kreeg de Brusselse minister-president na de zesde staatshervorming de bevoegdheid het Brusselse veiligheidsbeleid aan te sturen en te coördineren. In een sterk verstedelijkt gewest met 19 gemeenten en 6 politiezones is dat geen overbodige luxe. De wil om iets te doen ontbreekt echter. De Brusselaars verdienen meer **daadkracht en voluntarisme** op het vlak van veiligheid. Het is tijd voor een **proactief veiligheidsbeleid** dat een hoofdstad waardig is.

Voorstellen

Een nabije politie

We blijven inzetten op een betere aanspreekbaarheid en toegankelijkheid van de lokale politie. We willen beter doen dan de federale norm en gaan voor één wijkinspecteur per 2.000 inwoners. Er moet volop worden ingezet op de beschikbaarheid van meer interventie-eenheden, onder meer met fietsbrigades.

Nood aan één grootstedelijke politiezone

Alle grote wereldsteden werken met een **ééngemaakt politiekorps** dat eenheid van leiding en commando koppelt aan een echte nabijheids- en lokale werking, afgestemd op de noden van ieder stadsdeel. In Brussel staat men echter nog niet zo ver. Daarom zullen we bij de omvorming tot één stadsgewest **de zes politiezones samenvoegen tot één grootstedelijk politiekorps**.

De creatie van een grootstedelijk politiekorps zal niet alleen de broodnodige uniformiteit met zich meebrengen, er zal daarnaast ook een einde komen aan de huidige versnippering van bevoegdheden en middelen die enkel inefficiëntie en verhoogde uitgaven met zich meebrengt. Er zal meer ingezet kunnen worden op een verdere specialisatie en informatiedoorstroming. Door kennis en ervaring te centraliseren kan die verder worden uitgebouwd en verdiept en kan rond meer thema's worden gewerkt, zoals drugsbestrijding, internetfraude, prostitutie, illegale wapenhandel, illegale economie, radicalisering en wijkwerking.

We betrekken de burger bij het veiligheidsbeleid en zetten in op burgerzin

We blijven inzetten op buurtinformatienetwerken (BIN) als samenwerkingsverband tussen buurtbewoners en de lokale politie. We moedigen via campagnes inwoners aan om een BIN op te richten in hun wijk en er actief aan te blijven participeren. Zo houden we de vinger aan de pols en stimuleren we burgerzin.

We richten een vrijwilligerskorps op en moedigen de inwoners aan lid te worden. Leden van dit korps worden voldoende opgeleid om, ter ondersteuning van de hulpdiensten, de hen toegewezen taken degelijk te kunnen uitvoeren. Op die manier kunnen inwoners van steden en gemeenten hulpdiensten bijvoorbeeld bijstaan in noodsituaties zoals tijdens overstromingen of acute crisissituaties.

We reglementeren bedelarij

Er moet één reglement komen voor de 19 gemeenten met een verbod op agressieve bedelarij. We zetten prioritair in op het bestrijden van bedelbendes. Daarnaast verbieden we bedelarij op bepaalde plaatsen, bijvoorbeeld bij de ingang van parkings, van trein- en/of metrostations of op andere drukke plaatsen zoals op markten en evenementen. De politiediensten worden in staat gesteld om bedelinkomsten van zware overtreeders in beslag te nemen.

We verbieden straatprostitutie en gedogen raamprostitutie enkel op afgebakende plaatsen

Door straatprostitutie te verbieden en raamprostitutie enkel te gedogen in een afgebakend concentratiegebied, pakken we de overlast en het onveiligheidsgevoel in de prostitutiewijken aan. Sekswerkers zullen kunnen rekenen op verschillende gezondheids- en hulpverleningsdiensten. Ook de politie zal er een vaste stek hebben en waken over de veiligheid.

Daarnaast voeren we de strijd tegen mensenhandel en (tiener)pooiers op.

We bestrijden intrafamiliaal en seksueel geweld en zetten de slachtoffers centraal

Mensen moeten zich veilig voelen in Brussel. We voeren de strijd verder op tegen intrafamiliaal geweld, seksueel geweld en partnergeweld, samen met de politie, hulpverlening en het parket. We zetten het slachtoffer centraal. Rechters moeten meer gebruik maken van de mogelijkheid om daders van gezinsgeweld een verbod op te leggen om terug naar huis te keren

We rollen een centrum voor intrafamiliaal geweld voor heel het Gewest uit.

Het is aanvullend onaanvaardbaar dat Nederlandstalige slachtoffers van seksuele delicten uit Brussel op zulk een moeilijk moment enkel in het Frans kunnen geholpen worden of doorverwezen worden naar Leuven. We bespoedigen de uitrol van een **Nederlandstalig Zorgcentrum na Seksueel Geweld**. In het bestaande Zorgcentrum in het tweetalige UMC Sint-Pieter moet de tweetaligheid van de dienstverlening gegarandeerd worden.

Voor de specifieke problematiek van stalking breiden we de stalkingsapp verder uit.

We bestrijden radicalisering

De strijd tegen radicalisering moet opgevoerd worden. We werken een gewestelijke strategie uit die snel en flexibel kan bijgesteld worden naar aanleiding van actuele uitdagingen en nieuwe inzichten. De informatie-uitwisseling tussen alle diensten moet sneller en beter. We zorgen voor een eengemaakt gewestelijk aanspreekpunt dat op geregelde basis bijeenkomt waardoor de informatie-uitwisseling tussen alle betrokken actoren zo snel en efficiënt mogelijk kan gebeuren.

We herbekijken de voorwaarden voor erkenning van lokale geloofsgemeenschappen. We leggen de focus op de lokale inbedding, de positieve rol in de gemeenschap en het beteugelen van ongewenste buitenlandse inmenging. We richten daarvoor een informatie- en screeningsdienst op. Indien nodig kan de erkenning worden ingetrokken. Er kan op geen enkel manier erkend worden als de democratische rechtsstaat en de waarden van de Verlichting in twijfel worden getrokken. We voeren ook de strijd op tegen clandestiene gebedshuizen.

We voeren de strijd tegen georganiseerde misdaad op

Criminelen maken steeds meer gebruik van handelszaken en investeringen om hun geld wit te wassen of hun criminele praktijken uit te breiden. Via een doortastende en preventieve aanpak moeten we verhinderen dat de georganiseerde criminaliteit zich nestelt in de lokale reguliere economie. Er moet daarom dan ook veel meer worden ingezet op bestuurlijke handhaving.

Handelszaken, horecagelegenheden en andere sectoren die criminaliteitsgevoelig zijn, zullen we onderwerpen aan een integriteitsonderzoek. We rollen daarvoor een digitaal crimiplatform tegen georganiseerde misdaad uit over heel Brussel, in navolging van Vlaanderen.

Om de groeiende aanwezigheid van drugslabo's en cannabisplantages in woonwijken een halt toe te roepen, richten we een gewestelijk drugsmeldpunt op waar burgers anoniem een locatie van een cannabisplantage, drugslabo of dumpingplaats kunnen doorgeven.

We pakken de problematiek van jongerenbendes en straatdealers aan

We laten niet toe dat het openbaar domein en openbare gebouwen worden geclaimd door jongerenbendes. We gaan de vorming van die bendes tegen en grijpen zo vroeg mogelijk en kordaat in. Indien nodig maken we gebruik van plaats-, toegangs- en samscholingsverboden of huisarresten om deze plekken te vrijwaren van overlast. Voor wapenbezit op het openbare domein geldt een nultolerantie.

We benutten het communicatie- en crisiscentrum optimaal

De politiezones kunnen nog steeds geen beelden van elkaar in *real time* bekijken, ondanks dat er reeds 10 jaar een gewestelijk videoplatform bestaat. De camera's van alle politiezones, de MIVB, de federale politie en de

NMBS moeten geïntegreerd worden in dit videobewakingsplatform. De beelden moeten **permanent gedeeld** worden, steeds met respect voor de privacywetgeving.

Daarnaast dateren sommige videobewakingsystemen nog uit de steentijd. De meeste camera's zijn zeer verouderd, ze zijn niet beweegbaar of slecht geplaatst waardoor er nog vele blinde vlekken zijn. Sommige gemeenten hebben zelfs helemaal geen camera's. We werken de blinde vlekken weg en vernieuwen het cameranetwerk.

We dwingen respect af voor onze hulp- en veiligheidsdiensten

We voeren een absoluut **nultolerantiebeleid** in voor geweld tegen politie- en hulpdiensten. Geen enkele daad van bedreiging of geweld tegen politie-, veiligheids-, hulp- en openbare vervoersdiensten mag onbestraft blijven. We zorgen ervoor dat er niet meer kan geseponereerd worden omwille van opportuniteitsreden en dat de **snelrechtprocedure** ook daadwerkelijk wordt geïmplementeerd. Het spreekt voor zich dat deze aanpak enkel maar kan werken wanneer er binnen justitie ook daadwerkelijk voldoende mensen beschikbaar zijn om deze snelrechtprocedure effectief uit te voeren en de vervolgingen hieromtrent daadwerkelijk in stellen.

Alternatieve sancties

We breiden de toepassing van de GAS-wetgeving uit om een doortastende aanpak van allerlei vormen van overlast toe te laten. We verruimen de lijst met inbreuken die via een **GAS-boete** kunnen worden afgehandeld, met onder andere het lekprikken van autobanden, uitbating zonder vergunning, en openbare dronkenschap. Daarnaast breiden we ook de sanctiemogelijkheden uit, bijvoorbeeld met de sluiting van een onvergunde onderneming. Op die manier bekomen we een duidelijk en flexibel kader dat een **snelle en doeltreffende sanctionering** van overlast toelaat op het gehele gewestelijke grondgebied.

Behalve administratieve geldboetes, pleiten we ook voor het toepassen van alternatieve sancties zoals **gemeenschapsdienst**. De gemeenschapsdienst is een zeer geschikte sanctie voor bepaalde inbreuken op het politiereglement (bijv. sluijkstorten, wildplassen, verstoren van de openbare orde, etc.) en moet dan ook op een dwingende manier kunnen worden opgelegd.

Gewestelijke dienst gemeenschapswacht

Er zijn veel verschillen tussen de gemeenten op vlak van gemeentelijke administratieve sancties en in het aantal sanctionerende ambtenaren. De ene gemeente heeft gemeenschapswachten-vaststellers, de andere niet. Daarom voegen we deze diensten samen in een gewestelijke dienst onder safe.brussels. We professionaliseren deze dienst en rusten ze uit met moderne technologieën om daadwerkelijk een sterke schakel te worden in het preventie- en veiligheidsbeleid.

Jeugdmisdrijven

De terugkerende gewelddadige incidenten waar jongeren bij betrokken zijn, drukken ons telkens met de neus op de feiten. Er heerst een groot gevoel van straffeloosheid in Brussel. Jongeren die criminele daden stellen moeten daarvan de gevolgen dragen. Ouders hebben een opvoedingsplicht en zijn dus medeverantwoordelijk voor het gedrag van hun kinderen. We stellen vast dat vele jongeren die het foute pad opgaan in de praktijk opgroeien zonder ouderlijke sturing.

Voor de aanpak van jeugddelinquentie in Brussel geldt nog steeds de verouderde federale Jeugdbeschermingswet. We voeren zo snel mogelijk een **Brussels jeugddelinquentierecht** in, waarbij jongeren verantwoordelijk worden gesteld voor hun acties, de gevolgen ervan dragen en de schade bij het

slachtoffer en de maatschappij herstellen, en waarbij ouders doorheen heel de procedure actief betrokken worden en voor hun verantwoordelijkheid gesteld worden.

Een mobiel Brussel

Visie

De voorbije regeerperiode had de Brusselse regering een ongezien groot mobiliteitsbudget voor handen. Maar wat is er met die 8 miljard euro precies gerealiseerd? Naast eindeloos studiewerk is er op het terrein weinig vooruitgang zichtbaar. De mobiliteitsaanpak van de Brusselse regering zorgde voor ongekende spanningen tussen anti-Good Move en pro-Good Move. Door in sommige wijken, zoals in Kuregem, ondoordacht en zonder steun van de buurtbewoners een nieuw mobiliteitsbeleid uit te rollen, wantrouwen veel Brusselaars vandaag iedere nieuwe mobiliteitsmaatregel. Intussen zet ook de eeuwige discussie tussen gewest en gemeente zich voort waardoor zelfs de meest vanzelfsprekende maatregelen uitblijven.

In ons mobiliteitsbeleid staan veiligheid en bereikbaarheid voorop. We stimuleren mensen om waar mogelijk de wagen thuis te laten. Dat doen we niet door de wagen weg te pesten door blind parkeerplaatsen te schrappen maar door Brusselaars én pendelaars met alternatieven te verleiden. In dat kader streeft N-VA verder naar een **performant en geïntegreerd openbaar vervoersysteem**. Met een kwalitatief multimodaal vervoersaanbod dat op basis van één vervoersbewijs toegankelijk is.

Centraal staat de **combimobiliteit**, wat betekent dat verschillende manieren van vervoer naast elkaar bestaan én elkaar aanvullen. De auto alleen zal ons niet redden, maar het openbaar vervoer evenmin. Dit én-én-beleid betekent niet dat er geen keuzes moeten worden gemaakt. Zeker wel, afhankelijk van de locatie: op de ene plaats geven we de fiets meer ruimte, op een andere plaats zorgen we voor een betere doorstroming van het openbaar vervoer. Auto's blijven een onontbeerlijk deel van de mobiliteit van veel Brusselaars en wie in onze stad werkt, shopt en onderneemt.

We omarmen deelmobiliteit in al haar vormen en kleuren. Of het nu gaat over deelauto's, -steps, -(bak)fietsen of -scooters, de deeleconomie is voor veel Brusselaars intussen een belangrijk onderdeel van het dagelijkse leven. De sterke stijging in mobiliteitsalternatieven is natuurlijk niet zonder nadelen. Denk maar aan de grote hoeveelheid deelsteps en -fietsen die de voetpaden versperren, deelwagens die door wegpiraten misbruikt worden, of de grote toename in (zware) verkeersongevallen met deelstepgebruikers. Stuk voor stuk zijn dit kwesties die dringend een antwoord verdienen.

Voorstellen

Veilig onderweg

Verkeersveiligheid is voor ons een topprioriteit. We zetten volop in op een daling van het aantal verkeersslachtoffers en gaan richting nul. Om dat doel te bereiken, kiezen we voor een **lik-op-stukbeleid** waar handhaving van de verkeersregels centraal staat en de zwakke weggebruiker een voorrangrol krijgt. Bij de aanleg van nieuwe verkeersinfrastructuur plaatsen we de veiligheid van de weggebruiker centraal.

Vandaag blijft nieuwe fietsinfrastructuur te vaak beperkt tot een paar extra lijnen op de weg of tot een gedeeld baanvak voor fietsers, bussen en taxi's. Dat volstaat niet om onze hoofdstad fietsvriendelijker te maken. N-VA pleit voor een **Brussel-breed netwerk van afgescheiden fietspaden**. Zo bieden we fietsers steeds een veilige route naar hun bestemming.

Een kordate aanpak van de zwarte verkeerspunten laat al veel te lang op zich wachten. Verschillende regeerperiodes op rij beloven ministers om de meest onveilige kruispunten, zoals bijvoorbeeld de Vlaamsepoort en het Meiserplein aan te pakken. Toch zien we amper beterschap. We werken prioritair alle zwarte verkeerspunten weg en garanderen met de dynamische zwarte puntenlijst een kordate opvolging van nieuwe onveilige kruispunten. Om een verbetering van de verkeersveiligheid op lange termijn te garanderen, moet de bevoegdheidsverdeling worden herzien. We kunnen immers niet langer aanvaarden dat gemeentes weigeren gedetecteerde zwarte punten aan te pakken.

We dulden de straatracers die onze wijken terroriseren niet langer. Er moet een Brussel-breed plan van aanpak komen om het roedorijden in te dijken. We brengen de vaakst getroffen buurten in kaart en plaatsen waar nodig verkeersdrempels of zorgen voor wegversmallingen die het onmogelijk maken om overdreven snel te rijden. Wie de openbare weg toch als racecircuit blijft gebruiken, moet zonder uitzondering vervolgd worden en riskeert de inbeslagname van zijn wagen. Ook gaan we aan de slag met de verschillende deelautobedrijven om snelheidsduivels op te sporen en uit te sluiten van de mogelijkheid om deelauto's te huren.

We schakelen lawaaiflitspalen in die te luide motoren registreren en bestuurders sensibiliseren. Zo pakken we knalpotterreur kordaat aan.

We controleren meer op alcohol- en druggebruik achter het stuur, en verbieden het bezit van lachgas voor oneigenlijk gebruik. We dringen gsm-gebruik achter het stuur terug.

Veilig op het openbaar vervoer

Openbaar vervoer moet veilig vervoer zijn – voor reizigers en voor personeel. De voorbije jaren onttaarden onze metro- en treinstations tot vrijhavens voor al wat onguur en onwettig is. Buschauffeurs en MIVB-controleurs worden zonder aanleiding aangevallen tijdens de uitoefening van hun job. Poortjesglippers lijken haast de normaalste zaak ter wereld. **Een metrostation is geen daklozenopvang.** Openlijk druggebruik kan niet door de beugel. Wij pleiten voor een absolute nultolerantie ten aanzien van asociaal en illegaal gedrag.

De ordehandhaving in en rond ons openbaar vervoer moet een politionele prioriteit worden. De (spoorweg)politie moet met het oog daarop worden versterkt. Securail en de veiligheidsdiensten van de MIVB moeten uitgebreidere politionele bevoegdheden krijgen zodanig dat de NMBS en de MIVB ook zelf kordaat kunnen optreden.

Vlot te voet

We zetten in op de positie van de voetganger. We verbeteren de toegankelijkheid en de veiligheid van de voetpaden. Daarbij hebben we bijzondere aandacht voor de voetgangersinfrastructuur rondom openbaar vervoer haltes, grote parkeervoorzieningen, scholen, winkelkernen en andere voorzieningen die belangrijk zijn voor voetganger. Voetpaden met losliggende tegels, plasvorming, onkruid, etc. pakken we aan. Bij nieuwe projecten letten we erop dat voetpaden duidelijk herkenbaar zijn en conflicten tussen voetgangers en fietsers vermeden kunnen worden. Er is bij de aanleg voldoende aandacht voor toegankelijkheid. Slechtzienden, mensen in een rolstoel of met buggy's en mensen die minder goed te been zijn moeten zich ook zonder hindernissen in de stad kunnen verplaatsen.

We stellen paal en perk aan de verrommeling van het openbaar domein. We zien er ook op toe dat de breedte van voetpaden wordt gerespecteerd en niet in het gedrang komt door niet onderhouden geveltuinen, hinderlijk geparkeerde steps en fietsen, slecht geplaatste verkeersborden, enz. Voor deelsystemen reguleren we de parkeerlocaties en voor andere tweewielers voorzien we ook parkeerplaatsen bijvoorbeeld aan fietsnietjes. We treden op tegen hinderlijk geparkeerde voertuigen, zowel op straat als op de voetpaden.

Brussel als fietsstad

In navolging van andere Europese steden zorgen we ervoor dat Brussel een stad wordt waar het veilig en aangenaam is om te fietsen. De Brussel-brede zone 30 is een eerste stap naar een veiligere fietsstad maar dit volstaat niet. Er moet een veilig netwerk van afgescheiden fietspaden komen. We zetten daarom in op nieuwe en afgescheiden fietspaden, we verbinden fietsknooppunten met elkaar en blijven sensibiliseren op verkeersveiligheid. We maken de tramsporen fietsveiliger door deze uit te rusten met anti-valsysteem. Fietsdiefstallen worden zwaar bestraft en er worden extra bewaakte fietsparkings voorzien.

We zorgen ervoor dat de fietssnelwegen die de Rand met Brussel verbinden aansluiting vinden op een Brussels fietsnet.

Wij willen de bestaande deelsystemen behouden en verder uitbreiden over het volledige Brusselse grondgebied.

Wij pleiten voor uniforme regels en efficiënte handhaving. Over het volledige grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest moeten er parkeerzones komen waar deelsteps en -fietsen op ordentelijke wijze geparkeerd moeten worden. Wie de regels niet naleeft, riskeert een boete. Indien het organiseren van verplichte parkeerzones geen soelaas biedt voor de overlast door geparkeerde deelsteps, dan kan overgegaan worden tot een deelstepverbod.

We dringen het aantal verkeersslachtoffers onder e-stepgebruikers terug. We zetten in op veiligere fietsinfrastructuur en het handhaven van de verkeersregels. We maken de e-steps zelf veiliger door in te zetten op homologatie en snelheidsbeperking. Zo verbeteren we de kwaliteit van de e-steps en verhogen we de verkeersveiligheid voor iedereen.

Voor ons gelden geen taboes als het aankomt op het garanderen van de verkeersveiligheid. We verplichten de helm voor het gebruik van particuliere e-steps. Ook op de fiets geldt een helmplicht voor kinderen tot 13 jaar.

Vlot met het openbaar vervoer

We versterken het S-Netwerk en zorgen ervoor dat de trein ook binnen en rond Brussel een volwaardig vervoersalternatief wordt. De verschillende treinstations worden uitgebouwd als multimodale knooppunten met verschillende overstapmogelijkheden.

De MIVB blijft investeren in de uitbreiding van het tramnet en buslijnen. We gaan hierbij vraaggericht te werk en focussen op verzadigde lijnen en slecht ontsloten wijken.

Bereikbaar Brussel

We maken van Brussel een bereikbare stad. De Vlaamse regering gaf alvast het startschot. De doorstroming op de Ring wordt verbeterd. Fietssnelwegen richting Brussel worden aan een sneltempo gerealiseerd. En de vandaag nog ondermaatse verbinding tussen Brussel en de Vlaamse Rand wordt met het Brabantnet versterkt. De Ringtrambus, Sneltram langs de A12 en Luchthaventram zijn stuk voor stuk noodzakelijke en welgekomen investeringen in de bereikbaarheid van Brussel.

Wij staan voor een constructieve samenwerking met de Vlaamse Regering om deze projecten te realiseren en op Brussels grondgebied verder te zetten. Wij betrekken Vlaanderen actief in onze eigen grote mobiliteitsprojecten en vragen in ruil dat zij hetzelfde doen.

Het is onbegrijpelijk dat Brussel er als hoofdstad van Europa niet in slaagt het internationale busverkeer op haar grondgebied ordentelijk te organiseren. We maken daarom snel werk van een vlot bereikbaar **internationaal busstation**.

Metro 3

De problemen onder het Zuidpaleis, de grandioos verkeerd ingeschatte timing en de drastische onderschatting van de kosten zijn slechts drie symptomen van hoe de huidige PS-Ecolo-coalitie de realisatie van Metrolijn 3 heeft mismeesterd.

Toch blijven wij voorstander van het Metro 3-project. Tramlijn 55, die Evere-Schaarbeek met het stadscentrum verbindt, is reeds jaren verzadigd. Volgens de huidige prognoses zal de bevolking in Schaarbeek en Evere naar 2030 toe alleen maar verder toenemen. Metro 3 is de enige manier om dit deel van onze stad vlot met het centrum te verbinden. Eens gerealiseerd, zal Metro 3 enkele van de meest dichtbevolkte wijken van Brussel bedienen.

Slimme mobiliteit

Brussel moet een Smart City worden. We omarmen de technologie van morgen en maken van onze hoofdstad een pionier op het vlak van slimme mobiliteit.

We loodsen de Brusselse mobiliteit het digitale tijdperk in. Het moet eenvoudiger worden om real-time informatie te vinden over de drukte op de wegen, het openbaar vervoer, beschikbare taxi's, deelsystemen voor auto's, fietsen en steps, de beschikbaarheid van elektrische laadpalen, het aantal vrije parkeerplaatsen enzovoort. Onze administratie faciliteert dit door onder andere de nodige data vrij ter beschikking te stellen. We zetten verder in op de integratie van applicaties van openbaar en gedeeld vervoer, zodat men via één app het volledig traject kan samenstellen en het kan afleggen met 1 geïntegreerd ticket.

Verkeerslichten voor fietsers en voetgangers rusten we uit met een evenwichtige aftelfunctie. Zo verminderen we de verleiding om door rood over te steken. Verkeerslichten voor fietsers plaatsen we op ooghoogte van de fietser. We nemen tevens de nodige maatregelen om personen met een beperking op een veilige manier door het verkeer te loodsen.

De elektrificatie van het wagenpark is volop bezig. Dit gaat gepaard met de nodige uitdagingen. Zo voorzien we de nodige laadpalen alsook voldoende mogelijkheden om elektrische fietsen en e-steps op te laden. We zorgen ervoor dat dit ordentelijk kan verlopen.

Parkeren

De auto is geen koning meer, maar toch blijft hij belangrijk voor onze gezinnen en welvaart. We verbeteren de mobiliteit zonder de autobestuurder te straffen of ondoordachte circulatieplannen te lanceren die een aanslag zijn op de lokale middenstand en de stadsbeleving.

We passen daarom voor een parkeerbeleid dat enkel denkt aan schrappen. We kiezen voor minder parkeerplaatsen in de openbare ruimte maar compenseren dit maximaal door het creëren van nieuwe parkeerplaatsen buiten de openbare weg. We gaan de dialoog aan om privéparkings van bedrijven en winkels open te stellen voor buurtbewoners en maken werk van een 'parkeren op eigen terrein'-beleid.

We uniformiseren het parkeerbeleid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het is gedaan met de 19 gemeentes met elk een eigen parkeerapplicatie, uurregelingen en handhavingsbeleid. Er komt een Brussels parkeerbeleid dat rekening houdt met de specifieke noden die op wijkniveau bestaan.

Het gewestelijke parkeeragentschap blinkt niet uit in goed bestuur. Van het stelselmatig negeren van de taalwetgeving tot het systematisch uitschrijven van onterechte retributies, Parking.Brussels moet zichzelf beter organiseren. We zorgen daarom voor een externe doorlichting van het agentschap zodanig dat we de probleempunten kennen en de organisatie kunnen hervormen.

De omschakeling van het wagenpark naar zero-emissie zorgt ervoor dat een lage-emissiezone minder en minder prangend wordt. We voorzien geen verstrengen meer inzake de lage-emissiezones en stemmen de Brusselse, Antwerpse en Gentse lage-emissiezones op elkaar af. Zo zorgen we ervoor dat dezelfde wagens in de drie steden welkom zijn.

Fileleed terugdringen

Brussel staat aan de absolute top van de Europese filesteden. We zetten daarom in op een vlottere doorstroming op de invalswegen en structurele assen.

Een energievriendelijk Brussel

Visie

Energie

De Brusselse beleidskeuzes van de voorbije decennia hebben een duidelijke impact op de energiefactuur van de Brusselaars. In de hoofdstad is er een **structureel gebrek aan energieleveranciers**: talrijke energieleveranciers hebben de Brusselse markt verlaten en er blijven nog amper 2 leveranciers over die vrij contracten aanbieden aan nieuwe klanten. Dit heeft tot gevolg dat een gemiddeld Brussels gezin voor het energiedeel op de factuur jaarlijks een dikke 300 euro meer betaalt dan in Vlaanderen. We brengen de Brusselse energiemarkt terug in balans door een **evenwicht** te creëren tussen de verplichtingen van de energieleveranciers enerzijds en de consument anderzijds.

De oorlog in Oekraïne heeft Europa wakker geschud. Deze oorlog heeft aangetoond dat de leveringszekerheid de grootste uitdaging blijft voor ons continent, naast de klimaat- en energietransitie. Daarom blijven we inzetten op vier prioriteiten: minder energie verbruiken, meer energie lokaal produceren, energie lokaal opslaan en goede interconnecties met de buurlanden.

Klimaat

We merken meer en meer de gevolgen van de klimaatverandering, ook in Brussel. De klimaat- en energietransitie blijft dan ook een prioriteit. De N-VA werkt volop mee aan deze energietransitie, een omslag naar een koolstofarme samenleving met duurzame economische groei. In plaats van de energie- en klimaatdoelstellingen steeds te verhogen, moeten we nu voluit gaan voor het effectief **realiseren** van de reeds ambitieuze engagementen.

Bovendien biedt de klimaat- en energietransitie ook kansen. Kansen op minder luchtvervuiling. Kansen voor burgers om energie te besparen en hun energiefactuur te verlagen. Kansen voor onze ondernemingen om met hun innovatie en technologie bij te dragen aan de oplossingen voor de transitie. Het beleid moet de **juiste**

stimulansen geven en ook duidelijkheid bieden over de manier waarop ondernemingen en burgers de juiste investeringen kunnen doen. We stimuleren en ondersteunen klimaat- en energie-investeringen bij onze industrie, in plaats van concurrentiële beperkingen op te leggen.

Naast het beperken van de broeikasgasuitstoot, moeten we ons ook voorbereiden op de klimaatverandering die nu al op ons afkomt. Vandaag gaat er nog veel te weinig aandacht naar **klimaatadaptatie**.

Voorstellen

Een performante energiemarkt en lagere energieprijzen voor de Brusselaar

We herstellen het evenwicht tussen de verplichtingen voor de energieleveranciers enerzijds en de consument anderzijds. We herzien de procedure in geval van wanbetaling en schrappen de complexe en kostelijke tussenkomst van de vrederechter.

Moratorium op groenestroomcertificaten

We voeren een moratorium in op de huidige regeling van de groenestroomcertificaten en maken de omslag naar een efficiënter steunmechanisme in de vorm van **investeringssteun aan de hand van een wedstrijd** **stelsysteem**. We waarborgen daarbij wel de toekenning van certificaten aan Brusselse energieproducenten voor de lopende steunperiode – omwille van de rechtszekerheid.

Aanpak klimaatverandering: concrete daden en klimaatadaptatie

De klimaatmaatregelen staan of vallen met de financiering ervan. De N-VA is voorstander van een **budgettair onderbouwd premiesysteem**, zodat elke uitgereikte renovatiepremie ook daadwerkelijk uitbetaald kan worden aan de burger.

We pleiten voor een echte **Brusselse Blue Deal**, die wordt ingebed in het beleid door een structurele financiering op het Europees niveau te verankeren.

We zetten een laagdrempelige website rond klimaatadaptatie op waar we direct toepasbare tips aanbieden waarmee elk van de maatschappelijke actoren aan de slag kan. Van jeugdvereniging en school tot de sportclub: iedereen kan een rol spelen.

We drijven de investeringen op in zonnepanelen op overheidsgebouwen en op sociale woningen. Daarnaast werken we een **actieplan** uit om de hernieuwbare warmteproductie via warmtepompen en warmtenetten te faciliteren.

De renovatie van gebouwen faciliteren en optimaliseren

De renovatieverplichting zoals die de voorbije regeerperiode werd ingevoerd, is **onrealistisch en onhaalbaar**. Het is totaal onrealistisch om 250.000 woningen, bijna de helft van de Brusselse woningen (in totaal ca. 563.000), allemaal samen tegen 2033 te laten renoveren.

We vervangen deze algemene en ondoordachte verplichting door een meer werkbare verplichting om binnen de 5 jaar **na aankoop (of andere eigendomsoverdracht)** de woning energetisch te renoveren. We focussen daarbij in de eerste plaats op de meest energieverslindende woningen.

Voor de N-VA kunnen er pas verplichtingen worden opgelegd als de randvoorwaarden om die verplichtingen te behalen eveneens vervuld zijn. De voorbije regeerperiode is gebleken dat de energieprestatiecertificaten in Brussel niet betrouwbaar en onnauwkeurig zijn: er werden voortdurend inconsistenties vastgesteld. We **hervormen het energieprestatiecertificaat** zodat dit een meer betrouwbaar en accuraat instrument wordt. We drijven het aantal **controles** van erkende energiedeskundigen en energieprestatiecertificaten aanzienlijk op en leggen **strengere eisen** op aan wie het beroep van energiedeskundige wil uitoefenen. Consumenten moeten er immers op kunnen vertrouwen dat elke erkende energiedeskundige een accuraat energieprestatiecertificaat aflevert.

We voeren ten slotte een gebruiksvriendelijke **gebouwenpas** in: een gratis digitaal paspoort met alle beschikbare informatie over het gebouw. Met zulke gebouwenpas wordt het door de centralisering van alle informatie veel gemakkelijker om een woning te renoveren. Bovendien kan alle info ook op een eenvoudige manier gedeeld worden met belanghebbende derden, zoals de huurder.

De werking van **Homegrade** wordt verder uitgebouwd en geoptimaliseerd. De ondersteuning focust voornamelijk op **toegankelijke, eenvoudige en snelle dienstverlening**. We blijven inzetten op toegankelijke premies en leningen – alsook de bijhorende begeleiding. Bij de ondersteuning gaat bijzondere aandacht naar de renovatie van appartementsgebouwen.

Een leefbaar Brussel

Visie

De nabijheid van voldoende **natuur, water en bomen** is enorm belangrijk voor de leefbaarheid van een stad. Bomen bieden schaduw op warme zomerdagen en zijn natuurlijke bondgenoten tegen het stedelijk hitte-eilandeffect – een stad kan op een zomerdag tot wel 10° celsius warmer zijn dan het platteland.

Aangezien we steeds meer periodes van aanhoudende droogte enerzijds en intense stortbuien anderzijds mogen verwachten, is een **intelligent en doordacht waterbeheer** van steeds groter belang. De verantwoordelijkheid bij watersnood en droogte ligt dan ook deels bij de overheid, die er alles aan moet doen om het risico op rampen zo beperkt mogelijk te houden.

De Brusselse wateroperator Vivaqua staat voor gigantische uitdagingen, zoals het onderhoud van het waterdistributienet, de bouw van regenwaterbekkens, en de grootschalige renovatie van het Brusselse rioolnet. Zo moet meer dan 200 kilometer van het Brusselse rioolnet dringend worden gerenoveerd.

De N-VA wil blijvend groeikansen bieden voor wonen, ondernemingen, recreatie, ... die niet ten koste gaan van de schaarse resterende open ruimte. **We zetten in op kwalitatieve en slimme verdichting en het activeren van onderbenutte terreinen**. Zo doen we meer op minder ruimte. We stimuleren het multifunctioneel gebruik en het verweven van ruimte, functies en gebouwen waar mogelijk en wenselijk. We besteden bijzondere aandacht aan voorzieningen zoals scholen, crèches en groene ruimte bij grote woonprojecten door middel van stedenbouwkundige eisen.

In Brussel is bouwen en renoveren een hele uitdaging. Sinds jaren groeit de bezorgdheid omtrent de rechtszekerheid. Projecten verzanden in een processie van Echternach. Iedereen – de burgers, de aanvragers, de architecten, de projectontwikkelaars en zelfs de uitreikende overheden – is vandaag gefrustreerd of ontevreden over de complexe en tergend lange vergunningsprocedures. We willen dan ook een **eenvoudig, duidelijk en werkbaar stedenbouwkundig beleid**.

Voorstellen

Ontharding en meer groen

We werken aan een **gewestelijk bomenregister** om een globaal beeld te scheppen van het aantal en de staat van de bomen in Brussel. Vandaag beheren sommige gemeenten de bomen op hun grondgebied volgens hun eigen belangen en regels, zonder daarbij rekening te houden met de gewestelijke regels over bv. soort, locatie en onderhoud.

Elk plein verdient een heuse bomenpartij. Bij elke aanleg of heraanleg van de openbare ruimte bekijken we hoe we de **doorlaatbaarheid van de bodem** optimaal kunnen bevorderen en in welke mate struikgewassen en bomen kunnen worden aangeplant. Voor elke boom die verdwijnt, moet minstens een andere elders in de plaats komen.

Ook vanuit het gezondheids- en welzijnsbeleid besteden we meer aandacht aan een groene en gezonde leefomgeving. We voorzien zoveel mogelijk zorginstellingen en scholen van groen. Bij het ontwerpen van onze stedelijke ruimte en gebouwen, scheppen we meteen ruimte voor de natuur die er thuishoort. De N-VA maakt werk van de adequate bescherming van bestemde natuur- en bosgebieden. We stellen natuur en bos die in een groene bestemming zijn opgenomen, zoals Neerpede en het Zoniënwoud, veilig voor de toekomst.

Brownfieldterreinen hergebruiken is veel interessanter dan nieuwe gronden aan te snijden ten koste van natuur. We zetten meer in op **sanering van verontreinigde gronden** die een potentieel op herontwikkeling hebben.

Het koninklijk park in Laken wordt – minstens gedeeltelijk – publiek toegankelijk. De unieke serres worden permanent opengesteld voor het publiek.

We creëren meer natte natuur in de stad, door onder meer de Zenne open te leggen waar mogelijk. Voorts waarderen we ook de Kanaalzone op door daar **permanente zwemzones, wandelpaden en horecazaken** mogelijk te maken.

Een efficiënt waterbeleid

We vormen Vivaqua om tot een **moderne, efficiënte en degelijk bestuurde watermaatschappij** die beheerd wordt op basis van de principes van zuinigheid, doeltreffendheid en doelmatigheid. Vivaqua dient bijgevolg terug onder de voogdij te vallen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

We **hervormen de waterfactuur** zodat deze de Brusselaar ten volle aanmoedigt om verstandig om te gaan met water. We werken tariefstructuren uit die gebruikers stimuleren eerder dan afremmen om te investeren in waterhergebruik, waterbesparing en ‘*off grid*’ concepten. Op die manier bewaken we de betaalbaarheid van water en voorkomen we waterarmoede. Hierbij hebben we specifiek aandacht voor alleenstaanden.

Vervuiling aanpakken

Naar het voorbeeld van Frankrijk voeren we, bij voorkeur op Europese schaal, **een verbod in op de vernietiging van onverkochte goederen**.

We breiden de **uitgebreide producentenverantwoordelijkheid** uit naar nieuwe waardenketens zoals textiel, PFAS-houdende producten, zodat de producenten medeverantwoordelijk worden voor afvalbeheer, voor de

inzameling en de verantwoorde verwerking van producten. We bestuderen de oprichting van een fonds voor zeer zorgwekkende stoffen.

Onze regio is vandaag al toonaangevend op vlak van inzameling en recyclage van diverse afvalstromen. We willen dit nog versterken en van Brussel een toonaangevende **recyclagehub** van Europa maken. We drijven de inzet op innovatie en uitrol van strategische recyclage-activiteiten verder op.

Brussel is een draaischijf voor afgedankte voertuigen, die veel waardevolle grondstoffen bevatten. We stellen echter vast dat ze nog te vaak illegaal geëxporteerd worden (met alle problemen vandien in landen zonder goede recyclagetechnieken). We schakelen de federale overheidsdiensten maximaal in om samen met de gewesten een goede tracering van deze voertuigen te realiseren en **illegale export** veel moeilijker te maken.

Asbest blijft massaal aanwezig in onze bebouwde omgeving. Gelet op de risico's die onzorgvuldige verwijdering met zich meebrengt én de hoge kosten voor zorgvuldige verwijdering, zetten we in op programma's voor veilige verwijdering, waarbij we de Brusselaars gepast ondersteunen. We focussen op asbestverwijdering in gebouwen waar mensen wonen, verblijven of werken – meer bepaald in woningen, schoolgebouwen, overheidsgebouwen en ziekenhuizen – en dit door voldoende **financiële ondersteuning** te voorzien voor deze vaak kostelijke werken. Om asbestafbouw ten volle te faciliteren, voorzien we een **ophaling-aan-huis** zodat bijvoorbeeld golfplaten op een laagdrempelige en veilige manier kunnen weggevoerd en verwerkt worden.

Bedachtzaam omgaan met onze ruimte

De plannen voor de herontwikkeling van de Heizelvlakte, het NEO-project, zijn hopeloos verouderd. Niemand zit nog te wachten op een megalomaan winkelcentrum. We herzien het NEO-project en stellen een evenwichtige verdeling van functies voor met aandacht voor inwoners, sport en recreatie, handel en economie.

Om de woondruk aan te pakken en ruimte te creëren voor ondernemers werken we aan een oplossing voor de niet-ontwikkelde gebieden zoals Josaphat en Schaarbeek Vorming. We hebben hierbij ook aandacht voor de natuur. We mogen deze sites door besluiteloosheid niet laten verkommen.

Een proper Brussel

Visie

Negen op de tien Brusselaars stoort zich aan het gebrek aan netheid in onze stad. Hoe kan het ook anders? Geen wijk blijft gespaard van uitpuilende publieke vuilnisbakken en sluikstort. Graffiti is alomtegenwoordig. En wie door de stationsbuurten of het centrum van de stad wandelt, wordt binnen de kortste keren geconfronteerd met onfrisse geuren. Zo kan het niet verder.

De hervormingen en actieplannen die de voorbije legislaturen dankzij PS- en Ecolo-ministers de revue passeerden, creëerden geen propere stad. Schroom om repressief in te grijpen en taboes over de noodzakelijke institutionele hervormingen hypothekeren immers al jaren een succesvol netheidsbeleid in onze stad. **Met de N-VA sneuvelen alle taboes. We zetten in op vier pijlers: institutionele hervormingen, infrastructuur, sensibilisering en handhaving.**

Voorstellen

Institutionele hervormingen

Openbare Netheid wordt terug een integrale bevoegdheid van het Gewest. Nu is dit zowel een bevoegdheid van de gemeenten als het Gewest wat leidt tot verwarring, discussie en stilstand.

Gedaan met de kafkaïaanse toestanden waarbij uiteenlopende instellingen verantwoordelijk zijn voor het onderhoud van één en hetzelfde park of plein. Net Brussel wordt van A tot Z verantwoordelijk voor het schoon houden van de openbare ruimte in onze hoofdstad.

Infrastructuur

Vuil trekt vuil aan. Op propere straten gooien mensen minder snel afval en schone muren worden minder vaak met graffiti beklad. Tijdig en grondig schoonmaken is dus de boodschap. We bestrijden sluikestort, uitpuilende vuilbakken, graffiti en door urinegeur doordrongen steegjes met **gespecialiseerde, mobiele interventieteams**. Bij het reinigen van onze pleinen en straten schakelen we vaker **hogedrukreinigers** in. Want met borstels en veegmachines alleen krijgen we de straten niet proper.

Iedere vuilbak wordt uitgerust met een telefoonnummer waarop de interventieteams bereikbaar zijn. Zo kan snel en gericht ingegrepen worden.

Geen vuilnisbak zien is nooit een excuus om zwerfvuil achter te laten. Om dit nepargument helemaal in de kiem te smoren, steken we onze vuilnisbakken op drukke plekken in een speciaal kleurtje met "glow-in-the-dark"-verf. Zo vindt de Brusselaar zelfs 's nachts de weg naar de vuilnisbak.

De klassieke ophaling van huisvuil moet herbekeken worden. Afhankelijk van de situatie kiezen we voor **ondergrondse containers** in plaats van de huidige huis-aan-huis-ophaling. Op veel plaatsen in de stad is een ondergrondse container immers een valabel en properder alternatief voor de klassieke ophaling van huisvuil. We streven er in deze buurten naar een container op loopafstand van maximaal 100 meter van iedere woonst te hebben. Eens een wijk een voldoende grote dichtheid aan ondergrondse containers bereikt heeft, kan de reguliere afvalophaling hier uitgefaseerd worden. Zo zijn opengereten vuilniszakken en rondslingerend afval binnenkort verleden tijd.

We richten de ondergrondse containers in met censoren die automatisch de administratie van Net Brussel seinen wanneer een container bijna vol is. Zo vermijden we het risico op volle, uitpuilende afvalcontainers.

We verhogen op korte termijn het aantal gewestelijke containerparken en zetten in op een aanvullend aanbod van kleine mobiele containerparken waar inwoners terecht kunnen met hun grofvuil en oude elektronische apparatuur.

Brussel heeft een schrijnend tekort aan openbare toiletten. Bovendien worden de toiletten onvoldoende gepoetst. De N-VA wil het aantal openbare toiletten significant verhogen. We investeren in voldoende bewijzering en zelfreinigende toiletten. We werken daarnaast samen met de Brusselse horeca om zo veel mogelijk toiletten publiek toegankelijk te maken, met name in wijken met een tekort aan voorzieningen.

We binden de strijd aan tegen sigarettenpeuken. We vragen aan rokers om hun burgerzin te tonen maar leveren ook als stadsgewest een bijkomende inspanning. Publieke vuilnisbakken worden voortaan steeds uitgerust met een asbak of uitdoofroosters. We verhogen daarnaast het aantal afzonderlijke publieke asbakken op strategische locaties zoals bushaltes en ingangen van metrostations en publieke gebouwen. Ook bedrijven sporen we aan om – zo nodig – hun in- en uitgangen van een asbak te voorzien. Om ook de onvermijdelijke opkuis van peuken te vereenvoudigen, zetten we extra zwerfvuilzuigers in.

Sensibilisering

We dragen een **netheidscultuur** uit in onze hoofdstedelijke communicatie. Een proper Brussel is immers de verantwoordelijkheid van ons allemaal. We cultiveren daarom de nodige burgerzin om de stad proper te houden door middel van gerichte communicatiecampagnes. We moedigen burgerinitiatieven die bijdragen aan het proper houden van onze stad aan.

In samenwerking met lagere en secundaire scholen organiseren we themalessen over het afvalbeleid en de werking van de reinigingsdiensten. We stimuleren klassen om mee zwerfvuil te gaan opruimen. Hetzelfde geldt voor jeugd- en sportverenigingen.

Reclamebladen verdwijnen vaak rechtstreeks in de vuilnisbak zonder gelezen te worden. Of nog erger: ze belanden op straat in de vorm van zwerfvuil. We bestrijden dit door de logica van de nee-sticker om te keren. Wie geen reclame wil, doet voortaan niets meer. Wie wel reclame wil, kleeft een ja-sticker op de brievenbus.

We pakken zwerfvuil dat voortkomt uit de onmiddellijke consumptie van afhaalmaaltijden aan door uitbaters van afhaalvoedingszaken te betrekken bij het schoonhouden van hun directe omgeving. Dat doen we door hen aan te moedigen om tijdens de openingsuren een vuilnisbak buiten hun zaak te plaatsen. Zo streven we naar minder afval op straat en een hoger bewustzijn van de impact van afval op de openbare ruimte.

Eenden en andere vogels voeren, trekt ongedierte aan. Om onze wijken, pleinen en parken plaagdiervrij te houden, moet iedereen stoppen met voeren. We sensibiliseren rond dit thema en dwingen het verbod op voeren van dieren in parken en op pleinen beter af.

De grote duiven- en rattenpopulaties zijn een ware plaag in Brussel. We zetten volop in op diervriendelijke methoden om deze ongewenste diersoorten drastisch te reduceren. We breiden de methode met **anticonceptiemiddelen in dierenvoeding** uit zodat dit consequent over het hele gewest wordt toegepast. Daarnaast bestuderen we **natuurgebaseerde oplossingen**, bijvoorbeeld de inzet van roofdieren zoals de slechtvalk (tegen duiven) en de fret (tegen ratten).

We tonen onze waardering voor de talloze personeelsleden die ons afval ophalen en onze stad proper houden. Geweld en agressie tegen personeelsleden van Net Brussel zit de laatste jaren in stijgende lijn. Dit pakken we aan. Wie gewelddaden pleegt tegen het personeel dat zich ten dienste stelt van onze maatschappij en onze straten proper houdt, moet zwaarder bestraft worden.

Handhaving

We roepen een **Brusselse Netheidspatrouille** in het leven. De Netheidspatrouille is dag en nacht op straat en houdt toezicht op de naleving van de netheidsregels, zoals sluikestorten, wildplassen en het huisvuil foutief buitenzetten. Wie op heterdaad betrapt wordt, krijgt meteen een administratieve boete.

Ter aanvulling op de netheidspatrouilles leiden we overheidsperoneel op om overtredingen van de netheidsregels vast te stellen en sancties uit te schrijven. We mandateren hen om op ieder moment feiten vast te stellen en een administratieve boete uit te schrijven. Zo werken we geleidelijk aan het gevoel van straffeloosheid weg.

Een diervriendelijk Brussel

Visie

De beschaving van een samenleving valt af te meten aan de wijze waarop ze omgaat met dieren. Ook in Brussel is er een groot draagvlak voor een humane en empathische behandeling van dieren. Een dier is immers geen ding maar een levend wezen met gevoel, eigen belangen en waardigheid, dat bijzondere bescherming geniet. Wij vinden dan ook dat Brussel zich **voortrekker en pleitbezorger** moet tonen op het gebied van dierenwelzijn. De N-VA pleit voor een **ambitieuw en vooruitstrevend dierenwelzijnsbeleid**.

Voorstellen

Verbod op onverdoofd slachten

In juni 2022 stemde een meerderheid in het Brussels Hoofdstedelijk Parlement tegen een wettekst die het verdoofd slachten wou verplichten. Zo blijft Brussel officieel het enige gewest in het land waar er nog zonder enige verdoving geslacht kan worden en wordt totaal onnodig dierenleed in stand gehouden. **De N-VA is dan ook duidelijk: Brussel moet, net als de twee andere gewesten, stante pede een verbod op onverdoofd slachten invoeren op haar grondgebied.**

We zetten daarnaast ook in op de ontwikkeling en productie van **kweekvlees**.

Versterking van de dierenpolitie

Regels zijn zinloos als ze niet worden gehandhaafd. We versterken de inspectiediensten en zorgen voor extra instrumenten voor handhaving. We trekken de strafmaten voor dierenmishandeling op waardoor effectieve gevangenisstraffen mogelijk worden. We bekijken de optie om dierenbeulen alternatieve straffen te geven. We organiseren een **structureel en regelmatig overleg** tussen de minister van Dierenwelzijn en het Brusselse parket om het thema een **hogere prioriteit** te geven in het vervolgingsbeleid.

Invoering van een levenslang houdverbod voor dierenmishandelaars

Personen die ernstig of herhaaldelijk dieren mishandelen of verwaarlozen, verzaken wat ons betreft aan hun recht om nog langer dieren te houden. Daarom voeren we een verbod in om dieren te houden en dit voor zowel particuliere als professionele houders van dieren. Zo een **“houdverbod”**, dat kan gaan van een aantal jaar tot levenslang, moet door de rechtbank als zelfstandige maatregel kunnen worden opgelegd, naast een taakstraf of geldboete.

Aanvullend stellen we een databank samen met gegevens over personen die dieren mishandelen. Deze gegevens kunnen dan – binnen de perken van de privacyregelgeving – worden gedeeld met de Brusselse dierenasielen en dierenverkoopzaken.

We voorzien losloopzones voor honden

De hond is een enorm populair huisdier in Brussel. Het is dan ook belangrijk om de nodige ruimte te voorzien waar honden vrij kunnen loslopen. We voeren een **strikte aanlijnverplichting** in over het hele Brusselse gewest, behalve in de losloopzones – die een voldoende omvang moeten hebben en liefst voorzien zijn van een duidelijke signalisatie en een gedegen omheining. We breiden het aantal losloopzones gevoelig uit zodat elke Brusselaar in de directe nabijheid een losloopzone kan terugvinden.

Gezelschapsdieren zijn geen gebruiksgoederen

Het aanschaffen van een huisdier moet een weloverwogen keuze zijn. Zowel de koper als de verkoper draagt daarin verantwoordelijkheid. Daarom voeren we assertieve campagnes die het aantal impulsaankopen van huisdieren moet verminderen.

We zetten meer in op samenwerking met het buitenland voor de controle van puppy's uit het buitenland. Op die manier voeren we ook de controle naar de omstandigheden waarin dieren worden gekweekt en verkocht op. Een Europees registratiesysteem zou daarbij helpen.

De verkoop van dieren op het internet moet streng worden gecontroleerd. Online verkoop van dieren kan enkel via gereguleerde platformen.

Vuurwerk is geen speelgoed

Hoe indrukwekkend vuurwerk ook kan zijn, voor vele dieren is het een ware marteling. Naast de geluidsoverlast en de veiligheidsrisico's, is dit voor ons een belangrijke reden om de verkoop en het gebruik van groot vuurwerk aan particulieren te verbieden.

Wat het georganiseerd vuurwerk betreft (bv. op Oudejaarsnacht), moet er zo veel als mogelijk gebruik worden gemaakt van **geluidsarm vuurwerk**.

Verkoopverbod schadelijke producten

We voeren een verbod in op de verkoop van producten die onnodig leed veroorzaken bij de dieren waarvoor ze bestemd zijn. Hiervoor maken we werk van een olijsting van deze producten zoals bijvoorbeeld stroomhalsbanden en lijmvallen.

Alternatieven voor dierproeven

In de Europese Unie worden jaarlijks maar liefst 22 miljoen proefdieren gebruikt voor allerlei onderzoek. Als partij blijven we inzetten op het maximaal gebruik van alternatieve methodes voor dierproeven. **We investeren daarom meer in onderzoek naar en ontwikkeling van proefdiervrije testmethoden.** Als dierproeven toch noodzakelijk zouden blijken, dan moeten deze op een zo diervriendelijk mogelijke wijze worden toegepast.

Er moet werk gemaakt worden van betere en verplichte kennisdeling van resultaten van dierproeven om nutteloze herhaling te voorkomen, bijvoorbeeld via een Europese databank.

Op Europees niveau pleiten we voor een **verbod op dierproeven**. In Brussel voeren we een verbod in op dierproeven voor detergenten – naar analogie met het bestaand verbod voor cosmetica.

Een lerend Brussel

Visie

Een sterk en kwaliteitsvol onderwijs is de beste garantie op een betere toekomst voor Brussel. Het onderwijs is de uitgelezen plaats om kansen te geven aan jongeren, het beste uit hen naar boven te halen, en de gemeenschap vorm te geven.

Het Nederlandstalig onderwijs in Brussel is een echt kwaliteitsmerk waar we fier op mogen zijn. Vlaanderen investeert jaarlijks vele miljoenen om de capaciteit uit te breiden. Door die inspanningen gaan vandaag ruim een op de vijf van de leerlingen in Brussel naar een Nederlandstalige school. Door haar sterke reputatie vinden ook steeds meer anders- en Franstaligen hun weg naar het Nederlandstalig onderwijs, wat de druk erop verhoogt. Daarom geven we voorrang aan gezinnen die zelf ook resoluut voor het Nederlands gekozen hebben en zo betrokken kunnen zijn bij de schoolloopbaan van hun kinderen.

De kwaliteit van ons onderwijs staat onder druk en moet opnieuw fors omhoog. Dit niet enkel in het belang van de leerling zelf, maar van de hele samenleving. Het kompas bij elke beslissing moet een sterker onderwijs met duidelijke ambities en hoge verwachtingen zijn. Het is belangrijk om alle talenten te ontwikkelen en alle leerlingen uit te dagen, vooral diegenen met een zwakkere startpositie.

Drie op de vier leerlingen op de Nederlandstalige schoolbanken spreekt thuis een andere taal. Zij beginnen aan hun onderwijsloopbaan met een taalachterstand, die zonder de nodige begeleiding een leerachterstand wordt en vaak leidt tot schooluitval. De absolute focus bij elke leerling ligt daarom meer dan ooit op het Nederlands, vanaf de eerste schooldag en doorheen de volledige schoolloopbaan. Het Nederlands is dé voertaal op school en het bindmiddel tussen al die leerlingen met een verschillende thuistaal. Een slechte kennis van de schooltaal beperkt kansen op een geslaagde verdergezette schoolloopbaan en op sociale mobiliteit. Daarom verzetten we ons tegen een pedagogisch onderwijsmodel met meertalig onderwijs als basisuitgangspunt. Als we het Nederlandstalig karakter van ons onderwijs niet beschermen, zal het onvermijdelijk aan kwaliteit verliezen.

De leerkrachten zijn en blijven de steunpilaar van het onderwijs, maar worden vandaag niet voldoende gewaardeerd voor hun kennis en kunnen. We moeten het vertrouwen van en in leerkrachten blijvend herstellen door voluit hun autonomie in ere te herstellen en hen te erkennen als de professionals die ze zijn. Het lerarentekort is een probleem dat in Brussel bijzondere aandacht verdient. We moeten er alles aan doen om de bestaande (jonge) leerkrachten te behouden en nieuwe talenten aan te trekken. In dat proces willen we meer Brusselse leerkrachten voor de klas.

Voorstellen

Voldoende capaciteit en voorrang voor Nederlandstaligen

De Vlaamse Gemeenschap blijft investeren in bijkomende capaciteit in Brussel zodat zo veel mogelijk Brusselaars kunnen genieten van Nederlandstalig onderwijs. Daarbij is er bijkomende aandacht voor het technisch, beroeps- en buitengewoon onderwijs en het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers (OKAN).

Nederlandstalig onderwijs faciliteren en inrichten is een gedeelde verantwoordelijkheid, ook van de gemeenten, maar dat blijken ze nog steeds al te vaak te vergeten. We dringen er ook bij de Franstalige gemeenschap op aan om de kwaliteit van hun onderwijs en dan vooral hun talenonderwijs in Brussel te versterken. Ook dat zijn oplossingen om de druk op het Nederlandstalig onderwijs te verlichten.

We blijven voorrang geven aan gezinnen en ouders die resoluut kiezen voor het Nederlands. De 55 procent voorrangsgroep voor Nederlandkundigen wordt niet overal volledig opgevuld, maar toch vinden sommige ouders geen plaats in hun scholen van voorkeur. Dat zorgt voor veel stress bij ouders en kinderen. Daarom werd beslist de voorrangsregel in het secundair onderwijs op te trekken van 55 naar 65 procent en wordt 15 procent van de plaatsen voorbehouden voor leerlingen die negen jaar Nederlandstalig basisonderwijs hebben gevolgd én niet behoren tot de eerste voorrangsgroep.

Onderwijs in een Brusselse context

De hervorming van de schoolkalender in het Franstalig onderwijs heeft grote gevolgen voor leerkrachten, ouders en kinderen in Brussel en daarbuiten. De gemeenschappen moeten hierover in dialoog treden met elkaar. Tijdens de Vlaamse schoolvakanties moeten er in Brussel voldoende Nederlandstalige opvang en activiteiten voor de schoolgaande jeugd voorzien worden.

De Vlaamse en de Franse Gemeenschap moeten afspraken maken en beter samenwerken omtrent de aanpak van de knelpunten in het onderwijs in Brussel (kennis van beide landstalen, uitwisseling taalleerkrachten, spijbelproblematiek, ...).

Nederlands, Nederlands, Nederlands

Het Nederlands moet dé voertaal zijn op school: in de klas, op de speelplaats en tijdens schoolactiviteiten en oudercontacten.

Een goede kennis van het Nederlands is onontbeerlijk voor een vlotte schoolloopbaan. Om taalachterstand zo vroeg mogelijk op te sporen, blijven we de kennis van het Nederlands in de derde kleuterklas testen. N-VA wil ook dat iedereen die later instroomt in ons onderwijs een taaltest aflegt, waarna de nodige begeleiding wordt verstrekt. Intensieve taalbadens Nederlands en zomerscholen moeten voor de N-VA structureel worden ondersteund met een gerichte inzet van middelen. De Vlaamse Gemeenschapscommissie moet hierbij een coördinerende en ondersteunende rol opnemen, niet enkel vraaggestuurd vanuit de scholen, maar gericht ten aanzien van alle Nederlandstalige scholen in Brussel.

We blijven verder inzetten op een samenwerking tussen scholen, sportclubs en lokale besturen met het oog op een maximaal multifunctioneel gebruik van schoolinfrastructuur. Zo creëren we meer mogelijkheden voor kinderen om ook na de schooltijd in contact te blijven met het Nederlands.

Excellentie stimuleren, en dit al van bij de start van de schoolloopbaan.

Goed begonnen is half gewonnen. In het kleuteronderwijs kunnen jonge kinderen voorschoolse geletterdheid en rekenvaardigheden opdoen die later van goudwaarde zijn. Ook de juiste attitudes kan je al aanscherpen in de kleuterklas. Betere leerprestaties, het bevorderen van welzijn en het aanleren van het Nederlands hebben effect op lange termijn en bevorderen gelijke onderwijskansen. Daarom verlagen we stapsgewijs de leerplicht van vijf naar drie jaar, waarbij de vereiste aanwezigheid mee wordt opgetrokken met de leeftijd. We trekken de nodige middelen uit om dat te realiseren, door de klasgrootte werkbaar te houden voor de leerkracht en voldoende capaciteit te voorzien.

We voeren in het kleuteronderwijs concrete bindende minimumdoelen in voor lezen en rekenen.

Het oordeel van de klassenraad van het kleuteronderwijs moet meer bindend worden in de overgang naar het lager onderwijs. Kinderen die onvoldoende voorschoolse vaardigheden hebben ontwikkeld, beginnen immers al met een achterstand wat noch henzelf vooruithelpt, en waardoor ook leerkrachten soms in te veel verschillende snelheden met de leerlingen moeten werken, met uitval tot gevolg.

Ook in het lager onderwijs willen we erover waken dat we concrete, helder omschreven minimumdoelen krijgen waarin kennis expliciet opgenomen is. We leggen vast dat minimum de helft van de leertijd naar wiskunde en Nederlands moet gaan.

De Centrale Toetsen worden uitgebreid naar zoveel mogelijk andere domeinenleergebieden zoals wetenschappen en Frans. Om leerwinst nog beter in kaart te brengen, komen er ook Vlaamse toetsen in het vierde jaar van het secundair onderwijs.

Door het historisch tekort aan zwembaden in Brussel organiseren scholen minder zwemlessen. Als Vlaamse Gemeenschap blijven we investeren in bijkomende zwembaden want alle Brusselse leerlingen moeten de eindtermen voor zwemmen halen.

Secundair onderwijs

In het secundair onderwijs wil de N-VA ervoor zorgen dat olympiades van zowel algemene als praktische vorming uitgebreid en veel ruimer bekend worden gemaakt en bijkomend worden ondersteund door de overheid. Deelnemers, zowel leerlingen als scholen, kunnen dan met de terugkoppeling aan de slag. Omdat er niets mis is met mooie prestaties op dergelijke algemene en praktische olympiades, krijgen leerlingen en scholen daarvoor ook voldoende waardering.

Kennis is ook cruciaal in arbeidsmarktgerichte studierichtingen. De focus bij het beroeps- en technisch secundair onderwijs is een goede aansluiting op de arbeidsmarkt of de aansluitende vervolgopleidingen. We pleiten voor een evenwicht tussen kennis en praktijk waarbij vakbekwaamheid centraal staat. Om deze opleidingen aantrekkelijk, toekomstgericht en innovatief professioneel te ontwikkelen, zetten we verder in op aangepaste infrastructuur met fiscaal gunstige systemen voor bedrijven en scholen. We streven zo veel mogelijk naar een nauwe samenwerking met de bedrijfswereld en het economisch weefsel in Brussel en de Rand.

Echte vrijheid en autonomie voor scholen, maar ook verantwoordelijkheid

Minimumdoelen mogen geen doel op zich zijn, maar moeten een startpunt worden om ambitieuzere einddoelen te stellen. De N-VA wil daarom individuele scholen, directies en leerkrachten veel meer echte autonomie in hun aanpak geven om de minimumdoelen te behalen.

Het budget voor nascholing, ondersteuning en pedagogische begeleiding geven we rechtstreeks aan de scholen, zodat die zelf kunnen kiezen waar ze voor expertise aankloppen. Onderwijsmiddelen moeten maximaal ingezet worden voor onderwijs. Te veel menselijke en financiële middelen gaan vandaag verloren in tussenstructuren en ons versnipperd onderwijslandschap.

Tegenover al die echte vrijheid en autonomie, die niet door tussenliggende structuren wordt ingeperkt, staat valide en betrouwbare toetsing van de kwaliteit via de Centrale Toetsen. De scholen ontvangen een werkbaar terugkoppelingsrapport na elke toets. Vrijheid, maar ook verantwoordelijkheid dus.

Scholen die bij alle leerlingen maximale leerwinst bereiken én in vergelijking met gelijkaardige scholen (op basis van leerlingenkenmerken -) goede resultaten boeken, krijgen meer vrijheid. Ze zullen minder worden doorgelicht en kunnen de middelen die hen via verschillende kanalen en doeleinden worden toegekend naar eigen inzichten besteden. Een goede onderwijskwaliteit leidt tot meer vrijheid.

Sterke leraren erkennen als professional

We maken het beroep van leerkracht nog aantrekkelijker. Na de internetvergoeding, fietsvergoeding en investering in laptops, maken we ook andere extralegale voordelen zoals fietsleasing voor leerkrachten mogelijk.

Er komt een rechtstreeks communicatiekanaal vanuit de Vlaamse Overheid naar alle onderwijspersoneel zodat ze leerkrachten snel op de hoogte zijn van nieuwe ontwikkelingen en niet afhankelijk zijn van informatie vanuit koepels, net of vakbonden.

Een beginnende leerkracht wordt maximaal ondersteund en bouwt dienstanciënniteit op in elke school waar hij of zij werkt. Er wordt niet langer onderscheid gemaakt tussen de verschillende scholengemeenschappen, koepels en net

We stimuleren een degelijk HR-beleid in het onderwijs, waarbij er aandacht is voor alle fases in een onderwijscarrière van aanvang tot het einde van de loopbaan inclusief exitgesprekken met vertrekkende leerkrachten.

Het aantal detacheringen in het onderwijs wordt grondig in kaart gebracht en teruggebracht. In tijden van lerarentekort moeten we zo veel mogelijk mensen met een pedagogisch diploma voor de klas krijgen. De maximumduur van een detachering wordt beperkt tot vijf jaar. Na vijf jaar dient beslist te worden of men al dan niet terugkeert naar het onderwijs.

Een pedagogisch bekwaamheidsbewijs voor alle directies is niet langer vereist. Op die manier willen we ook externe profielen aantrekken binnen het onderwijs.

Er komen minimumdoelen voor de lerarenopleidingen, zodat een school weet wat een afgestudeerde leerkracht kan en niet kan.

De N-VA wil de aantrekkelijkheid van de job als leraar verder verhogen door de maatschappelijke status van het beroep opnieuw op te waarderen. We voeren daartoe een bindend toelatingsexamen in voor alle lerarenopleidingen, met uitzondering voor wie reeds een diploma hoger onderwijs op zak heeft.

Werken aan een echt buitengewoon onderwijs

Met het leersteundecreet is een nieuwe weg ingeslagen. We blijven onderzoeken en bijsturen waar nodig. Voor de N-VA geldt nog steeds 'gewoon onderwijs als het kan, buitengewoon onderwijs als het beter is'. De N-VA wil knopen doorhakken voor een doortastend inschrijvingsdecreet buitengewoon onderwijs met een passend systeem of platform, aangepast aan noden van leerlingen en scholen.

Hoger onderwijs

In samenwerking met de hogeronderwijsinstellingen is het nodig om de studieoriëntering te blijven verfijnen en optimaliseren, onder meer door een uitbreiding van starttoetsen.

In samenwerking met de universiteiten en de hogescholen werken we een nieuw programmatiemodel uit zodat toekomstige aanvraagprocedures vlotter lopen en we in het Vlaams Hoger Onderwijs kunnen blijven genieten van een hedendaags en efficiënt opleidingsaanbod. De focus komt hierbij te liggen op rationele spreiding van het aanbod en maximale instellingsoverstijgende samenwerking en overleg tussen de hogeronderwijsinstellingen.

We voorzien in een infrastructuurinvestering om onderwijsgebouwen technologisch en duurzaam te maken. Multifunctionele inzet van de gebouwen wordt een van de vereisten om aanspraak te maken op die investeringsmiddelen.

De N-VA vindt het voor de democratisering van het hoger onderwijs belangrijk dat het Nederlands als onderwijstaal in het hoger onderwijs maximaal wordt bewaakt.

Ouderlijke verantwoordelijkheid

Scholen kunnen niet alles alleen aan. Wanneer scholen vaststellen dat kinderen geen gelijke onderwijskansen krijgen omdat hun ouders niet aan hun ouderlijke verantwoordelijkheid kunnen of willen beantwoorden, dan kan zij dat discreet melden aan de Vlaamse overheid (bvb: men kan geen facturen betalen. Of men is niet in staat in het Nederlands te communiceren met de school, enz.) In dat geval kan de overheid voor die ouders die echt hulpbehoevend zijn ondersteuning bieden, maar even goed voor die ouders die hun verantwoordelijkheid niet willen nemen, financieel optreden. Zo laten we sociale voordelen indien nodig rechtstreeks toekomen bij de school.

Onverdraagzaamheid op school en polarisatie onder de leerlingen tolereren we niet. We blijven acties ondernemen om scholen te ondersteunen in het uitwerken van een preventief en curatief beleid inzake radicalisering. Hierbij wordt ook enorm ingezet op ouderbetrokkenheid in de scholen. Als jongeren zich tegen onze normen en waarden kanten en grenzen overschreden worden, leggen we sancties op.

Een actief Brussel

Visie

Het belang van werken kan nauwelijks overschat worden. Een job hebben zorgt ervoor dat mensen een eigen inkomen verwerven, zelfredzaam zijn, niet geïsoleerd raken, een sociaal netwerk uitbouwen en zo hun eigenwaarde opbouwen. Een duurzame en kwaliteitsvolle job blijft zo de belangrijkste garantie tegen armoede en kan generatiearmoede doorbreken. In een stad als Brussel waar meer dan een kind op vier in een gezin leeft waar niemand werkt, moet het thema werk de aandacht krijgen die het verdient.

Onze arbeidsmarkt moet zo georganiseerd zijn dat wie wil werken, daarvoor erkend, aangemoedigd en beloond wordt, zonder uitsluitingsmechanismes voor nieuwkomers, ouderen of jongeren. Het verschil tussen werken en niet-werken moet netto minstens 500 euro zijn.

Meer mensen (langer) aan het werk helpen en houden vormt de beste garantie om onze welvaart en ons welzijn veilig te stellen voor de komende generaties. Alleen zo kunnen we de toenemende noden in de sociale zekerheid financieren zonder een extra tekort of schuld op te bouwen. Zo veel mogelijk Brusselaars moeten dus aan de slag. Jammer genoeg stellen we vast dat de werkloosheid met 15 procent de hoogste blijft in België. Bijna de helft van de werkzoekenden zit al langer dan twee jaar zonder job. 80 procent werkzaamheidsgraad tegen 2030 betekent meer dan 130.000 Brusselaars activeren. Met een werkzaamheidsgraad van 68 procent blijft er enorm veel werk op de plank liggen, hoewel de cijfers sterk verschillen tussen de rijkere en armere gemeenten.

Voornamelijk de jeugdwerkloosheid blijft een groot probleem. Te veel Brusselse jongeren haken af in het onderwijs en vinden bijgevolg nauwelijks werk. Een derde van hen is niet aan de slag en volgt geen opleiding. Net deze jongeren vormen het enorme arbeidspotentieel van onze dynamische hoofdstad. Deze grote groep moet prioritair aangeklampt worden. Wij willen geen verloren generaties meer.

Met Actiris als centrale regisseur spelen we in op de vraag van werkgevers en Brusselse bedrijven. Samen met hen zetten we volop en versneld in op de vorming en activering van werkzoekenden, bij voorkeur naar

knelpuntberoepen, en we maken hen – zeker de laagopgeleiden – nog meer warm voor een job, ook buiten Brussel.

Iedereen kan binnen zijn mogelijkheden maximaal actief zijn en bijdragen aan onze gemeenschap. We laten niemand aan zijn lot over, elk talent telt. We willen een echt doelgroepenbeleid en focussen op de tewerkstelling van laag- en midden geschoolde jongeren, vijftigplussers, personen met een arbeidshandicap, langdurig zieken maar ook personen met een niet-EU-achtergrond - in het bijzonder de vrouwen - en nieuwkomers omdat de activiteitsgraad bij deze groepen volgens statistieken zeer laag ligt.

Activeren betekent ook responsabiliseren. Mensen die aangeven op zoek te gaan naar een job moeten dat ook effectief doen, ongeacht de arbeidsmarktsituatie, of moeten een gepaste opleiding volgen. Sancties zijn nooit een doel op zich, maar het sluitstuk van een activeringsbeleid.

Voorstellen

Activeren van werklozen: structurele ingrepen

Elke werkloze die een werkloosheidsuitkering ontvangt, is actief beschikbaar voor de arbeidsmarkt. Het huidige normatieve federale kader wordt overgedragen aan de deelstaten zodat de kosten van de activering en de baten m.b.t. de werkloosheidsuitkering op hetzelfde bestuursniveau liggen.

We vergroten het verschil met een uitkering tot minstens 500 euro netto, door het nettoloon te verhogen zonder de bruto-loonkost voor de bedrijven verder te verhogen. Wie werkt, belandt vandaag veel te snel met een deel van het inkomen in de hoogste belastingschijven. Dat willen we hervormen. We voeren ook een uitkeringsnorm in: uitkeringen zoals het leefloon en de werkloosheidsuitkering kunnen nooit sneller stijgen dan de lonen. Als de hervormingen op federaal niveau uitblijven, voeren we in Brussel in navolging van Vlaanderen een jobbonus in zodat ook Brusselaars met lage tot gemiddelde lonen netto per jaar meer overhouden.

We beperken de werkloosheidsuitkering in de tijd en maken ze meer activerend. Wie werkloos wordt, krijgt de eerste drie maanden een hogere financiële bescherming dan vandaag. Naarmate de tijd vordert, daalt de uitkering sterker dan vandaag. Hoelang je een werkloosheidsuitkering kan ontvangen, hangt af van je al gewerkte jaren. Hoe langer je loopbaan, hoe langer je er recht op hebt. We voorzien een maximum van twee jaar, maar dat kan lager liggen in tijden van hoogconjunctuur en krapte op de arbeidsmarkt.

Een moderne visie op arbeid(srecht)

De uitbetaling van de werkloosheidsuitkering gebeurt niet meer door de uitbetalingsinstellingen van de vakbond, maar door de overheid.

Voor openingsuren, zondagsarbeid, arbeid op feestdagen en minimale arbeidsduur versoepelen we de regels om te kunnen ondernemen. Het verbod op nachtarbeid schaffen we af.

Inzake overuren stellen we een eenvoudig systeem voor van algemene verruiming tot 360 vrijwillige netto-overuren toepasselijk in alle sectoren, zonder motief, sociale bijdragen, personenbelasting, overloontoeslag, of inhaalrust en zonder administratieve formaliteiten. Dit laat een werknemer toe om op eigen vraag meer uren te presteren, en er netto meer aan over te houden.

We promoten het systeem van de flexi-jobs, dat nog onvoldoende in Brussel wordt gebruikt. De regels inzake flexi-jobs werden strenger gemaakt door de Vivaldi-regering. Wij willen die verstrengingen terugdraaien en het systeem van flexi-jobs uitbreiden naar de gehele economie.

Werken als jobstudent is voordelig voor de student én de werkgever omdat beiden minder sociale bijdragen betalen. Studenten die één euro te veel verdienen dreigen niet meer ten laste zijn van de ouders. Het gevolg is dat zowel ouders als studenten belastingen moeten betalen en dat bepaalde voordelen (zoals bijv. kindergeld of studiebeurzen) in het gevaar komen. We pleiten voor een drastische vereenvoudiging van de fiscale regels voor studenten die werken. Concreet schaffen we alle bestaande fiscale grenzen af. De arbeidsrechtelijke grens van maximaal 600 uren studentenarbeid blijft wel gelden. In Brussel schaffen we de beperkingen per kwartaal af zodat een student met behoud van kinderbijslag vrij kan kiezen wanneer hij of zij hoeveel dagen en uren wil werken.

Actiris als centrale regisseur

Actiris moet voor werkzoekenden én werkgevers terug dé referentie voor tewerkstelling en arbeidsbemiddeling in Brussel zijn. Iedere werkzoekende krijgt bij Actiris een actieve begeleiding op maat. Haar kerntaak, i.e. basisbegeleiding met het oog op tewerkstelling en bij voorkeur in de private sector, wordt opnieuw de absolute basisprioriteit.

We rationaliseren en consolideren het partnerschapsnetwerk met de meer dan honderd tewerkstellings- en opleidingsinstellingen, organisaties en verenigingen en volgen elke werkzoekende nauwgezet op.

We pakken de vele moeilijk in te vullen vacatures en de lange lijst van knelpuntberoepen aan door versterkt in te zetten op de arbeidsbemiddeling en beroepsopleiding voor werkzoekenden, leefloners, langdurig zieken en andere inactieven die zich om diverse redenen vandaag nog niet actief aanbieden op de Brusselse arbeidsmarkt. Aan alle vormen van uitkeringen en bijstand van mensen op beroepsactieve leeftijd met arbeidsvermogen wordt een activeringslogica gekoppeld. Ook andere overheden zoals de OCMW'S, mutualiteiten en RIZIV, Agentschappen voor Integratie en Inburgering moeten hun activerende en opvolgende rol opnemen. Het arbeidsvermogen en de werkbereidheid wordt door hen onderzocht. Actiris sluit hiervoor duidelijke werkafspraken en samenwerkingsakkoorden met de bovenvermelde overheden.

De controle van de beschikbaarheid van werkzoekenden wordt meer en meer gericht op opleiding in functie van bestaande vacatures. Kortgeschoolde inactieven met een uitkering en werkzoekenden die langer dan zes maanden werkloos zijn moeten zich in kader van het activeringstraject verplicht laten omscholen richting knelpuntberoepen (horeca, bouw, zorg, ...).

Bijzondere aandacht, zeker in Brussel, gaat naar het leren van talen. We integreren taal en professionele doelen van bij de start van trajecten in de begeleiding van werkzoekenden. Een taalopleiding Nederlands of Frans wordt verplicht voor iemand die geen van beide talen voldoende machtig is. Daarbij ondersteunen we actief de promotie van en aandacht voor het Nederlands als een positieve hefboom in de Brusselse en Vlaamse arbeidsmarkt. Binnen alle opleidingsniveaus van de werkzoekenden geldt namelijk dat hoe beter men het Nederlands beheerst, hoe hoger de kansen op het vinden een job zijn. Actiris moet de volledige capaciteit benutten die VDAB Brussel ter beschikking heeft voor Nederlandse taalopleidingen en bemiddelaars bij Actiris moeten zelf voldoende het Nederlands machtig zijn.

Als deel van het activeringsbeleid volgt Actiris de werkbereidheid nauwlettend op en sanctioneert het waar nodig. De opvolging van de werkzoekende en de evaluatie van de geleverde inspanningen gebeurt meteen en dus vanaf de (her)inschrijving, en niet na negen maanden zoals nu het geval is. Daarvoor zit de arbeidsconsulent van Actiris regelmatige basis fysiek samen met de werkzoekende. Door het jurygesprek met drie onafhankelijke evaluatoren te schrappen, vereenvoudigen en versnellen we het controleproces. Mensen die niet aan de slag willen – om gelijk welke reden – krijgen niet langer een werkloosheidsuitkering. De criteria voor een passende

dienstbetrekking en vrijstelling van beschikbaarheid van werkzoekenden voor de arbeidsmarkt worden nauwgezet toegepast en gecontroleerd door Actiris.

We schakelen werkgevers actief in om feedback te geven aan sollicitanten en Actiris, zodat we gericht kunnen werken aan de ontbrekende vaardigheden en de motivatie van de werkzoekenden.

We versterken de interregionale mobiliteit van Brussel naar Vlaanderen en we blijven inzetten op samenwerking tussen Actiris en VDAB. De ambitie is om jaarlijks minstens 2.000 extra Brusselaars in Vlaanderen aan de slag te krijgen.

Een sterker en gericht doelgroepenbeleid

We voorzien een intensieve begeleiding voor elke jongere die (afstudeert maar) geen werk vindt. De startbaanverplichting en inschakelingsuitkering schaffen we af. Actiris focust ook op nieuwkomers en personen met een niet-EU-achtergrond, in het bijzonder de vrouwen.

We bieden ondersteuning aan maatwerkbedrijven zodat personen met een arbeidsbeperking extra kansen krijgen om een eigen inkomen te verwerven en actief bij te dragen aan de maatschappij. Zo kan iedereen zijn eigen talenten maximaal ontplooiën. Doorstroming naar de reguliere arbeidsmarkt waar mogelijk blijft de doelstelling.

Voor oudere werknemers blijft het mogelijk om op het einde van hun loopbaan deeltijds te werken (50 of 80 procent), maar zonder uitkering en zonder gelijkstelling als gewerkte periode voor de pensioenopbouw. Zo blijft het mogelijk voor oudere werknemers om op het einde van hun loopbaan het iets kalmer aan te doen om zo langer aan de slag te kunnen blijven, maar zonder dat dit een extra kost betekent voor de sociale zekerheid of een extra vervroegde uittrede uit de arbeidsmarkt.

Elke vorm van discriminatie wordt streng aangepakt. De N-VA vindt het belangrijk dat mensen worden aangeworven op basis van hun competenties, zonder onderscheid op basis van bijvoorbeeld leeftijd, gender, arbeidshandicap of afkomst. Maar we pleiten voor zelfregulering binnen de sectoren en verzetten ons tegen een beleid dat iedere werkgever potentieel verdacht maakt en een overheid die zelf proactieve praktijktesten uitvoert.

Tewerkstelling en opleiding gericht op private sector

We rationaliseren de gesubsidieerde tewerkstelling bij de vele Brusselse instellingen en de door de overheid gesubsidieerde vzw's.

Met een financiële incentive stimuleren we tegelijk ondernemingen uit de sociale economie (zoals maatwerkbedrijven) voor de doorstroom van hun doelgroepwerknemers naar reguliere jobs in de private sector, zodat er in de gesubsidieerde sociale economie extra plaatsen vrijkomen voor nieuwe instroom van de meest kwetsbare werknemers. We ondersteunen ook bedrijven uit de reguliere economie om doelgroepwerknemers tewerk te stellen.

We evalueren de effectiviteit en efficiëntie van de bestaande tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen. Dure gesubsidieerde tewerkstellingsmaatregelen met minimale impact of die niet werken, schaffen we af.

In opleiding- en tewerkstellingsmaatregelen leggen we de focus volledig op de doorstroming naar de reguliere arbeidsmarkt, bij voorkeur in de private sector.

We optimaliseren en breiden het duaal leren uit, zowel in de arbeidsmarktgerichte richtingen als die met dubbele finaliteit. We bieden ook duaal leren aan in het hoger onderwijs. Ook moet het imago van duaal leren bijgesteld worden. Het is een volwaardige leerweg die ook voor sterke leerlingen veel mogelijkheden biedt. Er komt een stagedatabank zodat jongeren en bedrijven elkaar makkelijker kunnen vinden.

Voor opleidingen en loopbaanbegeleiding wordt er vooral beroep gedaan op private partners.

Iedereen aan het werk

We voeren de verplichte gemeenschapsdienst in om langdurig werkzoekenden, die meer dan twee jaar zonder job zitten, in te schakelen voor maatschappelijke taken, als stap in hun traject naar werk. Daarvoor bieden we voldoende leerwerkplekken aan.

We maken de inschrijving bij Actiris verplicht voor inactieven met een uitkering én met een arbeidsvermogen, zoals de leefloongerechtigden en langdurig zieken voor wie de stap naar de arbeidsmarkt haalbaar is. Op die manier kunnen we ook de Oekraïners beter begeleiden naar werk. Niet inschrijving en niet meewerken aan het activeringstraject resulteert in een vermindering, schorsing of verlies van de betreffende uitkering en/of een boete.

We versterken de re-integratie van langdurig zieken op de arbeidsmarkt via een groeipad naar minstens 1.000 trajecten per jaar onder de regie van Actiris. In dit kader versterken we de samenwerking tussen het RIZIV en Actiris. We monitoren de uitstroom naar werk, werkloosheid of arbeidsongeschiktheid zodat er tijdig kan worden bijgestuurd wanneer de doelstelling dreigt niet gehaald te worden. Ingeval deeltijds het werk hervat wordt in combinatie met een gedeeltelijke ZIV-uitkering moet dit steeds een hoger beschikbaar inkomen geven dan in geval van een volledige ZIV-uitkering.

We verlagen de drempel naar werk voor leefloongerechtigden, personen met een handicap en langdurig zieken via 'arbeidsintegratiejobs'. Dit zijn aangepaste contracten waarbij de betrokkene maximaal halftijds kan werken en tegelijkertijd zijn uitkering volledig kan behouden. Doordat de werkgever enkel de gepresteerde uren moet betalen, en geen opzegvergoeding verschuldigd is, wordt hij aangespoord om jobkansen te geven aan deze groepen.

Combinatie tussen werk en privéleven vergemakkelijken

We zorgen voor betaalbare kinderopvang: de factuur is volledig fiscaal aftrekbaar van het beroepsinkomen voor iedereen die werkt en belastingen betaalt.

We houden de sector van de dienstenchequebedrijven structureel gezond en levensvatbaar en verbeteren de arbeidsomstandigheden van de poetshulpen. Zo houden we werken in de sector aantrekkelijk en blijven we deze essentiële ondersteuning bieden aan de talrijke alleenstaanden, tweeverdieners en bejaarden die vandaag gebruik maken van de dienstencheques om de combinatie tussen werk en zorg praktisch haalbaar te maken of langer zelfstandig thuis te kunnen blijven wonen.

Het ouderschapsverlof wordt ook mogelijk gemaakt voor pleegouders.

Een huiselijk Brussel

Visie

Een betaalbare en kwaliteitsvolle woning vinden, is voor meer en meer Brusselaars een grote uitdaging. De (private) wooncreatie is onvoldoende en neemt de laatste jaren af door **verstikkende overheidsinterventies en complexe vergunningsprocedures**. Daardoor vergroot de druk op het bestaande, verouderde patrimonium en gaan de prijzen pijlsnel omhoog.

Ongeveer 60% van de Brusselaars is geen eigenaar en is bijgevolg aangewezen op de huurmarkt. De woon- en leefkwaliteit van vele gezinnen staat helaas permanent onder druk door de toenemende armoede in onze hoofdstad. Vooral het minst kwalitatieve segment van de woningmarkt is in erbarmelijke staat door een jarenlang **gebrek aan investeringen**.

De N-VA pleit voor een goed **evenwicht** tussen de rechten en plichten van huurders en verhuurders. Een gezonde huurmarkt biedt een balans tussen kwaliteit en betaalbaarheid voor de huurders en betaalbaarheid voor de verhuurders. De onevenwichtige maatregelen die de afgelopen regeerperiode werden ingevoerd, zoals het verbod op uithuiszettingen, de plafonnering van de huurprijzen, de zogenaamde “paritaire huurcommissie” die private huurcontracten kan onderzoeken en wijzigen, etc. worden opgeheven. Op die manier krijgt de huurmarkt terug ademruimte.

Een sociale woning is als een **springplank**: een middel om kwetsbare gezinnen **tijdelijk** te ondersteunen en te helpen doorgroeien. Die sociale woningen moeten in de eerste plaats worden toegewezen aan zij die er het meest nood aan hebben. Vandaag staan meer dan 56.000 gezinnen op een wachtlijst voor een sociale woning en moeten zij gemiddeld 12 jaar wachten. Er is aldus een fundamenteel probleem in de organisatie van de sociale huisvesting in Brussel.

Voorstellen

Betaalbare, kwaliteitsvolle en duurzame woningen via een gecoördineerd beleid

De problemen op de Brusselse woonmarkt – huisjesmelkerij, leegstand, povere kwaliteit van de woningen, etc. – vereisen een **eengemaakt gewestelijk beleid** in plaats van de huidige versnipperde aanpak. We hevelen de bevoegheid voor het gehele woonbeleid integraal over van de gemeenten naar het gewest. Binnen het gewest centraliseren we het woonbeleid bij **één enkele administratie**.

Om een al te forse stijging van de huurprijzen te vermijden, willen we het woningaanbod structureel verhogen. We werken knelpunten bij private wooncreatie weg, meer bepaald door het **vergunningsbeleid te stroomlijnen en rationaliseren**. We voegen de milieuvergunning en stedenbouwkundige vergunning samen tot een omgevingsvergunning. We openen **één enkel loket** voor alle aanvragen en zorgen voor kwalitatieve digitale ruimtelijke data die gemakkelijk beschikbaar zijn. We regionaliseren het kadaster.

We vergemakkelijken de ombouw van leegstaande (kantoor)gebouwen naar woningen, horeca- en sportinfrastructuur. Zo transformeren we de monotone Brusselse kantoorwijken in **levendige woonwijken** met alle faciliteiten die daarbij horen.

Faciliteren aankoop eerste eigen woning/verminderen registratierechten

Het verwerven van een eigen woning biedt de beste bescherming tegen armoede. Daarom ondersteunen wij volop eenieder die een eigen eerste eigen woning wil verwerven. Dat doen we in eerste instantie door de registratierechten te hervormen. We stappen af van het huidige abbatementsysteem en kiezen voor een **uniform, lager tarief voor wie een eerste woning koopt**. We schaffen ook de rigide verplichting af om na aankoop gedurende vijf jaar in de woning te blijven wonen.

Ook Brusselaars met beperkte eigen middelen willen we ten slotte ondersteunen in hun zoektocht naar een eigen woonst. Dit doen we door de **woonlening van het Woningfonds verder te versterken** en door nieuwe instrumenten ter ondersteuning van eigendomsverwerving op te maken, bv. in de vorm van een **gewestwaarborg** om de eigen inbreng van jongeren te kunnen laten dalen.

Huisjesmelkers krijgen geen kans

We hanteren een **zerotolerantie** voor huisjesmelkers. We richten een **fonds** op waarmee veroordeelde huisjesmelkers zelf de noodopvang van hun slachtoffers financieren, via de geldboetes die in dit fonds gestort worden. Op die manier worden de gevolgen van hun laakbaar gedrag niet meer afgewenteld op de stad en hun slachtoffers.

We voorzien een **meldpunt** waar op anonieme manier melding kan worden gemaakt van overlastpanden, economische of seksuele uitbuiting en illegale huisvesting of huisjesmelkerij. Dit meldpunt fungeert als coördinerend instrument voor controlediensten, de politie en partnerinstellingen zoals het parket, het arbeidsauditoraat of inspectiediensten.

Kraken is geen woonoplossing

Kraken (een woning betrekken zonder toestemming van de eigenaar) zorgt voor grote veiligheids- en gezondheidsrisico's en schendt het eigendomsrecht. Via een **preventief beleid** vermijden we zo veel als mogelijk dat gebouwen gekraakt worden. Leegstand, verwaarlozing en verkrotting worden actief aangepakt.

De verloedering van talrijke bewoonde en vooral onbewoonde panden is een ware plaag voor Brussel. We vormen de gewestelijke huisvestingsinspectie om tot een performante inspectiedienst die **proactief en zelfstandig** controles kan uitvoeren. We drijven de **samenwerking met politie- en andere inspectiediensten** op om op grote schaal leegstandcontroles uit te voeren en daar de nodige gevolgen aan te geven. We ondersteunen ten slotte eigenaars die krakers willen uitzetten.

Student zkt. kot

We creëren samen met de onderwijsinstellingen, studentenvertegenwoordiging en Brusselse woonactoren een **permanent overlegkader** om de tekortkomingen van Brussel als studentenstad structureel weg te werken. Via een regelgevend kader maken we het eenvoudiger voor studenten om in te wonen bij particulieren.

Uithuiszettingen voorkomen

We schrappen het huidige onevenwichtige en ongrondwettelijke verbod op uithuiszettingen en vervangen dit door een **preventieve procedure**, met een **fonds om uithuiszettingen in de eerste plaats te voorkomen**. Er wordt daarbij een overeenkomst afgesloten tussen het OCMW, de huurder en de verhuurder, waarbij de huurder zich ertoe verbindt om de begeleiding van het OCMW te aanvaarden en de afbetalingen aan de verhuurder na

te komen. De verhuurder verbindt er zich dan weer toe geen vordering tot uithuiszetting in te leiden, zolang het afbetalingsplan wordt nageleefd. Op die manier beschermen we de verhuurder tegen huurachterstallen en waarborgen we tegelijkertijd de huisvesting van de huurder. Een win-win dus!

Nieuwe woonvormen stimuleren

We voeren een fiscaal en regelgevend kader in om de opkomst van collectieve en innovatieve woonvormen te ondersteunen, zoals woonprojecten via recht van opstal, cohousing, zorgwonen, kangoeroewonen en nieuwe bouwmethoden.

Sociaal wonen: efficiënt én eerlijk

We rationaliseren de talrijke instellingen bevoegd voor sociaal woonbeleid door onder meer de gewestelijke huisvestingsmaatschappij en de administratie van *Brussel Huisvesting* te fuseren en de 16 sociale huisvestingsmaatschappijen en 24 sociale verhuurkantoren om te vormen tot **één enkele performante hoofdstedelijke sociale woonmaatschappij**. We hevelen het woonpatrimonium van de gemeenten en de OCMW's over naar de eengemaakte gewestelijke openbare vastgoedmaatschappij.

Bij nieuwe projecten realiseren we verhoudingsgewijs ook bijkomende sociale en betaalbare woningen. Waar mogelijk kiezen we eerder voor kleinschalige sociale woningprojecten dan voor grote complexen. We werken de historische achterstand in renovaties van sociale woningen verder weg.

Sociale woningen worden voorbehouden voor de doelgroep die er effectief recht op heeft. Sociaal wonen is immers een verhaal van **rechten en plichten**. We voeren een **middelentoets** door: bij de inschrijving en de toewijzing van een sociale woning alsook bij de herziening van het tijdelijk huurcontract worden de middelen van de sociale huurder gecontroleerd. Als de (kandidaat-)huurder over voldoende financiële middelen beschikt om te voorzien in de eigen huisvesting wordt het huurcontract opgezegd.

We controleren ook op **(buitenlandse) eigendommen** van sociale huurders en implementeren een verplichte **inschrijving van niet-werkende arbeidsgeschikte sociale huurders bij Actiris**.

Om de leefbaarheid in sociale wooncomplexen te verbeteren, voeren we een **taalkennisvereiste** in waardoor sociale huurders voortaan moeten aantonen dat zij beschikken over een basistaalvaardigheid van het Nederlands of Frans.

Ten slotte moet sociaal wonen ook **flexibel en efficiënt** zijn. We werken de hindernissen weg die vlotte verhuisbewegingen binnen de sociale woningen (naar een grotere of kleinere woning) belemmeren. De woning moet zo goed mogelijk zijn aangepast aan de gezinsvorm van de sociale huurder. Aangezien een sociale woning een tijdelijke ondersteuning betreft, zetten we ook in op een **vlotte uitstroom** uit de sociale huisvesting richting de private huurmarkt.

Verbod verhuur aan personen zonder een geldige verblijfsvergunning

Personen met een bevel om het grondgebied te verlaten, dienen dat effectief ook te doen. We tolereren geen illegaal verblijf en verbieden daarom de verhuur aan personen zonder een geldige verblijfsvergunning.

Gewestelijke registratie van de huurcontracten

We regionaliseren de registratie van huurcontracten en de bijhorende database, zodat er vanuit het gewest ook meer controle kan uitgevoerd worden op de woonkwaliteit van de huurwoningen op de markt. Dit biedt ook een hefboom voor een snellere en bredere toekenning van de huurpremie.

Een **verhuurvergunning** kan de kwaliteitsnormen en -eisen voor verhuur beter verzekeren en garanties bieden tegen misbruik.

Een internationaal Brussel

Visie

Samen met steden als New York, Washington DC en Genève behoort Brussel tot de internationale expat- en lobbyhoofdsteden in de wereld. De N-VA wil de internationale ambities van onze hoofdstad versterken. De gecombineerde economische, culturele, toeristische en academische troeven moeten beter uitgespeeld worden.

We versterken de link tussen de hoofdstad en de internationale en Europese instellingen. Brussel dankt haar internationale imago in belangrijke mate aan hun aanwezigheid. Internationale organisaties en expats moeten dan ook klantvriendelijk bejegend worden. Samen met Vlaanderen voeren we een actief beleid om nieuwe instellingen aan te trekken. De aanwezigheid van tal van diplomatieke missies in onze stad biedt ongekennde opportuniteiten voor meer grensoverschrijdende samenwerking. Die mogelijkheden benutten we maximaal.

Om onze welvaart te bestendigen en te verhogen is de Europese Unie de hefboom bij uitstek. De Europese samenwerking moet meer gefocust, meer gedragen en sterker geworteld zijn. Binnen en buiten de Europese Unie verdedigen we op alle fora onze belangen op meer assertieve wijze.

We zetten ondubbelzinnig in op de basis van onze welvaartscreatie via een Europees pact voor welvaart en competitiviteit dat moet zorgen voor een heropleving van de Europese (maak)industrie). We verdiepen en garanderen onze interne markt, stimuleren innovatie en reduceren de regel- en rapporteringsdruk. Dit alles in een resolute keuze voor welvaart en groei.. Internationaal blijft eerlijke vrijhandel de hoeksteen van onze welvaart. Want ook Brussel profiteert van internationale handel. Precies daarom moet Brussel zich meer tonen als een betrouwbare partner, die handelsakkoorden niet blokkeert maar ratificeert.

We zijn niet naïef. Waar nodig treden we harder op om onze belangen te beschermen tegen ongeoorloofde inmenging. We doen dit zonder ons af te sluiten van de buitenwereld. Veiligheid en veerkracht gaan hand in hand in een geest van open strategische autonomie. We versterken onze transatlantische banden, maar hebben evenzeer oog voor traditionele partners als Canada en het Verenigd Koninkrijk, maar ook voor nieuwe opkomende regio's. Dichter bij huis blijven we inzetten op goede banden met onze buurlanden en gelijkgezinde regio's.

Voorstellen

Een op de wereld gerichte hoofdstad

Samen met Vlaanderen werken we aan een imagoversterkend beleid in het buitenland. We zetten de unieke culturele troeven, het (kunsten)patrimonium en het Brusselse erfgoed in de kijker.

We willen dat expats zich thuis voelen in Brussel, een plek waar het aangenaam wonen en werken is. De Brusselse administratie heeft één digitaal loket, dat het uniek aanspreekpunt vormt voor expats. We houden daarbij rekening met hun specifieke noden. Dat vraagt een klantvriendelijke en gestroomlijnde organisatie.

We leiden expats maximaal naar de Vlaamse inburgeringscursussen. De N-VA is fier op haar taal, erfgoed en waarden. Die willen we ook uitdragen naar expats. We leggen voldoende flexibiliteit aan de dag en stimuleren expats maximaal om deel te nemen aan onze samenleving.

De Europese instellingen zijn thuis in Brussel

We houden de hoofdzetel van het Europees Parlement in Brussel. De maandelijkse verhuis naar Straatsburg wordt stante pede stopgezet want het is geldverslindend, inefficiënt, klimaatonvriendelijk en het huis van de democratie staat in Brussel.

Verdediging van Europese burgers en onze fundamentele waarden en vrijheden.

We dragen onze fundamentele waarden en vrijheden uit en gaan deze effectief beschermen. Onze Europese manier van leven ('way of life'), identiteit, democratie, rechtstaat, normen en waarden verdienen een actieve bescherming tegen maatschappelijke en economische tendensen die deze ondermijnen.

We beschermen de interne markt en onze jobs tegen dumping.

We beschermen ook onze sociale zekerheid en pakken sociale fraude en misbruik aan. Binnen de Unie willen we niet alleen gelijk loon voor gelijk werk op dezelfde plaats, maar blijven we ook op vlak van sociale zekerheid een gelijk speelveld eisen. Dit via gelijke sociale bijdragen voor wie langer dan zes maand gedetacheerd is.

Resolute keuze voor welvaart en groei.

De EU moet mee welvaart creëren en beschermen. In de eerste 100 dagen na haar aantreden moet de Europese Commissie een "**EU Pact voor Welvaart en Competitiviteit**" voorstellen, in uitvoering van de open strategische autonomie. De EU maakte een belangrijke weeffout door de Green Deal door te voeren zonder afdoende aandacht voor onze globale competitiviteit en het behoud van kwalitatieve jobs in de EU. Het roer moet dringend om. Aandacht voor KMO's en minder regeldruk staan hierbij centraal.

We verdiepen en garanderen de interne markt. We grijpen het momentum van 30 jaar interne markt aan om deze eindelijk te vervolmaken in de domeinen digitaal, kapitaal, transport, energie en defensie. We treden op tegen protectionisme en schroeven de versoepelde staatssteunregels terug.

De EU moet dringend meer handels- en investeringsakkoorden sluiten, onder meer om onze waardeketens verder te diversifiëren in het kader van de open strategische autonomie. Met handelsakkoorden als hefboom stimuleren we duurzame economische ontwikkeling. Indien de EU dit niet doet, doen andere machtsblokken dit op minder duurzame manier.

Om ons als betrouwbare partner te kunnen profileren, moet Brussel de afgesloten akkoorden correct en snel ratificeren en implementeren.

Diplomatieke aanwezigheid in het buitenland

We blijven oog hebben voor onze geostrategische belangen in de wereld. De transatlantische band blijft hierbij van levensbelang, maar we hebben oog voor opkomende regio's en streven ook met hen naar verbeterde relaties (zoals de Indo-Pacific, Latijns-Amerika, ...).

We evolueren naar een sterker geregionaliseerd buitenlands beleid waarin ook Brussel haar rol opneemt.

We formuleren duidelijkere spelregels voor Belgen buiten het Europese grondgebied. Op basis van heldere rechten en plichten kunnen we een efficiëntere diplomatieke bijstand verlenen.

We schroeven de digitale dienstverlening in het buitenland op om de gebruiksvriendelijkheid te verhogen.

We blijven ijveren voor stemrecht voor Brusselaars in het buitenland zodat zij in de toekomst ook hun stem kunnen uitbrengen voor de regionale parlementen.

Via thema-ambassadeurs willen we meer wegen op de problematieken die onze veiligheid in het gedrang brengen. Zo moeten migratie-ambassadeurs constructieve relaties opbouwen met herkomst- en transitlanden en met oog op het sluiten van terugnameakkoorden. De diplomatie moet met grotere kennis ter zake contacten kunnen leggen met deze landen. Daarnaast kunnen gespecialiseerde ambassadeurs met de betrokken landen samenwerken in de strijd tegen drugs.

Een Europees veiligheidsbeleid

Ons buitenlands beleid speelt zich in de eerste plaats af op het Europese en NAVO schaakbord. Voor Defensie houden we de eerste focus op de NAVO. Aanvullend aan ons NAVO-engagement en voor uitdagingen met een specifiek Europees karakter rollen we een Europees Veiligheidsraad uit.

In de komende jaren focussen we in de eerste plaats op het buitengrenzenbeleid: diplomatie, defensie en een hervormd ontwikkelingsbeleid moeten zich focussen op het creëren van een veilig en weerbaar Europa met een bufferzone aan de buitengrenzen.

We pleiten voor een hervorming van de besluitvorming op vlak van Europees buitenlands beleid, waarbij we het strategische kader bij unanimititeit vaststellen, maar uitvoeringsbesluiten en sancties met gekwalificeerde meerderheid nemen.

Asiel en migratie

In België en meer specifiek in Brussel is de migratieproblematiek de jongste jaren enorm toegenomen. In Brussel is er een enorme en stijgende aanwezigheid van mensen die illegaal op het grondgebied verblijven. Deze toestroom heeft gezorgd voor tal van problemen.

Iedereen weet dat het Brusselse opvangsysteem niet duurzaam is, want het vangt voornamelijk mensen op die Brussel zien als een tussenstop om hun reis naar Calais en het Verenigd Koninkrijk verder te zetten. Zij verkiezen illegaal in Brussel te verblijven en het gewest faciliteert dat. Zo speelt onze stad steeds meer een centrale rol in de internationale mensenhandel.

We willen de controle terug over onze grenzen én over onze welvaartstaat. Daarom pleit de N-VA voor de **externalisering van de asielprocedure**. Asiel kan worden aangevraagd buiten de EU. Wie illegaal Europa betreedt, verliest elke kans op legaal verblijf in de Europese Unie. Wie dat toch probeert, wordt gered en

teruggestuurd naar een veilige opvangfaciliteit buiten de EU. **Echte vluchtelingen** die recht hebben op internationale bescherming **worden hervestigd** en begeleid, op basis van een jaarlijks quotum dat op democratische wijze wordt bepaald door het parlement. Op deze manier roepen we een halt toe aan de miljardenbusiness rond mensensmokkel en voorkomen we menselijke drama's op de Middellandse Zee en langs andere secundaire migratieroutes.

Naast een veel te gul sociaal bijstandstelsel, is ons opvangnetwerk te aantrekkelijk. We herleiden de **opvang** voor verzoekers van internationale bescherming daarom tot louter **collectief, sober, tijdelijk en enkel voor wie zelf onvoldoende bestaansmiddelen heeft**. De lokale opvanginitiatieven in huizen en appartementen laten we uitdoven. Migranten die hier asiel aanvragen, hebben onderweg al veel landen doorkruist en daar soms zelfs al bescherming gevraagd én gekregen. Dat moet stoppen. Daarom bieden we hen niet langer opvang aan, evenmin aan personen die een meervoudige asielaanvraag indienen. We sluiten het Klein Kasteeltje en verplaatsen de opvang voor de eerste aanmelding naar het militair domein in Neder-over-Heembeek.

We voeren een **actief ontradingsbeleid**, zowel in de landen van herkomst door fysieke campagnes, als online via sociale mediaplatformen. We stoppen met het subsidiëren van organisaties en verenigingen die Brussel promoten als hub voor illegale transmigranten.

De **absolute prioriteit** van het terugkeerbeleid ligt op het **terugsturen van criminele illegalen**. Gezien de beperkte plaatsen voor gedwongen terugkeer, vragen we in Brussel een extra gesloten centrum voor illegalen die criminele feiten gepleegd hebben. We voeren ook een **levenslang inreisverbod in voor zware criminelen en terroristen**.

We versterken de gerechtelijke sectie van de Dienst Vreemdelingenzaken en breiden hun opsporings- en interceptiemogelijkheden maximaal uit en vragen een aparte cel voor Brussel. We onderzoeken de inkanteling ervan binnen de politiediensten. We voeren een **'illegalenregister'** in voor zij die illegaal het land zijn binnengekomen.

We maken de **woonstbetreding** mogelijk. Na een gerechtelijke toets kan de politie illegale vreemdelingen in z'n woning aanhouden en overbrengen naar een gesloten centrum, m.h.o. op de terugkeer.

We **scherpen de voorwaarden voor gezinshereniging – ook voor vluchtelingen – verder aan**. We **verhogen o.a. de inkomensvereiste** naargelang het aantal personen dat naar hier wil komen en leggen zowel voor de gezinshereniger als voor de aanvrager(s) **bijkomende integratievoorwaarden** op, zoals een inburgerings- en taaltest in het land van herkomst als visumvoorwaarde. Nu kunnen vluchtelingen, gedurende een jaar na hun erkenning, hun familie laten overkomen zonder dat zij aan enige voorwaarde moeten voldoen. Dat creëert een enorm aanzuigeffect. **Die 'voorwaardenvrije periode' herleiden we tot het Europese minimum van 3 maanden**, zoals die al jaren geldt in onze buurlanden. Er wordt een **tijdelijk moratorium** ingesteld voor gezinshereniging met subsidiair beschermde. Nadien voeren we een **maximumquotum** per maand in. We voeren dit ontradingsbeleid ook financieel.

Schijnrelaties en -erkenningen zijn helaas nog steeds schering en inslag. De misleide partner en *bébés-papiers* zijn hier het grootste slachtoffer van. **Wie enkel voor verblijfsrecht de schijn van een relatie ophoudt of niet effectief en onvoldoende voor zijn kind zorgt, wordt geweigerd en het land uitgezet**. We voeren een **cascadeverbod** in, wat wilt zeggen dat een vreemdeling die zelf via gezinshereniging het land is binnengekomen, twee jaar zal moeten wachten vooraleer hij een recht op gezinshereniging met zijn nieuwe partner kan openen.

De **strijd tegen alle mogelijke vormen van fraude**, zoals in asiel, identiteit, schijnrelaties en -ouderschap, voeren we op. Daarvoor versterken we de fraudecellen bij onder andere de Dienst Vreemdelingenzaken en de en de Brusselse Directie Economische Migratie.

Ondanks een groeiende sociale controle, kunnen bepaalde vreemdelingen hun verblijfsrecht behouden ondanks het feit dat zij niet (langer) voldoen aan de voorwaarden. Sommige verblijfskaarten worden immers meteen voor een periode van 5 jaar afgeleverd. Dit **misbruik van verblijfsstatuten moet stoppen**. Daarom wil de N-VA **alle verblijfskaarten van nieuwkomers, ongeacht hun statuut, harmoniseren op een geldigheid van 1 jaar** en moeten de nieuwkomers die nadien actief jaarlijks verlengen. Daarbij bewijst hij of zij nog steeds aan de binnenkomstvoorwaarden te voldoen.

Criminele vreemdelingen verliezen elke mogelijkheid op verblijf.

Economische migratie

Het **'Working in Belgium'-platform** wordt hervormd. We voeren een **online screeningsprocedure in de vorm van een puntensysteem** in. Behaalt de kandidaat-migrant voldoende punten op basis van zijn diploma, vaardigheden, ervaring en taalkennis, dan wordt die uitgenodigd om hier te komen werken.

"Trusted companies" waarin buitenlands talent zich ontplooien. Bedrijven en ondernemingen die een buitenlands talent hier willen tewerkstellen, kunnen voorafgaand 'erkend' worden en zijn aansprakelijk en financieel verantwoordelijk. Zo versnellen en vereenvoudigen we de procedure.

Als sluitstuk is het actieve Brusselse arbeidsmigratiebeleid vanuit landen van buiten de EU **exclusief gericht op hooggeschoolde kenniswerkers en middengeschoolde knelpuntfuncties**. We passen voor laaggeschoolde, niet-Europese arbeidsmigratie. Laaggeschoolde knelpuntberoepen moeten prioritair worden ingevuld door activeerbare werklozen uit eigen regio, land en bij uitbreiding de EU.

De **strijd tegen schijnconstructies en uitbuiting van arbeidsmigranten via detachering** moet scherper, de controles strenger. Dit vereist een **Europese samenwerking**, zowel op het vlak van arbeidsvoorwaarden als sociale zekerheid.

We moeten een onderscheid maken tussen de verschillende profielen. Topprofielen die we kost wat kost willen aantrekken in 'the war for talent' om ons als aantrekkelijkste innovatieve regio in de markt te zetten met snelle en performante procedures. **Deze aanvragen moeten bovenaan de stapel terecht komen en via een fast track-procedure behandeld worden.**

Brussel moet zich concentreren op hooggeschoolden en middengeschoolden. Voor laaggeschoolden kijken we binnen de landsgrenzen en de EU. Geen blind, ongebreideld aantrekken van arbeidsmigranten. Ons beleid moet selectief zijn en voorwaarden stellen. We volgen hierbij het **'concentrisch' model**: eerst kijken we in de hoofdstad zelf, daarna naar de rest van het land, dan naar de EU en pas in laatste instantie naar derde landen.

Arbeidsmigranten worden – in samenwerking met de sectoren en ondernemingen - een **snelcursus taal en inburgering** aangeboden voor zij naar Brussel komen, zodat zij beter op de hoogte zijn van hun rechten en plichten, maar ook de waarden en normen die hier gelden. **Voor laaggeschoolde profielen wordt dit een visumvoorwaarde.**

Geestelijke beoefenaars van erkende erediensten moeten slagen voor een inburgerings- en taalttest om een gecombineerde vergunning te bekomen. Houden zij zich niet aan de taalvereisten en respecteren zij onze Verlichte waarden en normen niet, zoals gelijkwaardigheid van ieder en scheiding Kerk-Staat, wordt hun verblijfsrecht ingetrokken en worden ze het land uitgezet.

Ons hoger onderwijs trekt studenten en profielen van over heel de wereld aan. We moedigen kennismigratie aan, maar pleiten voor een meer **doorgedreven screening op wetenschappelijke en economische spionage en infiltratie voor bepaalde profielen** van buiten de EU die worden gesponsord door staatsbeurzen. Dat geldt ook voor de bedrijfswereld.

Buitenlandse studenten moeten beschikken over **voldoende bestaansmiddelen**, die worden gestort op een geblokkeerde rekening, en mogen geen last zijn voor ons sociaal bijstandstelsel. Ze moeten eveneens een **“terugkeerborgsom”** betalen als voorwaarde voor hun studentenvisum. We scherpen de voorwaarden om na het voltooien van hun studies hier nog een “zoekjaar” te mogen blijven.

Een divers Brussel

Visie

De N-VA streeft naar een samenleving waar iedereen zich maximaal kan ontplooiën, ongeacht huidskleur, afkomst, gender, seksuele geaardheid, beperking en gelooft in ieders talenten.

Elke persoon, elk kind moet dus ook gelijke kansen krijgen om het zo ver mogelijk te schoppen in onze samenleving. Het onderwijs, met meer focus op talentontwikkeling en kennis, moet meer dan ooit een emancipatormachine zijn en kan nooit iemand voortrekken of uitsluiten. **Gelijke kansen creëert men aan de start. Kwalitatief en sterk onderwijs** is dé basis om elk kind gelijke kansen te bieden en is de ultieme kansengenerator.

Gelijke kansen betekent voor N-VA wel geen gelijke uitkomsten. Jongeren, nieuwkomers en bij uitbreiding alle mensen moeten de kansen dan ook met beide handen grijpen. We vertrekken als partij vanuit een duidelijk waardenkader, waar we meer dan ooit als samenleving ons over moeten uitspreken in woord en daad. Merken we dat het voor bepaalde groepen mensen moeilijk lukt om door te dringen tot bepaalde lagen van de samenleving, zien wij het als onze taak om dat te remediëren, zonder evenwel te betuttelen.

Wij zijn voor een **inclusieve samenleving**. Nieuwkomers hoeven niet te verdwijnen in de gemeenschap, maar kunnen die juist kleur geven. Van nieuwkomers vragen we niet om aan de grens hun identiteit af te leggen of hun geloof op te geven. We vragen hen wel om onze publieke cultuur te delen, onze taal te leren en de basisregels van onze samenleving te respecteren en na te leven. Naast elkaar leven, zonder enige vorm van solidariteit of verantwoordelijkheid, is immers geen optie. Om tot een leefbare en werkbare gemeenschap te komen en om van een ‘wij-zij’ naar meer ‘wij’ te komen, is het essentieel dat wij een gemeenschappelijke sokkel aan waarden delen. Zo kan er voor de N-VA op geen enkele manier geraakt worden aan de **gelijkwaardige positie van man en vrouw**.

Voorstellen

Gelijke kansen

We verzetten ons met overtuiging **tegen een identiteitspolitiek op basis van gender, seksuele oriëntatie of afkomst**. We blijven investeren in een inclusieve samenleving met een gedeeld waardenkader zonder

hokjesdenken. We waarborgen de **gelijkheid van rechten voor iedereen**, los van afkomst, geloof, overtuiging, beperking, gender of seksuele geaardheid.

De N-VA zet in op ambitieuze streefcijfers voor de Brusselse overheidsdiensten. De overheid heeft immers een voorbeeldfunctie en moet inspanningen leveren om een weerspiegeling te zijn van onze maatschappij. Ze moet tonen dat diversiteit werkt en anderen inspireren om haar voorbeeld te volgen. We voeren een **competentieverricht en proactief personeelsbeleid** waarbij ‘de beste vrouw/man op de beste plaats’ de stelregel is, zonder quota.

Racisme en discriminatie zijn onaanvaardbaar en staan haaks op de basisprincipes van een democratische rechtsstaat. We sluiten onze ogen niet voor de discriminatie van personen met een migratieachtergrond en treden streng op tegen discriminatie op basis van herkomst. We geven iedereen kansen en maken burgers zelfredzaam door in te zetten op **integratie, taalcurssussen en begeleiding naar de arbeidsmarkt. We hebben daarbij in het bijzonder aandacht voor vrouwen met een migratieachtergrond, die nog steeds ondervertegenwoordigd zijn op de arbeidsmarkt.**

Gender

Onze partij gaat uit van een **absolute gendergelijkheid**.

Gendengerelateerd geweld is spijtig genoeg nog steeds een realiteit. Wij zetten verder in op een strenge aanpak, maar doen ook aan preventie. Daarbij wordt bijzondere aandacht besteed aan kwetsbare personen en aan het voorkomen van huwelijksdwang, eengerelateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking, waarvoor een bevoegdheidsoverschrijdende en transversale aanpak wordt uitgewerkt. We hebben ook bijzondere aandacht voor onlinemisbruik en geweld.

Regenbooggemeenschap

In onze samenleving moeten mensen van elke geaardheid veilig en vrij kunnen leven. We verwachten dat iedereen homo- en transseksualiteit aanvaardt. Als partij zetten we verder in op het **ondersteunen van de regenbooggemeenschap** waarbij we zorgen voor een sterke beleidsmatige en financiële verankering binnen het brede welzijnsbeleid. We hebben hier bijzondere aandacht voor in bijvoorbeeld **opleidingen, sensibiliseringscampagnes en omstaanderstrainingen voor professionals**. Dit breidt zich overigens ook uit naar de problematieken waarmee alle doelgroepen worden geconfronteerd.

Parket en politie moeten consequent optreden tegen daders van holebifoob of transfoob geweld. Tegelijk verdient ook indirecte discriminatie een sterke aanpak.

We blijven inzetten op een gecoördineerd actieplan tegen discriminatie en geweld ten aanzien van LGBTQIA+-personen.

We proberen doelgericht de mogelijke dadergroepen te sensibiliseren. We rationaliseren het aantal meldpunten en gaan voor duidelijke afspraken over de exacte rapportering van de gemelde feiten.

We blijven investeren in een goede relatie met de erkende erediensdiensten om de acceptatie van LGBT-mensen te verhogen bij gelovigen.

We hebben aandacht voor jongeren die omwille van hun geaardheid of genderidentiteit verstoten worden door hun familie, en voorzien hier voldoende gespecialiseerde opvang voor.

Transgender personen vormen maatschappelijk nog steeds een bijzonder kwetsbare groep. Binnen de verschillende beleidsdomeinen moet er voor hen de nodige aandacht zijn.

Personen met een beperking

We zetten maximaal in om de focus van het beleid te centreren rond drie pijlers: gender, seksuele oriëntatie maar ook handicap. De N-VA wil een Brussel dat op alle vlakken toegankelijk is voor personen met een beperking.

Naast de nodige zorgondersteuning, **moet Brussel integraal toegankelijk zijn om personen met een beperking écht te laten deelnemen aan onze samenleving.** Hierbij gaat de N-VA verder dan louter **fysieke toegankelijkheid** (publieke gebouwen en diensten, openbaar vervoer, sportinfrastructuur, etc.), maar werken we aan een **toegankelijke en klantgerichte dienstverlening en een arbeidsmarkt die personen met een beperking kansen geeft.** Arbeidsintegratiejobs en de European Disability Card zijn slechts twee instrumenten die we als partij naar voren schuiven om meer inclusie te bereiken.

We vervullen als overheid hierbij een voorbeeldrol door onze **dienstverlening, zowel fysiek als digitaal, integraal toegankelijk te maken en te ontdoen van (soms letterlijke) drempels die participatie in de weg staan.** We maken toetsenbordnavigatie mogelijk op elke overheidswebsite zodat mensen met motorische beperkingen die geen muis kunnen gebruiken maar ook blinden en slechtzienden snel kunnen navigeren met het toetsenbord.

We blijven verder inzetten op toegankelijk openbaar vervoer voor iedere bezoeker en een integraal toegankelijke infrastructuur. Hierbij is een goede samenwerking met de belangenorganisatie essentieel om knelpunten weg te werken rond een volledige deelname aan de samenleving.

Een gezond Brussel

Visie

Gezondheidszorg en welzijn zijn onlosmakelijk verbonden met de kwaliteit van het leven. Ons hele leven lang streven we naar een gezond welbevinden en we worden daarbij omringd door zorg en zorgverstrekkers. Zorg en welzijn raken aan de kern van ons leven en dat van onze dierbaren. Van kinderopvang in de eerste levensjaren tot raadplegingen bij de (tand)arts tot de verzorging van een grootouder met dementie: het is van belang dat ieder de zorg krijgt die op dat moment bij hem of bij haar past. Betaalbare, bereikbare en hoogkwalitatieve zorg is ons streefdoel. De levenskwaliteit staat daarbij altijd voorop.

Brussel kent veel armoede, en bijgevolg zijn de uitdagingen op vlak van zorg en (geestelijke) gezondheid gigantisch. Voor kwetsbare personen op economisch en sociaal vlak zijn intensievere maatregelen nodig, maar uiteindelijk moet gezondheidsbeleid zich focussen op iedereen. Bijzondere aandacht gaat naar preventie en de geestelijke gezondheids- en ouderenzorg. Ook mantelzorgers verdienen de nodige ondersteuning.

De gezondheid van de Brusselaar verbeteren kan alleen met een doeltreffende, efficiënte en gerichte aanpak. Een sterke eerste lijn in Brussel uitbouwen is absoluut noodzakelijk, want Brusselaars begeven zich al te vaak te snel naar het ziekenhuis. Bijna vier op de tien van de Brusselaars heeft geen globaal medisch dossier en dus geen vaste huisarts.

Garanderen dat Nederlandstaligen in Brussel kunnen rekenen op zorg in hun eigen taal blijft voor ons beleidsprioriteit nummer één. Dat betekent dat de taalwetgeving in de ziekenhuizen – alleen in het UZ Brussel

kan je voor zorg zeker terecht in het Nederlands – maar ook bij de huisartsenwachtposten en bij de urgentiediensten nageleefd worden en dat de tweetaligheid in alle andere bicommunautaire zorginstellingen gegarandeerd moet zijn. Onze voorstellen hieromtrent kan je lezen onder ‘Een tweetalig Brussel’. We zetten voorts sterk in op het aantrekken en behouden van Nederlandstalige huisartsen – die erg ongelijk verdeeld zijn over het Brusselse grondgebied – en verpleegkundigen, paramedische professionals, thuiszorghulpverleners en welzijnswerkers. Ook willen we de nodige omkadering en zorg in het Nederlands voor kinderen met een meervoudige beperking.

Het Vlaamse zorgaanbod moet in Brussel hoe dan ook te allen koste minstens bewaard blijven en liefst uitgebreid worden.

Voorstellen

Naar een andere zorgstructuur in Brussel

In Brussel creëren we een sterke eerste lijn waardoor we enerzijds de ziekenhuizen en specialisten ontlasten van eerstelijnszorg en anderzijds gezondheidsproblemen sneller opsporen. Snel ingrijpen is de boodschap. De huisarts en de huisapotheek zijn daarbij de belangrijkste spil. Een goede samenwerking tussen arts, apotheker en andere zorgverleners en welzijnsinstellingen op wijk- en lokaal niveau is daarbij onontbeerlijk. Daarom steunen het opzetten van de nodige structuur daarvoor in de vorm van eerstelijnszones in Brussel, maar we waken erover dat dit niet zorgt voor bijkomende onnodige complexiteit en zwaardere structuren. Ons motto hierbij is eenvoudige en vlotte samenwerking: hou het licht, hou het simpel.

We rationaliseren het aanbod van de vzw's in de zorgsector – zoals bijvoorbeeld dat van preventie op het vlak van seksuele gezondheid dat versnipperd is over vele initiatieven – en integreren en coördineren ze zo veel als mogelijk met de eerste lijn.

Het is essentieel dat woonzorgcentra ingebed worden in het zorglandschap en nauwe banden hebben met de zorgverstrekkers van de eerstelijnszone en de ziekenhuizen.

Toegankelijke zorg voor de patiënt: voldoende aanbod, hoogkwalitatief en betaalbaar

Voldoende zorgverleners zonder wachtlijsten

We streven naar een grotere toegankelijkheid van de gezondheidszorg, zowel wat de fysieke toegang, de betaalbaarheid als de zorg in beide talen betreft.

Een aantal wijken kampt met een tekort aan huisartsen, los van de taal van die arts. Om het tekort aan huisartsen terug te dringen, maken we de installatiepremie toegankelijk voor alle soorten praktijken en vereenvoudigen we de procedure opdat meer artsen of praktijken er toegang toe krijgen. We zoeken actief mee naar panden in wijken waar weinig of geen Nederlandstalige huisartsen zijn. We bekijken samen met de (tand)artsen welke stimuli een optimale geografische spreiding kunnen bewerkstelligen. Het moet eenvoudig zijn om ondersteunend personeel aan te werven op een flexibele manier, zodat artsen maximaal bereikbaar zijn voor patiënten en om de wachtlijsten te verkorten.

Het is cruciaal dat zorgverleners en patiënten goed met elkaar kunnen communiceren. Daarom moet taalkennis een voorwaarde worden voor alle medische beroepen. Enkel wie een van beide officiële in Brussel machtig is, mag een erkenning krijgen. Er moet ook een quotum komen voor (tand)artsen uit andere landen, net zoals dat er is voor de (tand)artsen die in eigen land worden opgeleid.

Betaalbaarheid voor de patiënt

Enkel de behandelingen waarvoor voldoende wetenschappelijk bewijs voor handen is, kunnen vergoed worden. De wetenschap is in voortdurende evolutie en ons terugbetalingskader moet die evolutie volgen. Behandelingen die vroeger relevant waren, zijn dat nu misschien niet meer. Het schrappen van overbodige en achterhaalde technieken van de terugbetalingslijst hoort daar ook bij. Die voortdurende evaluatie en bijsturing moet worden verankerd in ons zorgsysteem.

Informatie rond sociale rechten zoals verhoogde tegemoetkoming wordt maximaal gecentraliseerd en kenbaar gemaakt. Burgers die in aanmerking komen voor een sociaal recht worden actief aangeschreven door de overheid met alle informatie over hoe ze een aanvraag kunnen opstarten. Maatregelen moeten immers terecht komen bij de doelgroep die er echt nood aan heeft. Het uiteindelijke doel van ondersteuning is immers dat ze burgers emancipeert en alle kansen geeft om zichzelf uit de financieel precare situatie te trekken.

We werken een beleid uit dat iedereen meeneemt en schrappen daarom overal waar mogelijk leeftijdsgrenzen voor terugbetalingen en tegemoetkomingen aan patiënten in de zorg. De zorgnood van patiënten moet primeren boven de leeftijd.

Mentale weerbaarheid en veerkracht

De sector van mentale gezondheid moet gestroomlijnd worden en doorzichtiger worden voor de burger. Met een geactualiseerd en representatief kadaster van de gegevens over de **geestelijke gezondheid** in Brussel brengen we onder meer **het aanbod en de behoeften in kaart**.

De meeste mentale problemen ontstaan voor het 25ste levensjaar. Het is dus uitermate belangrijk om vooral in te zetten op preventie en bewustwording bij de jeugd. Rolmodellen kunnen daarbij helpen, maar ook sensibiliseringscampagnes.

We mogen niet uit het oog verliezen dat de samenleving vandaag bijzonder uitdagend is voor jongeren, niet in het minst door sociale media, en dat niet elke jongere kan terugvallen op een warm nest. Daarom pleiten we ervoor om raadplegingen bij een mentale zorgverlener voor jongeren voor het grootste deel terug te betalen.

We bouwen in Brussel aan een **geïntegreerd systeem in de geestelijke gezondheidszorg**.

- De eerste ondersteuning is altijd het sociale netwerk en laagdrempelige initiatieven zoals lotgenotengroepen. Ook telefonische hulplijnen kunnen daarin een rol spelen en moeten beter bekend worden gemaakt.
- De tweede schil is de laagdrempelige ambulante zorgverlening. We kijken daarbij in eerste instantie naar de psycholoog, die bijgestaan kan worden door andere zorgberoepen zoals de psychotherapeut of de psychologisch consultant.
- Pas als derde komt de hooggespecialiseerde psychologische en psychiatrische opvang, die door dit model maximaal vrij blijven voor de mensen die er echt nood aan hebben. Deze kunnen ook gebruikt worden in acute noodsituaties die een spoedinterventie vereisen.

Verslavingen bestaan in alle vormen en de **verslavingsgevoeligheid** is afhankelijk van persoon tot persoon. Aanklampend beleid laat deze mensen niet los en heeft aandacht voor zowel fysieke als mentale aspecten. Verslavingszorg moet een belangrijk aandachtspunt worden in de relevante medische en paramedische opleidingen, maar ook preventieve acties zijn van groot belang.

Drugs zijn altijd schadelijk en dat moet ook zo gecommuniceerd worden in preventieve en sensibiliseringscampagnes. Er is **geen ruimte voor gedoogbeleid**.

De behandeling van verslavingen optimaliseren we door specifieke kennis over verslavingszorg te integreren in de relevante beroepsopleidingen.

We bekijken of het nuttig is om naar Nederlands voorbeeld een specialisatie van verslavingsarts in te richten.

We stappen in Brussel af van een benadering die te eenzijdig uitgaat van risicobeperking door onder meer gebruikersruimtes, en zetten veel meer in op een aanklampend beleid van verslavingszorg met als duidelijke doelstelling van de verslaving af te raken.

Kinderen alle kansen geven

De eerste 1.000 dagen: een totale hervorming van de Vlaamse kinderopvang

De eerste 1.000 dagen van een kind zijn cruciaal. De vergunning van een kinderopvanglocatie door de Vlaamse overheid moet een kwaliteitslabel zijn, zodat ouders hun kind met een gerust gevoel kunnen achterlaten. Daarom zetten we in op kwalitatieve en betaalbare kinderopvang. Dat komt zowel de kinderen als hun ouders ten goede.

We behouden de voorrang voor kinderopvang voor werkende ouders. We stimuleren verder de opvang die voldoet aan de noden van werkende ouders. Denk daarbij bijvoorbeeld aan verdere flexibilisering van openingsuren of de integratie van kinderopvanglocaties in scholen of op bedrijventerreinen.

We creëren een gelijkwaardig speelveld inzake de voorwaarden en subsidiëring voor alle soorten kinderopvang. Elk type opvang moet financieel leefbaar en kwalitatief zijn. Daarnaast ondersteunen we verder initiatieven van bedrijven om kwaliteitsvolle kinderopvang te voorzien voor hun werknemers.

Kinderopvanginitiatieven moeten adequaat en op de voet gevolgd worden. Daarvoor zijn performante inspecties nodig en een individuele opvolging op maat van die specifieke opvang.

We maken het beroep van onthaalouders aantrekkelijker door hen een correcte verloning en statuut te geven.

We geven ouders meer vrijheid tijdens de eerste levensmaanden van hun kind. Daarom zorgen we voor een aanpassing van de ouderzorgstelsels, met een meer gelijkwaardige verdeling tussen ouders en met meer flexibiliteit over wie de dagen kan opnemen.

Het aanbod van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel is rijk en gevarieerd, maar tegelijk blijft het erg versnipperd. Dat kan en moet een stuk efficiënter. We moeten alle Vlaamse initiatieven in Brussel (consultatiebureaus, kinderopvang, scholen, culturele centra, jeugd- en sportverenigingen, etc.) zo veel mogelijk in één geïntegreerd pakket aanbieden. De integratie van alle gezinsondersteuning en kinderopvang in de Huizen van het Kind vormt hierin een belangrijke eerste stap. De volgende regeerperiode zetten we hier verder op in.

We passen de ketenbenadering toe en streven ernaar de Nederlandstalige opvang- en onderwijstrajecten maximaal op elkaar te laten aansluiten. Aanstaaende ouders die voor preventieve gezinsondersteuning aankloppen bij een Huis van het Kind of een ankerpunt, informeren we met het oog op hun aansluiting bij de Nederlandstalige aanbod.

Jeugdhulp

We versterken de jeugdhulp door een groeipad te voorzien waarmee we de wachttijden verminderen en de toegang tot de rechtstreeks toegankelijke hulp verzekeren. We kiezen voor een integrale ketenaanpak van jongeren in een problematische situatie. Onderwijs, jeugdzorg en politie laten we samenwerken via individuele begeleiding. Begeleiding aan huis heeft prioriteit maar we durven ook jongeren uit huis plaatsen wanneer dat nodig is om hen alle kansen te geven.

Rechten van het kind

Ondertoezichtstelling van het ongeboren kind (of zwangere vrouw) moet worden toegepast als er gevaar is voor het kind. Daarnaast leggen we de focus op bijvoorbeeld een snellere uithuisplaatsing van het net geboren kind, thuisbegeleiding door de integrale jeugdhulp, een gedwongen opname van een zwangere alcohol- of drugsverslaafde moeder als ultimatum remedium en een verbod op samenwonen met een kind na veroordeling voor kindermisbruik of -mishandeling. Een dergelijk verbod kan door de rechtbank ook opgelegd worden nadat een straf uitgezeten is. Pasgeborenen in ontwrichte gezinnen brengen we automatisch op de radar van de bevoegde diensten en hulpverleners.

Pleegzorg blijft de voorkeur genieten boven residentiële zorg in een jeugdhulpvoorziening. Daarvoor moeten we inzetten op nog meer pleeggezinnen. We ondersteunen de uitrol van gezinshuizen in Brussel, waarbij kinderen en jongeren door een professionele hulpverlener opgevangen worden binnen een gezinscontext.

De 'kindreflex', een stappenplan voor hulpverleners, wordt uitgebreid naar politie en justitie. We richten een gespecialiseerde dienst Jeugd en Gezin op, die actief problematische gezinssituaties opvolgt.

Bij acuut gevaar voor een kind moet onmiddellijk worden ingegrepen. In de fase nadien wordt er een regeling uitgewerkt na overleg met de betrokken diensten, leerkrachten, enzovoort. In de wet rond het beroepsgeheim concretiseren we de definitie van 'noodtoestand', waarbij de facto een meldingsplicht geldt voor elke burger én hulpverlener. Naar analogie met de Nederlandse "Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling" werken we een leidraad uit voor professionals om efficiënter te kunnen omgaan met het beroepsgeheim op cruciale momenten.

Recht op afstamming

Het kennen van de eigen afkomst is belangrijk voor de identiteitsvorming van kinderen. Daarom schaffen we de anonimiteit van sperma- en eiceldonoren af.

We ontwikkelen een wetgevend kader voor draagmoederschap waarbij er geen genetische band is tussen de draagmoeder en het kind. Daarnaast verbieden we commercieel draagmoederschap.

Antipestbeleid

We maken een absolute prioriteit van een antipestbeleid. Meer en meer mensen worden geconfronteerd met tal van pesterijen; zowel in het dagelijks leven als online. We zetten volop in op preventie en voldoende begeleiding om slachtoffers te helpen.

Ouderen kiezen hoe ze hun oude dag beleven

We streven een kwalitatief en professioneel zorgbeleid na. We zorgen voor buurtzorginitiatieven die mantelzorg en professionele zorg kunnen verweven met elkaar. Lokale dienstencentra vervullen hierin een cruciale rol.

We ondersteunen mantelzorgers om hun zorgtaak haalbaar te maken en geven elk van hen dezelfde financiële bijstand. We erkennen hen ook als zorgpartner. Zo kunnen ze toegang krijgen tot het elektronisch zorgdossier. We werken voor Brussel een heus mantelzorgplan uit, met bijzondere aandacht voor jonge mantelzorgers.

De overheid faciliteert verschillende vormen van ondersteuning en kwalitatieve woonvormen die betaalbaar en toegankelijk zijn. We werken aan een correct kader en een degelijke programmatie voor ouderenvoorzieningen in Brussel. We kennen daarbij vergunningen en erkenningen voor bedden toe op basis van kwaliteitscriteria, ongeacht de aard van de zorgverstreker die de aanvraag doet. We garanderen de transparantie van inspectieverslagen omtrent ouderenvoorzieningen zodat mensen kennis kunnen nemen van de kwaliteit van de aangeboden dienstverlening.

We stimuleren mensen om tijdig na te denken over de organisatie van hun 'oude dag'. De babyboomgeneratie is een mondige en geëmancipeerde generatie, die weet wat ze wil. Het moet eenvoudiger worden om zelf keuzes te maken in de organisatie van zorg. Regelluwe kaders moeten eigen initiatieven en voorkeuren aanmoedigen. We houden voldoende rekening met de specifieke noden van de groeiende groep ouderen met migratieachtergrond, uitgaande van sensitieve zorg. Segregatie in zorginstellingen onder de dekmantel van 'cultuursensitieve zorg' kan voor ons nooit het antwoord zijn.

We kiezen voor een buurtgerichte benadering van zorg. Woonzorgvoorzieningen zijn ingebed in het sociaal en economisch weefsel. Bereikbaarheid en de mogelijkheid tot spontane sociale contacten en participatie zijn noodzakelijk als we onze ouderen het respect willen geven dat ze verdienen.

We promoten de Vlaamse Sociale Bescherming, waarbij Brusselaars zich vrijwillig kunnen aansluiten. We werken aan een eengemaakt zorgbudget binnen de Vlaamse Sociale Bescherming waarbij iedereen volgens zijn zorgnoden vlot een budget krijgt. We herzien het inkomensonderzoek zodat er geen verschil meer bestaat tussen iemand die zijn woning heeft verkocht of verhuurd.

We volgen de betaalbaarheid van woonzorgvoorzieningen nauwlettend op en ondersteunen diegenen die daar nood aan hebben. Ook brengen we in kaart hoeveel bewoners er een beroep moeten doen op budgetbeheer via sociaal beleid. Woonzorgvoorzieningen moeten een transparante boekhouding kunnen voorleggen en helder aantonen op welke manier de hen toegekende publieke middelen worden aangewend.

Door de verouderende bevolking zal dementie een steeds grotere tol eisen van patiënten, familieleden, mantelzorgers en zorgverleners. De hulpverlening zit momenteel nog te veel verspreid, waardoor er veel tijd verloren gaat. We zetten in op een meer gecoördineerde en geïntegreerde aanpak van de problematiek van dementie. Op die manier kunnen patiënten en hun naasten sneller de weg vinden in het zorgdomein en de hulp en ondersteuning sneller opstarten. Ook personen met jongdementie moeten snel en duidelijk geïnformeerd en ondersteund worden.

Personen met een beperking

Personen met een beperking betrekken we maximaal in onze inclusieve samenleving, zodat ze een volwaardig leven kunnen uitbouwen. Dit doen we onder andere door mogelijkheden te zoeken voor tewerkstelling, bruikbare mobiliteitsmodi, toegankelijke openbare gebouwen en ruimtes.

We ijveren voor de oprichting van een Nederlandstalig Multifunctioneel Centrum (MFC) in Brussel voor kinderen en jongeren met een meervoudige beperking, waar met aangepaste infrastructuur zorg op maat en verschillende vormen van ondersteuning en therapieën aan kinderen en jongeren aangeboden wordt. Daarin voorzien we zowel schoolaanvullende als schoolvervangende dagopvang, alsook verblijfsmogelijkheden voor

kinderen met een motorische en mentale beperking. Aandacht voor respijtzorg en de integratie van overnachtingsmogelijkheden zijn een cruciaal aspect om de gezinnen in kwestie te ondersteunen.

We maken verder werk van meer vraaggestuurde rechtstreeks toegankelijke hulp.

Een verwelkomend Brussel

Visie

Brussel is een uiterst diverse stad, iedereen kan hier ondertussen beschouwd worden als lid van een minderheid onder minderheden. De aanwezigheid van talrijke mensen met een diverse achtergrond kan een verrijking voor de Brusselse samenleving betekenen, maar ze stelt de sociale samenhang ook op de proef. We stellen regelmatig vast dat Brussel in de feiten al te vaak een **gesegregeerde stad** is, waar mensen zich op hun gemeenschap of identiteit terugplooiën en weinig in contact staan met de brede samenleving. We mogen terecht trots zijn op de diversiteit in onze stad, maar er moet ook gebouwd worden aan een gedeelde gemeenschap, een **eenheid in die diversiteit**, die gebaseerd moet zijn op de cultuur en de fundamentele waarden en normen die hier doorheen de eeuwen zijn ontstaan en gegroeid.

Inburgering en integratie zijn daarom de levensaders van geslaagde gemeenschapsvorming. Zich integreren is meer dan zich ergens vestigen. Elke nieuwkomer die inburgert, start tegelijk met de participatie aan onze samenleving. Het louter terugplooiën op de eigen culturele tradities en gewoontes zonder inspanning om onze cultuur te leren kennen, belemmert de integratie van migranten en hun kinderen, net omdat er zo weinig contact is met de rest van de bevolking. We willen duurzame verbinding creëren, tussen ‘oude’ en ‘nieuwe’ Brusselaars. Dit is een van de grootste uitdagingen waar we voor staan.

De N-VA houdt van Brussel, ons erfgoed, onze gedeelde geschiedenis en onze manier van leven. We dragen onze cultuur trots uit en nodigen nieuwkomers uit om volwaardig deel van de gemeenschap te worden. Ons burgerschap staat voor hen open. Dit impliceert echter ook **verantwoordelijkheden**. We kunnen niet aanvaarden dat wie deze niet opneemt en zijn plichten niet respecteert, wel alle rechten kan genieten.

De **fundamentele normen en waarden** van onze samenleving kunnen bij dit alles niet ter discussie staan. Zo staat er geen enkele religie of levensbeschouwing boven de wet, is er de scheiding der machten, de scheiding van Kerk en Staat, de gelijkheid en individuele vrijheid op het vlak van levensbeschouwing, gender, seksuele geaardheid en het publieke beleven daarvan. We mogen verwachten dat onze rechten, plichten en vrijheden aanvaard maar ook toegepast worden in de dagelijkse omgang.

Voorstellen

Hervorming van de inburgering in Brussel

Na jarenlang non-beleid werd de verplichte inburgering in Brussel bij ordonnantie in 2017 goedgekeurd – mede door ons – maar slechts meer dan vijf jaar later, op 1 juni 2022, ingevoerd. Van een echte verplichte inburgering is vandaag geen sprake, omdat de gemeenten en het Gewest ze onvoldoende afdwingen. Daarom willen we het Brussels inburgeringsmodel hervormen. Brussel krijgt **één centraal aangestuurd loket** waar nieuwkomers zich moeten inschrijven in het vreemdelingenregister en geïnformeerd worden over de verplichte inburgering. De verplichte inburgeraars volgen een Vlaams of Brussels inburgeringstraject. Het Gewest is verantwoordelijk voor de controle en sanctionering en werkt daarbij nauw samen met de onthaalbureaus.

We rationaliseren het kluwen met vzw's die de Brusselse inburgeringstrajecten aanbieden en schrappen de mogelijkheid om hier delen van uit te besteden aan nog andere vzw's, zodat iedere nieuwkomer dezelfde boodschap krijgt.

Vlaanderen blijft inzetten op inburgering in Brussel

We willen iedereen in Brussel die dat wil de kans geven een Vlaams inburgeringstraject te volgen en blijven minstens 4.000 inburgeringstrajecten voorzien.

De Vlaamse Gemeenschap moet haar inburgeringsbeleid in Brussel kunnen blijven aanbieden. We garanderen in Brussel een correcte toeleiding naar de Vlaamse inburgeringstrajecten. De Vlaamse Gemeenschap gaat ook actief op zoek naar contactpersonen binnen diasporagroepen om de meerwaarde van het Vlaams inburgeringstraject aan te bieden en moeilijk bereikbare groepen aan te sporen deel te nemen.

We promoten via alle partners de mogelijkheid om ook op vrijwillige basis een Vlaams inburgeringstraject te volgen. De Vlaamse Gemeenschap maakt werk van een echte wervingscampagne om EU-burgers en expats naar dit traject te begeleiden. Op termijn pleiten we voor een algemene verplichting voor elke nieuwkomer om een inburgeringstraject te volgen, binnen nieuwe duidelijke Europese afspraken.

Een doelgerichter en ambitieuzer inburgeringsbeleid

We schaffen de integratie-industrie af en gaan voor een radicale ommezwaai in het beleid omtrent sociale cohesie. Doelgroepenbeleid dat erop gericht is om segregatie/parallele samenlevingen in stand te houden, heeft geen plaats in ons verhaal. We stoppen de ondersteuning van vzw's en belangenorganisaties die een gedeelde samenleving verwerpen of in de weg staan, of die het terugplooiën op de eigen gemeenschap bevorderen.

Inburgering is een verhaal van gelijke kansen. En gelijke kansen creëert men aan de start, niet aan de eindmeet. Daarom moeten we zo snel en zo afdwingbaar mogelijk de nodige handvaten aanreiken om nieuwkomers voldoende kansen te bieden. De verplichting om zich in te burgeren begint daarom in het land van herkomst bij de visumaanvraag. Wie niet slaagt voor een basis-inburgeringstest inclusief taalttest, zal zijn visumaanvraag niet goedgekeurd zien. We onderzoeken de mogelijkheid om diploma-erkenning al te starten bij de visumaanvraag.

We concentreren ons in het aanbod op taalverwerving, de maatschappelijke oriëntatie en de economische zelfredzaamheid van de nieuwkomer. Die moet zich vandaag verplicht inschrijven bij Actiris, zodat de begeleiding naar werk zo snel mogelijk kan beginnen. We versnellen de toeleiding naar werk en opleiding. De toegang tot sociale bijstand en voordelen wordt fors ingeperkt.

We pleiten voor een geïntegreerde aanpak van inburgering, werk en onderwijs. We moedigen intakegesprekken met nieuwkomers aan, waarbij zowel de bevoegde ambtenaar voor inburgering als het OCMW en Actiris worden betrokken.

We bouwen in navolging van het Vlaams inburgeringsbeleid ook een vierde pijler in het Brussels inburgeringsbeleid uit, waarbij alle nieuwkomers ook gevraagd worden om in een buddytraject te stappen, aan vrijwilligerswerk te doen, of een kennismakingsstage te doen bij een organisatie of bedrijf om hun sociaal netwerk te versterken.

Onze westerse waarden en normen moeten behouden blijven. Het zijn de fundamenten van onze samenleving. Iedere nieuwkomer ondertekent een bindende nieuwkomersverklaring. Wie dit weigert, wordt de toegang tot dit land geweigerd. Wie die niet nakomt, riskeert zijn verblijfsrecht te verliezen.

De geslaagde inburgeraar wordt met een publieke ceremonie verwelkomd en in de bloemetjes gezet.

Wie permanent verblijfsrecht wil krijgen, zal moeten slagen voor een burgerschapstest en periodieke taaltesten.

De nationaliteit van het welkomstland verkrijgen is het ultieme sluitstuk van een geslaagde integratie. Hier moeten dan ook wat hogere verwachtingen en eisen aan worden gehecht. We leggen een burgerschaps- en taal test op. Wie geen blanco strafregister kan voorleggen of fiscale of andere achterstallige belastingsschulden heeft, verliest de mogelijkheid om de nationaliteit te verkrijgen. De nationaliteitsverklaring wordt fors duurder.

Een behulpzaam Brussel

Visie

Vandaag leven bijna vier op de tien Brusselaars met het risico op armoede of sociale uitsluiting. Geen enkele Europese hoofdstad doet slechter. Steeds meer Brusselaars kloppen aan bij de voedselbanken of het OCMW. De sterk stijgende sociale uitgaven van het Gewest en de lokale besturen weerspiegelen de collectieve verarming die in Brussel decennia geleden is ingezet en die opeenvolgende Brusselse regeringen compleet hebben laten ontsporen. Ondanks de enorme middelen die we in Brussel in versplinterd sociaal beleid pompen, barst het systeem compleet uit haar voegen en trekken terreinwerkers al jaren aan de alarmbel.

Het doel van een gedegen armoedebeleid moet zijn om mensen (opnieuw) **zelfredzaam** te maken. Daarom moeten we af van het Brussels beleid dat mensen in armoede tot een positie van permanente afhankelijkheid veroordeelt. We kiezen daarentegen voor maatregelen die mensen écht vooruithelpen en perspectief geven om zelf hun leven terug in handen te nemen. Voor die mensen die daar niet toe in staat zijn en ondersteuning nodig hebben, voorzien we opnieuw een menswaardig bestaan. Een coherent, aanklampend en krachtig sociaal beleid, dat kan alleen met **één OCMW voor het hele Gewest**, met een gelijk niveau van sociale bescherming voor alle Brusselaars, en met een coherente en gecoördineerde visie op armoedebestrijding.

Armoedebestrijding bestaat volgens N-VA uit drie luiken.

- Ten eerste moet **de financiële draagkracht** en dus de reële autonomie van de Brusselaar omhoog, bij voorkeur door middel van tewerkstelling. De socio-economische achtergrond van een kind is wellicht de meest doorslaggevende factor voor zijn welzijn en toekomstperspectieven. In Brussel leeft meer dan een op de vier kinderen in een gezin waar niemand werkt. Een duurzame en kwaliteitsvolle job blijft de belangrijkste garantie tegen armoede en kan generatiearmoede doorbreken.
- Ten tweede moeten we zorgen voor de meest kwetsbaren. Wie niet kan werken en hulpbehoevend is, moet de nodige **hulp en ondersteuning** krijgen. We zijn solidair met wie het echt nodig heeft. Zij moeten gerichter, beter en doelmatiger worden ondersteund. Hierbij denken we ook bijvoorbeeld aan schuldenbegeleiding- en aanpak. Als we meer mensen aan de slag krijgen kunnen we ook zij die echt niet kunnen werken, beter beschermen.
- Ten derde moet ons sociaal stelsel rechtvaardig én **betalbaar** blijven. We zijn streng voor misbruik en pakken sociale fraude aan.

Bijzondere aandacht in het verhaal van armoedebestrijding gaat naar de meest kwetsbaren van onze samenleving, de daklozen. De groeiende daklozenpopulatie en het toenemend druggebruik zijn symptoom van

de groeiende armoede en een falend migratiebeleid in Brussel. Steeds vaker zien we daklozen op straat, in de metro's en in de stations en velen van hen kampen met een zware verslaving. We kunnen de dakloosheid en verslavingsproblematiek alleen structureel terugdringen door een sterker **preventief beleid**, en door daklozen **aanklampend** met behulp van een individueel dossier op te volgen, hen structureel te huisvesten en ze intensief te laten begeleiden op alle vlakken. Daarvoor is Housing First voor ons het meest geschikte model.

Voorstellen

Één OCMW voor het hele Gewest

Om een coherent, aanklampend en krachtig sociaal beleid in Brussel te kunnen voeren, willen we een fusie van de negentien OCMW's tot **één OCMW voor het hele Gewest**. Met een efficiënt beheer van de middelen zorgen we ervoor dat de steun terechtkomt bij zij die ze het meest nodig hebben. Met een optimale inzet van het personeel pakken we de onderbezetting aan en garanderen we de bereikbaarheid van het OCMW. Zo kan elke Brusselaar rekenen op kwaliteitsvolle én dezelfde sociale bijstand en kan het OCMW meer inzetten op een structurele samenwerking met Actiris om leefloongerechtigden te helpen met hun traject op weg naar werk, een stabiel inkomen en dus naar zelfredzaamheid en autonomie.

Een job is de beste weg uit armoede

Vandaag loont aan de slag gaan vaak niet voor iemand die een uitkering heeft, omdat men allerlei sociale voordelen verliest wanneer men een beroepsinkomen verwerft. Dit sluit mensen op in uitkeringsafhankelijkheid en kansarmoede. Dit willen we verhinderen. Leeflonen en uitkeringen mogen niet sterker toenemen dan nettolonen van voltijds werkenden. Sociale voordelen plafonneren we en koppelen we aan inkomen en vermogen, niet langer aan statuut. Zo houdt niemand minder over door een job te aanvaarden. We bouwen hiervoor een centraal register uit.

Wie kan werken, wordt maximaal begeleid naar werk. We breiden het toepassingsgebied van het Geïndividualiseerd Project voor Maatschappelijke Integratie (GPMI) via het OCMW verplicht uit tot alle leefloongerechtigden. We maken ook de inschrijving bij Actiris verplicht voor inactieven met een uitkering, zoals leefloongerechtigden en langdurig zieken, voor zover zij een arbeidsvermogen hebben en de stap naar de arbeidsmarkt haalbaar is. Niet inschrijving en niet meewerken aan het activeringstraject resulteert in een vermindering/schorsing/verlies van de betreffende uitkering en/of een boete.

Sociale bescherming voor wie het echt nodig heeft

We pakken de schuldenindustrie aan. We pleiten voor een schuldcentralisatie, waarbij alle schulden samengebracht worden bij één gerechtsdeurwaarder, die een afbetalingsplan voor alle schuldeisers opmaakt. Zo maken we schuldfbouw compacter en eenvoudiger en wordt de opbouw van bijkomende schulden vermeden. Ook de schuldhulpdrempel moet verlaagd worden. Waar nodig, wordt budgetbeheer een verplicht onderdeel van het GPMI.

De kinderbijslag is er om ieder kind en hun ouders te ondersteunen in hun opvoeding. Wanneer een ouder door het OCMW begeleid wordt in budgetbeheer of financiële bijstand krijgt, en blijkt dat de kinderbijslag niet ten goede van het kind wordt besteed, dan krijgt die ouder niet langer de kinderbijslag rechtstreeks uitbetaald. Het OCMW zal de mogelijkheid krijgen om dat budget zelf in te zetten om rechtstreeks aankopen te doen voor de kinderen (kleding, voeding, schoolmateriaal ...).

Eénoudergezinnen zijn vaak financieel kwetsbaarder en moeten beter ondersteund worden. Daarom willen we de wanbetalingen rond onderhoudsgeld aanpakken. We versterken de slagkracht van de Dienst voor Alimentatievorderingen (DAVO) en zetten maximaal in op het terugvorderen van dat onderhoudsgeld.

Rechtvaardig en haalbaar sociaal model

We richten een cel op binnen het OCMW om sociale fraude actief op te sporen. Hulp moet terechtkomen bij wie ze écht nodig heeft. Misbruik zal streng worden bestraft.

Om de financiële controle bij cliënten van het OCMW ten gronde te kunnen voeren, wordt er via de Nationale Bank inzage verkregen in alle eigendommen en bankrekeningen, zodat we een transparant totaaloverzicht van het aantal rekeningen krijgen. Onroerende vermogens en eigendommen in het buitenland worden in rekening genomen bij de middelentoets in de sociale bijstand. Onterechte uitkeringen worden teruggevorderd en de toegang tot sociale hulp wordt geweigerd.

Wie aanspraak wil maken op een leefloon en andere sociale bijstand moet voortaan eerst vijf jaar ononderbroken, werkelijk en wettelijk in dit land verblijven. Het leefloon hervormen we tot een lager basisbedrag om de essentiële noden te dekken, met aanvullende bedragen die gelinkt worden aan inspanningen om te integreren, waaronder het leren van het Nederlands of Frans en het zoeken naar werk. We maken het totaalbedrag van het leefloon ook flexibeler door af te stappen van de vaste bedragen per categorie afhankelijk van of je alleen of samenwoont, of met een gezin ten laste.

We leggen dezelfde verblijfsvoorwaarde op voor de inkomensvervangende tegemoetkoming (IVT) en de inkomensgarantie voor ouderen (IGO). We kennen het bedrag van de inkomensgarantie voor ouderen toe pro rata de verblijfsduur, waarbij het volledige bedrag overeenkomt met een verblijfsduur van 40 jaar.

Waar nodig worden bepaalde kosten rechtstreeks door het OCMW betaald met een deel van het uit te keren leefloon. Zo garanderen we dat de middelen besteed worden aan zaken waarvoor ze dienen en waar de leefloongerechtigde nood aan heeft.

Een doeltreffend en aanklampend daklozenbeleid

We stappen af van een daklozenbeleid met een blanco cheque voor noodopvang door één publieke operator, en daarnaast subsidies voor talrijke verenigingen, maar zetten volop in op een sterk georganiseerde structurele aanpak, met focus op modulaire woonunits, onthaalhuizen en structurele huisvesting via **Housing First**. Van daaruit voorzien we de juiste begeleiding op alle vlakken en op maat van de noden van de dakloze. We kiezen daarbij resoluut voor een hechte samenwerking en een gecoördineerde visie tussen alle betrokken actoren in een ketenbenadering: gemeente, OCMW, veiligheidsdiensten, justitie, gezondheidsactoren, huisvestingsactoren en dakloosheidsinstanties. Alleen met een gedeelde inspanning en samenwerking kunnen we de dakloosheids- en drugscrisis eindelijk onder controle krijgen.

We zetten zoveel mogelijk in op vrijwilligheid, maar van zodra zij die door verslaving of psychologische problemen een gevaar voor zichzelf en hun omgeving vormen, wordt overgegaan tot een verplichte tijdelijke opname zodat zij kunnen worden begeleid en hen weer een minimum aan menswaardigheid kan worden gegeven. Op die manier garanderen we de veiligheid in de openbare ruimte maar ook in de gewestelijke opvangcentra waar er als gevolg van de toenemende verslavingsproblematiek onder daklozen regelmatig sprake is van vechtpartijen, diefstallen en agressie naar hulpverleners, waardoor sommige daklozen deze instellingen bewust vermijden en personeel vinden moeilijker wordt.

Subsidies strooien over tientallen vaak kleinere vzw's die een gelijkaardige aanpak hanteren betekent een verspilling van middelen, energie en tijd. Daarom streven we naar een consolidatie van het aanbod aan verenigingen in de strijd tegen dakloosheid. Met een efficiëntieoefening over het aanbod van de verschillende verenigingen willen we kijken hoe we schaalvoordelen kunnen realiseren, meer van de beschikbare middelen kunnen vrijmaken voor de werkelijke bestrijding van dakloosheid op het terrein en vermijden dat tientallen operatoren elk apart zware administratieve lasten moeten dragen. Tegelijkertijd waken we erover dat er voldoende diversiteit in het aanbod, en ruimte voor proefprojecten met innoverende methodieken en nieuwe benaderingen mogelijk blijft.

We maken van de uitrol van het **eengemaakt sociaal dossier** (naar analogie van het globaal medisch dossier) voor individuele daklozen een beleidsprioriteit om een coherente en gerichte opvolging mogelijk te maken. We stellen voor om te beginnen met een goed omkaderd proefproject. De doelstelling is om zo snel mogelijk een aangepaste structurele oplossing voor de persoon in kwestie te bekomen, en te vermijden dat mensen eindeloos en anoniem rondjes blijven draaien in hun situatie, van noodoplossing naar noodoplossing gaan, of dat dezelfde mislukte benadering bij herhaling opnieuw geprobeerd wordt. We waken er weliswaar over dat het bijhouden van deze gegevens niet leidt tot een zorgweigering voor de dakloze, en dat enkel professionals van de sector die gehouden zijn door het beroepsgeheim toegang hebben tot deze gegevens.

We voeren een proactief en aanklampend beleid om drugsverslaafde daklozen van straat af te halen, en via de geijkte kanalen van hun verslaving af te helpen. We stappen af van een benadering die eenzijdig focust op risicobeperking (gebruikersruimtes) en van een impliciete tolerantie van drugsgebruik in de openbare ruimte. De uiteindelijke doelstelling moet het afraken van de verslaving zijn, niet louter 'veiliger consumeren'. Individuele huisvesting krijgen voor verslaafden is enkel mogelijk als ze openstaan voor hulp en intensieve begeleiding. We ontwikkelen opvang- en verblijfscentra die zich in het bijzonder specialiseren in verslavingszorg en de nodige medische en psychologische begeleiding.

We reserveren een minimumaantal sociale woningen voor daklozen, voorwaardelijk verbonden aan psychosociale en andere vormen van begeleiding. De creatie van een eengemaakte gewestelijke openbare vastgoedmaatschappij moet de structurele huisvesting van daklozen via projecten als Housing First versnellen.

Een jong Brussel

Visie

Het Nederlandstalig onderwijs in Brussel is enorm aantrekkelijk. Het is daarom belangrijk dat onze jeugd ook na de schooluren terecht kan bij jeugdbewegingen, naschoolse activiteiten, etc. Elke jongere heeft recht op ontspanning. We voorzien dan ook een divers aanbod in sportieve, culturele of andere gemeenschapsvormende activiteiten.

Maar ook de gemeenten hebben een rol te spelen. Zo heeft de verschillende vakantieregeling in Brussel kwalijke gevolgen voor Nederlandstalige kinderen. Zij dreigen uit de boot te vallen bij het vinden van buitenschoolse activiteiten en opvang. De gemeenten moeten op dat vlak een tandje bijsteken. Elke Vlaamse schepen moet zijn rol spelen in zijn of haar gemeente. Het is niet correct om daarvoor alleen naar de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) te kijken.

De gemeenten moeten met steun van de VGC meer zomeractiviteiten voor de Nederlandstalige jeugd organiseren. Er moet een volwaardig Nederlandstalig lokaal vakantieaanbod komen. Het aanbod van de VGC is dan ook van ontelbare meerwaarde maar kan onvoldoende tegemoet komen aan de vraag van onze ketjes

In Brussel worden achtentwintig jeugdbewegingen erkend en gesubsidieerd. Samen hebben zij afgerond 2.400 leden. Jeugdbewegingen zijn in opmars, vooral in Brussel. Ze worden steeds populairder met – helaas – als gevolg dat er wachtlijsten ontstaan en een tekort aan infrastructuur optreedt. De lokale besturen moeten meer inspanningen leveren om jeugdinfrastructuur aan te bieden aan Nederlandstaligen in Brussel. De bestaande infrastructuur mogen ze niet laten verkommeren.

Voorstellen

We maken werk van een investeringsplan voor jeugdinfrastructuur met focus op kwaliteit, veiligheidsvoorschriften en duurzaamheid. We investeren verder in tenten, kampmateriaal, -vervoer, kampplaatsen en jeugdherbergen.

We blijven scholen aanmoedigen om hun infrastructuur op te stellen voor verenigingen die geen eigen lokaal hebben en kijken naar synergiën met zorg, welzijn, kinderopvang, sport en vrije tijd.

We erkennen het belang van onze jeugdbewegingen en jeugdverenigingen. We ondersteunen jeugdbewegingen in campagnes om leiding aan te trekken en stimuleren gelijktijdig jongeren in het nemen van engagement.

Wij willen een lokale Nederlandstalige jeugdwerking in elke gemeente.

Een sportief Brussel

Visie

We willen Brusselaars aanmoedigen om meer te bewegen, want een actieve levensstijl is essentieel voor een gezonde geest en een gezond lichaam. Het creëren van voldoende sportfaciliteiten en –infrastructuur is daarom ook belangrijk.

Op sportief vlak blijft de Vlaamse Gemeenschap in Brussel investeren waar ze kan. Er komt een groot openbaar openluchtwembad op het dak van de Abattoir-site. Dit zal helpen het tekort aan zwembaden deels op te vangen. De wachtlijsten van zwemclubs zijn immer lang en scholen hebben moeite om voldoende zwemlessen te organiseren.

We blijven ook volop inzetten op het naschools openstellen van sportzalen in scholen en nemen dit meteen mee bij nieuw te bouwen scholen. We richten speelplaatsen zo in dat ze aanzetten tot bewegen en we ze veilig kunnen openstellen voor de buurt en voor sportverenigingen.

Het aanbod kan echter nog duidelijker en overzichtelijker worden gepresenteerd. We tonen zoveel mogelijk Brusselaars de weg naar waar ze makkelijk en comfortabel kunnen bewegen en sporten, op pleintjes in de buurt, in parken en bossen, op mountainbikeroutes en looproutes, enz.

We zetten in op nieuwe innovatieve manieren van bewegen, zoals met augmented en virtual reality (AR/ VR), ook voor zij voor wie sporten minder evident is zoals mensen met een beperking.

Om het tekort aan trainers aan te pakken en de populariteit van sporten op te vangen, ondersteunen we sportclubs en vrijwilligers. We erkennen ook de uitdagingen waarmee jongeren te maken hebben, zoals een gebrek aan motivatie, schoolproblemen of verschillende interesses, en willen hen beter ondersteunen en begeleiden.

Voorts zetten we verder in op specifieke activiteiten voor senioren. We brengen de noden in kaart en trachten via een optimale bezetting van de infrastructuur de nodige bijeenkomsten te organiseren.

Voorstellen

We blijven investeren in sportinfrastructuur, zowel voor competitiegerichte als recreatieve sportverenigingen. We geven de prioriteit aan wijken waar er een nijpend gebrek aan lokale sportvoorzieningen is. We financieren de renovatie en bouw van sportinfrastructuur.

We zorgen voor sport op school na de schooluren, in elke gemeente en in zoveel mogelijk scholen.

We hevelen het beheer van de zwembaden van de gemeentes over naar het stadsgewest. Zo kunnen we investeringen, **langere openingsuren én uniforme prijzen** garanderen voor alle Brusselaars. Daarnaast faciliteren we ook de bouw van **(openlucht)zwembaden** in Brussel. We bewaren daarbij het evenwicht tussen natuurbehoud en biodiversiteit enerzijds en het recreatieve aspect anderzijds.

Om grote (inter)nationale sportevenementen te blijven verwelkomen, heeft Brussel nood aan een waardig multifunctioneel sportstadion.

We zetten verder in op de ondersteuning en professionalisering van sportclubs. We geven jeugdleden vleugels om door te groeien in de club. Jeugdleden krijgen een omkadering bij het opnemen van verantwoordelijkheden binnen de sportclub en leveren actief inspraak binnen het clubbeleid.

We belonen sportclubs financieel voor hun inzet om hun (jeugd)werking te verbeteren door het voorzien van deskundige sportbegeleiding, het inzetten op vorming, het uitwerken van onthaalbeleid, het aanstellen vertrouwenspersoon, enz....

Vlaamse sportfederaties, die nog geen werking hebben in Brussel, worden gestimuleerd om een aanbod in Brussel uit te rollen.

Een bruisend Brussel

Visie

Cultuur heeft verschillende functies: ontspanning, kritiek, zin- en betekenisgeving, engagement ... Als N-VA waarderen wij al die rollen en functies, maar binnen het cultuurbeleid leggen wij de nadruk op **gemeenschapsvorming**. Cultuur verenigt ons als gemeenschap, geeft vorm aan ons burgerschap en draagt uit wie wij zijn. Gebruiken, monumenten, tradities, ... zijn de uitdrukking van onze gedeelde identiteit. Cultuur brengt mensen bij elkaar, laat hen met elkaar in gesprek gaan en, uiteindelijk, laat hen een gemeenschap vormen.

Vlaanderen investeert massaal in cultuur in Brussel. Er staan nog heel wat mooie projecten in de steigers zoals het Amerikaans Theater en de renovatie van de Ancienne Belgique en het Kaaitheater. Het Vlaamse culturele leven vormt een onmisbare schakel in het Brusselse cultuurlandschap en stadsleven. De Vlaamse ambitie in Brussel komt, naast onderwijs, het sterkst tot uiting op het vlak van cultuur.

Voorstellen

Wij willen onze grote instellingen nauwer laten samenwerken, zodat we een divers en gespreid landschap krijgen. Onze grote orkesten, stadstheaters en musea kunnen door samenwerking de middelen efficiënter inzetten, de kwaliteit naar een nog hoger niveau tillen en de internationale culturele positie van Brussel versterken.

We verzelfstandigen de federale wetenschappelijke instellingen juridisch en we geven hen, naar internationaal en Vlaams voorbeeld, autonomie inzake management, personeelsbeheer en budgetbeheer.

We dragen het Amerikaans Theater definitief over aan de Vlaamse Gemeenschap om er een nieuwe culturele pool van te maken.

Erfgoed is voor de N-VA van essentieel belang. Ons erfgoed vertelt niet alleen waar we vandaan komen, het zegt ook iets over waar we naartoe gaan. Alle burgers moeten van die rijkdom kunnen genieten. We willen daarnaast in elke (deel)gemeente een lokale erfgoedbank. Erfgoedbanken die door een gebrek aan een coördinator of vaste partner ondersteuning nodig hebben, kunnen rekenen op de Erfgoedcel.

De taal en het Nederlandstalig karakter van de vereniging hoort een belangrijk onderdeel te vormen in de beoordelingscriteria van de subsidiestromen voor sociaal-culturele projecten in Brussel.

Onze cultuur is meer dan de professionele kunsten. De talloze vrijwilligers die zich inzetten voor onze monumentenzorg, in harmonieën, dansverenigingen, koren, heemkringen, etc. vormen het fundament van onze cultuur. En we willen verder gaan door de internationale dimensie van de amateurkunsten in de verf te zetten. We sturen onze amateurkunstenaren als culturele ambassadeurs naar het buitenland en organiseren minstens **één groot internationaal amateurkunstenfestival**.

We **bouwen het Verenigingsloket verder uit** zodat vrijwilligers niet langer belast worden met een overdaad aan papierwerk. Cultuur mag zich niet enkel beperken tot onze cultuurhuizen. Het moet naar buiten treden.

We willen **cultuur in het onderwijs versterken**. We moeten meer investeren in het deeltijds kunstonderwijs.

Maar ook buiten het onderwijs moet cultuuraanbod komen. De openbare omroep speelt een cruciale rol om cultuur bij de Vlaming te brengen. **De VRT moet op elk medium en elk net per seizoen minstens één breed toegankelijk programma over cultuur uitzenden**.

Brussel is een grootstad met een rijk uitgaansleven en een uitgebreid cultureel aanbod. Een zekere mate van omgevingslawaaï moet in die context getolereerd worden. Dit betekent evenwel niet dat er geen grenzen zouden zijn en zomaar alles moet kunnen midden in woonwijken of parken. Lawaai dat gemakkelijk vermeden kan worden, moet ook vermeden worden. We zorgen voor een **evenwichtige verdeling** van grote evenementen in tijd en ruimte. Organisatoren van evenementen worden opgevolgd en wie zich niet aan de afspraken houdt, wordt geweerd.

We koesteren onze tradities en feesten. Evenementen moeten Brusselaars doen genieten, in het centrum én daarbuiten. Evenementen moeten toegankelijk en laagdrempelig zijn. We organiseren, faciliteren en zetten in op het aantrekken verwerven van (inter)nationale toonaangevende en gemeenschapsversterkende evenementen.

We voeren een **structureel en preventief dialoogmodel** in voor het nachtleven, bv. via een gewestelijke nachtburgemeester, om conflicten zoveel als mogelijk te voorkomen.

Bruzz draagt bij tot de uitstraling van de Vlaamse gemeenschap in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, zowel naar de andere Brusselaars, als naar de Vlamingen in het Vlaamse gewest.

Bruzz is een kweekvijver voor jong talent en heeft hierbij aandacht voor een grondige journalistieke begeleiding en diepgaande en continue maatschappelijke en deontologische vorming van de journalisten, reportagemakers en medewerkers.

De openbare omroep besteedt meer aandacht aan de hoofdstad. Dit blijft een belangrijk aandachtspunt in de volgende beheersovereenkomst met de VRT en wordt ook geëvalueerd. We zetten verder in op de samenwerking tussen de VRT en Bruzz.